

Strategický plán sociálního začleňování pro statutární město Liberec (2016–2019)

Obsah

Předmluva	1
1. Úvod	2
1.1 Nositel strategického plánu	2
1.2 Klíčové pojmy dokumentu	3
1.3 Lokální partnerství Liberec	7
1.4 Strategický plán a postup jeho tvorby	16
1.5 Víze lokálního partnerství Liberec do roku 2026	21
2. Analytická část	23
2.1 Kvalitativní charakteristika sociálního vyloučení v Liberci	23
2.2 Kvantitativní charakteristiky lokality	28
2.3 Tematické kapitoly, priority a cíle SPSZ statutárního města Liberec	28
2.3.1 Bydlení	29
2.3.2 Zaměstnanost	36
2.3.3 Vzdělávání	43
2.3.4 Bezpečnost	49
2.3.5 Sociální služby	57
3. Návrhová část	65
3.1. Bydlení	65
3.2. Zaměstnanost	76
3.3. Vzdělávání	83
3.4. Bezpečnost	84
3.5. Sociální služby	94
4. Implementační část	107
4.1 Řídící a realizační struktury	107
4.2 Realizace opatření, monitoring plnění plánu a jeho aktualizace	109
5. Přílohy	110
5.1 Kvantitativní indikátory	110
5.2 Čerpání rozpočtu	122
5.3 Seznam zkratk a použité zdroje	125
5.4 Místní plán inkluze (vzdělávání)	126

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Strategický plán sociálního
začleňování pro Statutární
město Liberec (2016–2019)

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Předmluva

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou zásadní plánovací dokument pro oblast sociálních politiky na území statutárního města Liberec na léta 2016–2019, který vznikl na základě spolupráce s *Agenturou pro sociální začleňování*. Na tvorbě Strategie pro sociální začleňování (dále SPSZ) se přímo podílelo na čtyřicet organizací a institucí, jež ve městě působí a které do pracovních skupin vyslaly na osm desítek svých expertů. Výsledkem jejich několikaměsíční činnosti je ucelený návrh strategických cílů, ukazatelů jejich plnění a také projektových záměrů v celkem pěti komplementárních okruzích – bydlení, sociální služby, zaměstnanost a bezpečnost vč. prevence rizikových jevů; zcela samostatně pak stojí tzv. Místní plán inkluze, který pokrývá především oblast mateřského a základního vzdělávání.

Už na samém počátku tvůrčího procesu jsme si vytkli za cíl, že prospěch a užitek ze strategie a z její postupné realizace musejí mít všichni občané našeho města beze zbytku. Neznamená to však, že by bylo nutné, aby se každého jednoho obyvatele dotkl nějaký konkrétní cíl SPSZ, ale že podporou těch skutečně nejpotřebnějších, nejbezbrannějších a nejohroženějších posílíme komunitu města jako celek a přispějeme ke zdravému fungování sítě sociálních a navazujících služeb, bez nichž se moderně uvažující společnost neobejde. Strategie jako taková se nerodila nijak hladce, protože podobně zaměřený dokument ryze sociální agendy město ještě nikdy nemělo. Bylo proto nutné pečlivě analyzovat každou z vymezených oblastí a definovat základní vize, proč, kam a jak vůbec chceme Liberec posunout. Jsem si jist, že se to podařilo velmi dobře i proto, že základní analýzy a priority si rezort školství a sociálních věcí stanovil už v roce 2015, a bylo tedy možné na ně plynule navázat.

Potřebnost mít platnou SPSZ lze přitom chápat hned ve dvojitým smyslu. Zprvým tím získáváme skutečně komplexní rozvojový dokument, který dohlédne do všech koutů sociální oblasti, jak ji v extenzivním pojetí chápeme. Zadruhé tím připravíme město a organizace působící na jeho území na tříleté čerpání dotačních titulů z tzv. koordinovaných výzev OPVVV, OPZ a IROP, kde budou buď přímo alokovány peněžní prostředky jen pro Liberec jako takový, nebo budeme v jejich čerpání na rozdíl od jiných žadatelů výrazně zvýhodněni. Je to mimořádná šance pro město i poskytovatele sociálních a vzdělávacích služeb, jaká se už nemusí v dalších letech opakovat.

Strategie pro sociální začleňování není uzavřeným dokumentem, ale naopak živým textem, jehož znění bude možné dvakrát v průběhu již zmíněné tříletky modifikovat a doplňovat. Byl bych velmi rád, kdyby se do tohoto procesu zapojilo co nejvíce lidí z řad poskytovatelů veřejných služeb, jejich klientů i běžné veřejnosti.

Závěrem mi dovoluňte upřímně poděkovat všem, kteří se na zpracování strategie osobně podíleli, patří jim za to můj obdiv. Vám, čtenářům tohoto dokumentu, pak při listování přeji inspirativní zážitky, které mohou přispět k prohloubení Vaší orientace v prakticky neustále se vyvíjející sociální politice na území statutárního města Liberec.

PhDr. Mgr. Ivan Langr

**Náměstek pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu
člen Rady města a Zastupitelstva města Liberce**

1. Úvod

Následující kapitola obsahuje představení nositele strategie, vysvětlení klíčových pojmů, představení lokálního partnerství a postup tvorby strategického plánu sociálního začleňování. Ve stručnosti je uveden souhrn strategie a vize lokálního partnerství do roku 2026.

1.1 Nositel strategického plánu

Nositel strategického plánu sociálního začleňování je statutární město Liberec. Liberec je se svými cca 103 000 obyvateli pátým největším městem České republiky a třetím největším městem v Čechách. Území města je rozděleno na 33 čtvrtí, z nichž jedna - Vratislavice nad Nisou - představuje samostatný městský obvod. Město zahájilo spolupráci s *Agenturou pro sociální začleňování* v lednu 2016, a to v rámci takzvaného Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (viz níže). Je hlavním městem Libereckého kraje a spolu s Jabloncem nad Nisou a dalšími obcemi tvoří aglomeraci s téměř 170 000 obyvateli. Je zakládajícím členem euroregionu Nisa a jeho současným hlavním městem.

Příhraniční poloha tohoto velkého města tak utvářela a dodnes stále pomáhá dotvářet specifickou historickou a sociální dynamiku, ve které historicky hrál (a v menší míře dodnes hraje) důležitou roli německý vliv. Pozdější město Liberec (něm. Reichenberg) vznikalo od 13. století jako osada při obchodní cestě do Lužice. První písemná zmínka je z roku 1352, za doby Rudolfa II (1577) se Liberec stává poddanským městečkem, a jeho ráz už definují kamenné stavby. Po Bílé hoře se město dostává do vlastnictví Albrechta z Valdštejna, který zde zakládá první textilní manufaktury. Jejich rozkvět v 18. století znamenal i rozvoj klasicistní architektury ve městě.

Od 19. století získává Liberec jako centrum textilní produkce výrazně průmyslový charakter. Ve druhé polovině 19. století je tak Liberec průmyslovým a obchodním městem převážně německého charakteru (před 1. světovou válkou se hovoří o cca 7 % českého obyvatelstva). Po válce se Liberec stal centrem a symbolem sudetoněmeckého nacionalismu, který se mimo jiné projevoval odporem vůči nově vznikajícímu Československu. Liberec tak byl až do konce Druhé světové války dějištěm sudetoněmecké politiky, jejíž lídr Konrad Henlein byl rodákem z Vratislavic nad Nisou. Turistického návštěvníka Liberce zaujmou architektonicky pestré a honosné vily situované ve starších částech města, které odrážejí bohatství předválečné éry. S poválečným odsunem se město výrazně sociálně proměňuje. Po Druhé světové válce ale dochází k udržení a dalšímu rozvoji textilního průmyslu sjednoceného pod národní podnikem Textilana (1948), který se postupně stal jedním ze symbolů města.

Vysoká škola založená v roce 1953 byla původně zaměřena na průmyslové obory typické pro Severní Čechy – textil, sklářství a strojírenství. V současné době má 6 fakult, 2 ústavy

a kolem 8000 studentů.¹Přes svůj regionální charakter vyniká nejen v technických oborech, ale zajišťuje například i vzdělávání pedagogů, sociálních pracovníků a sociologů. V roce 1973 je otevřena nová budova televizního vysílače na vrcholu Ještěd (1012 m.n.m.) architekta Karla Hubáčka (1924-2011) a ateliéru SIAL, jejichž působení ve městě se odrazilo i na dalších specifických stavbách.

Po roce 1989 dochází během hospodářské transformace i k úpadku Textilany, od druhé poloviny devadesátých let se v Liberci objevují první známky pozdějších medializovaných problémů systémové korupce, která se negativním způsobem podepsala na finanční situaci města. V současné době je Liberec stále průmyslovým, obchodním, kulturním i turistickým centrem na severu Čech. Na jedné straně je Liberec relativně veliké město s velkými možnostmi, na straně druhé ovšem nabízí i podmínky pro rozvoj obchodu s chudobou či drogami. Ačkoliv ekonomika města postrádá výrazného průmyslového „tahouna“, jaké známe z jiných měst, najdeme zde řadu větších i menších podniků, subdodavatelů z oblasti automobilového průmyslu, či vývoje v nanotechnologiích, úspěšné stavební a dopravní podniky, příležitosti v oblasti služeb a neméně významně i v turismu, takže město rozhodně neztrácí na ekonomické a sociální dynamice.

Statutární město Liberec se přinejmenším v posledních letech snaží o komplexní řešení řady sociálních otázek, mezi něž patří také problém sociálního vyloučení. Výrazem této snahy je, mimo jiné, spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování, která se snaží do Liberce přinést zkušenosti z práce s obdobnými problémy v jiných lokalitách ČR.

1.2 Klíčové pojmy dokumentu

Cílem druhé části této kapitoly je představit čtenářům základní pojmy a strategie, se kterými Strategický plán sociálního začleňování pro město Liberec pracuje, a přístupy, na nichž je tato strategie postavena. Dále je zde představen Odbor (Agentura) pro sociální začleňování ÚV ČR a Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám.

Sociální vyloučení a sociální začleňování

Téma sociálního vyloučení je předmětem akademické diskuze a společenských výzkumů přinejmenším od druhé poloviny 20. století. Následující definice je možno chápat jako do jisté míry definici systémovou a definici adaptability. Systémová proto, že k sociálnímu vyloučení vede nesystematičnost podchycení kombinace sociálních problémů, a definice adaptability proto, že sociálně vyloučení (a potažmo další aktéři) se na vzniklou situaci adaptují.

Sociální vyloučení však možné definovat jako situaci, v níž se ocitají lidé, kteří mají ztížený přístup k institucím, společenským sítím, ekonomickým a kulturním statkům, k participaci na chodu většinové společnosti, na niž jsou ovšem zejména ekonomicky závislí. Tyto bariéry

¹ https://cs.wikipedia.org/wiki/Technick%C3%A1_univerzita_v_Liberci

může představovat například zadlužení, rozvod, ztráta bydlení či zaměstnání, rozvoj duševní nemoci, alkoholismus atp., a to vzniklé jak v důsledku životní krize, která pokud není závčas řešena, může zahájit propad jednotlivce či rodiny na sociální dno, tak mohou být tyto bariéry dlouhodobě „pěstovány“ v rámci stabilních společenských sítí. Sociálně vyloučení se svým životním podmínkám přizpůsobují a osvojují si specifické vzorce chování, které jsou mnohdy v rozporu s hodnotami majority. Místem, kde dochází k vyšší koncentraci sociálně vyloučených obyvatel a ve zvýšené míře i rizikových vlivů (kriminalita, neodpovídající kvalita života, nižší zdravotní úroveň, neúspěšnost na trhu práce, oslabení sociálních sítí ve vztahu k majoritě a další), nazýváme **sociálně vyloučenou lokalitou**.²

Sociální vyloučení může mít celou řadu podob, které se odlišují jak závažností, tak i způsobem jejich řešení. Pro příklad Liberce je nepřesné používat pojem sociálně vyloučená lokalita, protože v zásadě se jedná spíše o sociálně vyloučené domy či skupiny několika málo domů, kde se navíc často jedná o vyloučení ekonomické a symbolické, méně už prostorové. Pokud v Liberci hovoříme o sociálně vyloučených lokalitách, jde o lokality menšího charakteru, které jsou rozptýlené po celém městě. Dále je vhodné mluvit o míře sociálního vyloučení, kde je nutno brát na vědomí, že v Liberci je řada lokalit či domů s potenciálem rychlé proměny v problém sociálního vyloučení. Jak je možno vidět níže, statutární město Liberec je si tohoto rizika vědomo a začalo podnikat kroky vedoucí ke snížení tohoto rizika (kontrola ubytovacích zařízení). Obecně je vhodné počítat s tím, že se v dnešní době nejedná pouze o problém romské populace (ať už ji definujeme jakkoliv), ale že jde o problém sociální, který může nést rysy tzv. kultury chudoby (adaptace jedince či skupiny na situaci ekonomické chudoby), a který v různé míře ohrožuje různé sektory populace podle toho, na jaké pozici v pomyslné ose plná integrace do společnosti – sociální vyloučení stojí. Do takové definice se dostávají rodiny s nízkými příjmy, senioři, drogově závislí a celá řada dalších jednotlivců a skupin obyvatel.

Dalším velice výrazným faktorem je dynamika sociálního vyloučení, kde je nutno mít na paměti, že sociální vyloučení podléhá vývoji a proměnám, které mohou mít celou řadu důvodů (ekonomické, institucionální, rodinné a další).

Sociální začleňování je pak proces, jehož cílem je aktivní řešení sociálního vyloučení, které je důsledkem výše zmíněných atributů v oblasti legislativního systému, ekonomické a sociální soběstačnosti jedince, integračních nástrojů podporujících rozvoj jedince, rodiny i přirozené komunity. Z dlouhodobého hlediska budování stabilní sociální politiky se jako nezbytná ukazuje podpora komplexního a celostního pohledu na problémy obyvatel vyloučených lokalit a na neoddělování těchto problémů od problémů ostatních obyvatel, a to zejména s ohledem na strukturální zátěž obce či regionu, především relativně vysokou nezaměstnanost, vysoké náklady na živobytí, zátěžovou vzdělanostní a věkovou strukturu obyvatelstva apod. Naopak je nezbytné tyto problémy řešit v přirozeném propojení.

² Za sociálně vyloučenou lokalitu považujeme takovou lokalitu, kde žije minimálně 25 sociálně vyloučených osob.

Odbor pro sociální začleňování ÚV ČR (dále jen Agentura či ASZ)

Strategický plán sociálního začleňování (dále jen SPSZ) je jedním z výsledků práce při naplňování Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám prostřednictvím aktivní spolupráce statutárního města Liberec, dalších lokálních aktérů (poskyvatelé sociálních služeb, sociální podnikatelé, státní správa) a Agentury.

Odbor (Agentura) pro sociální začleňování působí na celostátní úrovni od roku 2008 jako jeden z odborů Úřadu vlády ČR. Na národní úrovni se Agentura zaměřuje na expertní, koncepční a legislativní práci v oblasti sociální integrace, na úrovni obcí podporuje místní subjekty při spolupráci zaměřené na předcházení a zmírňování následků sociálního vyloučení. Posláním Agentury je, ve spolupráci s lokálními partnery, vytvářet komplexní programy integrace. V rámci tohoto Agentura pomáhá připravit vhodné prostředí pro efektivní čerpání finančních prostředků z EU v této oblasti. V současnosti pracuje Agentura ve více než 40 městech a obcích České republiky.

V každém městě, obci či svazku obcí navazuje Agentura spolupráci formou tzv. memoranda, svolává lokální partnerství složené ze zástupců obcí, nestátních neziskových organizací, škol, úřadů, zaměstnavatelů, policie a dalších subjektů, které spojuje snaha o řešení sociálního vyloučení. Agentura na jedné straně pomáhá usnadňovat definování hlavních problémů v oblasti sociálního vyloučení, a návazně v součinnosti se členy lokálního partnerství hledá hlavní cíle řešení tohoto problému, přičemž při definování cílů vychází z potřeb a potenciálu jednotlivých partnerů a lokality samotné. Následně pomáhá městům a obcím sestavit Strategický plán sociálního začleňování, opatřit finance pro jeho naplnění a realizovat projekty vedoucí ke zmírnění sociálního vyloučení.

K dosažení svých cílů využívá Agentura také analýz, které se zaměřují na rozsah sociálního vyloučení v obci, na potřeby obyvatel, na absorpční kapacity města a jeho partnerů. Připravuje pro obce situační analýzy i specializované studie. Dalším nástrojem je síťování, které se zaměřuje na propojování a aktivizaci místních kapacit, podporu místních organizací a využití dostupných finančních, personálních, organizačních a intelektuálních zdrojů. Agentura pro tyto účely také poskytuje znalosti a zkušenosti z působení v dalších regionech. Podstatným nástrojem aktivit Agentury je také Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám.

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen Koordinovaný přístup či KPSVL)

Koordinovaný přístup je nástrojem pomoci městům a obcím se sociálním začleňováním sociálně vyloučených obyvatel v rámci čerpání prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů za místní podpory Agentury pro sociální začleňování. Cílem je zajištění co nejadresnějšího a nejkomplexnějšího využití prostředků ze tří hlavních operačních programů ve prospěch sociálního začleňování v obcích ČR. Na úrovni měst dochází ke koordinaci všech místních aktérů, kteří spolu vytvářejí Strategický plán sociálního začleňování. Schválený plán, jehož nositelem je obec, se stává podkladem pro čerpání z

Operačního programu Zaměstnanost (zkratka OPZ, oblast podpory 2.1), z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (zkratka OPVVV, oblast podpory 3.1) a z Integrovaného regionálního operačního programu (zkratka IROP, Prioritní osa 2, investiční priorita 9a, c).³ Nastavení jednotlivých výzev operačních programů IROP a OPZ prochází vývojem, který do jisté míry reflektuje i vývoj situace a potřeb v lokalitách tak, aby bylo možné efektivně uplatňovat nástroje sociálního začleňování. Také proto jsou součástí strategického plánu nejen opatření korespondující s aktuálním nastavením operačních programů, ale i další opatření a podněty pro další systematizaci a kooperaci v oblasti sociálního začleňování, které nutně nemusí mít v současném nastavení výše uvedených operačních programů oporu. V čase je ale možné získat na ně finanční podporu z jiných veřejných zdrojů.

Krom daného zasahuje KPSVL i ty oblasti politik, které nejsou přímo spojeny s výše uvedenými dotačními tituly. Jedná se o definování cílů a systémových opatření, které jsou v gesci obce (vyhlášky, pravidla), tvorbou či úpravou strategických dokumentů při zohlednění tématu sociálního začleňování. V neposlední řadě je třeba tvořit takové institucionální prostředí, které umožňuje realizaci politiky inkluze. Obecným cílem této oblasti je zajištění „udržitelnosti“ krátkodobých „projektových“ opatření. Veškeré aktivity jsou plánovány tak, aby byly k dispozici všem obyvatelům obce, přestože se primárně odvíjejí od potřeb sociálně vyloučených obyvatel obce. Územím, které je v rámci tohoto přístupu podporováno, je vždy území celé obce (či svazku obcí), v níž Agentura působí.

Integrovaný plán rozvoje území aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou (IPRÚ)

Součástí zdrojů pro financování SPSZ Liberec jsou IROP, OPZ a OP VVV a dále se SPSZ prolíná s Integrovaným plánem rozvoje území aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou (IPRÚ). Je to strategický dokument, díky kterému je možné čerpat finanční prostředky z Evropské Unie (EU) na realizaci projektů vyplývajících z potřeb daného území, tj. aglomerace Liberec a Jablonec nad Nisou.

Dále představuje integrovanou strategii navazující svým fungováním na model Integrovaných plánů rozvoje měst aplikovaný v programovacím období EU 2007–2013. Tato strategie je založená na principu územní dimenze a partnerství a jejím cílem je, aby bylo v území dosaženo realizací jednotlivých projektů synergického efektu. Jádra vymezeného území tvoří města Liberec a Jablonec nad Nisou.

Cílem samotné strategie je zejména ve vymezeném území identifikovat problémové oblasti a následně definovat prioritní oblasti, v rámci kterých budou následně realizovány jednotlivé projekty. Projekty budou poté vybírány a realizovány v souladu s potřebami území a v souladu s tím, co bude možné z operačních programů financovat. Pro realizaci IPRÚ

³ Více k metodice koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám na <http://www.socialnizaclenovani.cz/metodika-koordinovaneho-pristupu-k-socialne-vyloucenym-lokalitam>

budou primárně využity Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program Zaměstnanost (OPZ) a Operační program Doprava (OPD). To mimo jiné znamená, že zdroje KPSVL a IPRÚ se mohou částečně překrývat. Součástí implementace SPSZ pak bude i předcházení možných kolizí těchto zdrojů. V rámci SPSZ Liberec se ale zatím v žádné fázi realizace projektu IPRÚ s KPSVL nepřekrývá.

1.3 Lokální partnerství Liberec

Statutární město Liberec spolupracuje s Agenturou od ledna 2016. Rada města projednáním ze dne 18. 11. 2015 (usnesení RM č. 929/2015) doporučila Zastupitelstvu města schválit podání žádosti o spolupráci s Agenturou. Zastupitelstvo bod projednalo na svém zasedání dne 26. 11. 2015 (usnesení ZM č. 287/2015) a uložilo náměstkovi PhDr. Ivanu Langrovi podání přihlášky do spolupráce s Agenturou. Na základě podání uvedené přihlášky obdrželo statutární město Liberec informaci o kladném výsledku výběrového řízení. Od 1. 1. 2016 tak Liberec a Agentura vstupují ve spolupráci na tématu sociálního začleňování. Na tomto základě byla dne 3. 3. 2016 svolána první schůze Lokálního partnerství (LP) Liberec.

Lokální partnerství Liberec je základní platformou spolupráce města, Agentury a dalších partnerů, kteří se setkávají v rámci tematicky zaměřených pracovních skupin při přípravě a zavádění SPSZ. Zástupci partnerů se v rámci pracovních skupin pravidelně (popř. situačně) setkávají několikrát ročně za účelem společného definování problémů, společné přípravy a realizace politiky, strategie a konkrétních projektů pro podporu sociálního začleňování ve městě.

Následně bylo dohodnuto, že činnost Lokálního partnerství Liberec bude rovněž zajišťována prostřednictvím tematicky zaměřených pracovních skupin. Jedná se o pracovní skupiny (dále PS):

- BYDLENÍ
- ZAMĚSTNANOST
- VZDĚLÁVÁNÍ (později samostatně práce na MPI⁴)
- BEZPEČNOST
- SOCIÁLNÍ SLUŽBY
- PROJEKTY A IMPLEMENTACE (koordináční skupina)

Prvních pět skupin se tematicky věnuje jednotlivým částem plánování. Pracovní skupina **Projekty a implementace** je skupinou koordinační a je složena vždy z vedení města, zástupců Agentury a významných předkladatelů a realizátorů projektů. Skupina **Vzdělávání** se v průběhu plánování SPSZ začala scházet odděleně s konzultantem pro inkluzivní vzdělávání a vytvořila Místní plán inkluze, který naleznete v příloze tohoto dokumentu.

⁴ Místní plán inkluze

Veškerá aktivita a činnost naplňování Koordinovaného přístupu probíhá při diskuzi a aktivním zapojení všech oprávněných subjektů, státního i nestátního charakteru. Specifickou oblastí je posilování významu participace samotných občanů města při stanovování cílů a pojmenování nezbytnosti jednotlivých opatření. Všichni místní partneři byli o procesu informováni na setkáních lokálního partnerství (březen 2016 až říjen 2016). Příprava Strategického plánu sociálního začleňování v jednotlivých pracovních skupinách byla zahájena koncem března 2016 a do října 2016 proběhlo 5 kol tematických schůzek.

Platforma sdružuje zástupce všech institucí působících ve městě Liberec a jeho okolí na poli sociálního začleňování a je samozřejmě otevřená laické i odborné veřejnosti, která má možnost zapojit se do procesu plánování a implementace. Jmenovitě se jedná o následující instituce, které jsou uvedeny v tabulce níže.

Důležitá je i spolupráce s institucemi krajské, místní a okresní úrovně.

V rámci spolupráce s Krajským úřadem Libereckého kraje byly styčnou plochou především oblast sociálních služeb a oblast vzdělávání a školství. Významným tématem realizovaných jednání bylo otevření sítě poskytovatelů sociálních služeb těm projektům, které počítají s navýšením kapacit sociálních služeb v rámci svých projektových návrhů.

Intenzivní byla i spolupráce s Úřadem práce České republiky (jmenovitě s jeho pobočkou v Liberci). Zástupci úřadu práce jsou členy pracovních skupin zaměstnanost i bydlení a podíleli se tak na sběru dat a indikátorů, na definování potřeb a na návrzích opatření týkajících se zaměstnanosti a systému sociálního zabezpečení.

Existují potencionální partneři, které se doposud do LP Liberec nepodařilo získat. Jedná se například o Krajskou nemocnici Liberec, jejíž případná spolupráce by přinesla výrazný kvalitativní posun na poli sociálních služeb, v tématu bezdomovectví, souvislostí s duševním onemocněním klientů, v otázkách hygieny a prevence v SVL apod. Dalším důležitým subjektem je zde Orgán sociálně právní ochrany dětí, který je klíčovým aktérem v případě sociální intervence v rodinách ohrožených sociálním vyloučením. OSPOD doposud zaujímá negativní postoj k účasti na LP. Jako otevřenější se jeví možná užší spolupráce s TUL a PČR.

Na začátku října 2016 se zformovaly další 4 tematické skupiny, které na jedné straně řešily akutní témata pro SPSZ (kapacity bydlení a systém prostupného bydlení, 13. 10. 2016), na straně druhé se pokusily lépe definovat možnosti definice následujících témat, které se během práce na SPSZ objevily:

- téma bezpečnosti ve městě: pracovní skupina bezpečnost a latentní kriminalita konaná 14. 10. 2016
- téma specifických typů bezdomovectví (např. tzv. trojboj nebo-li kombinace bezdomovectví-závislost-psychická porucha) konaná 17. 10. 2016
- téma spolupráce s Technickou Univerzitou Liberec (TUL) konaná 19. 10. 2016

Tyto tematické pracovní skupiny byly formovány těmi členy pracovních skupin LP, kteří o téma měli zájem, přičemž skupiny zůstaly otevřené nejen všem členům LP, ale také dalším aktérům, kterých se téma dotýká. Z těchto skupin byly pořízeny zápisy, a závěry práce těchto skupin jsou zapracovány v návrhové části SPSZ.

Členové lokálního partnerství a pověřené osoby:

Organizace	Zástupce
Agentura pro sociální začleňování	Martin Chochola Petra Beránková Pavel Pech
statutární město Liberec	Lukáš Jirotko Ivan Langr Lenka Řebíčková Kateřina Marcinková Bronislava Kotková Pavlína Háková Jana Jetmarová
Advaita, z. ú	Olga Merglová David Adameček Lucie Plíšková Michaela Horáčková
BFZ Vzdělávací akademie	Andrea Rousová
Bílý kruh bezpečí Liberec, z.s.	Jana Blažková Veronika Vokálová
MCU Koloseum, o.p.s. / Buona Strada s.r.o.	Hana Hasoňová
Centrum Generace, o.p.s.	Marečková Jitka
Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p.o.	Ivo Brát
Centrum Kašpar, z.s.	Jana Benešová Ivona Valnohová Ivana Sulovská
Centrum LIRA, z.s.	Lucie Holá Kateřina Jírová Michaela Krejčová
Centrum pro zdravotně postižené Libereckého Kraje, o.p.s.	Markéta Taterová Jana Krobová
Člověk v tísni, o.p.s.	Lukáš Průcha

Děčko Liberec, z.s.	Ludmila Guzyová (dříve Žánová) Romana Lakomá
Dolmen, z. ú.	Jana Pokorná Hana Kragová
DRAK, z.s.	Miroslava Urbanová Martin Korych Barbora Tylová Mirka Kyksová Lenka Bobvošová
Fokus, o.p.s.	Růžena Bergmanová Lenka Svačinová Lenka Schneiderová Alena Janáčková
Hospodářská komora Liberec	Vendula Procházková
Komunitní práce, o.p.s.	Klára Tekelyová
Komunitní středisko KONTAKT Liberec, p.o.	Veronika Dufková
Krajský úřad Libereckého kraje	Václav Strouhal Magdalena Zábranská Jiří Tůma Markéta Brebtová Jana Hauzerová
Loktu she, družstvo	Barbora Šolková
MAJÁK, o.p.s.	Petr Hampacher Pavla Molnárová Jan Molnár
MAS Podještědí	Jana Švehlová
Městská policie Liberec	Lukáš Poruba Daniela Bušková
Most k naději, z.s.	Jiří Simeth Lukáš Ron
MŠ Motýlek	Martina Suchomelová
Naděje, z.s.	Pavel Matějka
Návrat, o.p.s.	Robert Prade Tereza Šimová
Oblastní charita Liberec	František Sehoř

Policie České Republiky	Tomáš Molata Pavel Franc Eva Jandová
Probační a mediační služba Liberec	Ivana Šikolová
Romodrom, o.p.s.	Andrea Šťastná Radek Šándor
Rozkoš bez rizika, z.s.	Klára Topolová
Sdružení pro rozvoj Libereckého Kraje	
Středisko výchovné péče	Lenka Tešnarová Vendula Eimannová
Texman, družstvo	Lenka Svačinová
Úřad práce ČR	Lubomír Záleský Eva Friedrichová
ZŠ Gollova / Orlí	Zdeňka Kroužková
ZŠ u Soudu	Jiří Veselý
Attest, s.r.o.	Vlastimil Pecka

Členové pracovních skupin (PS):

Všechny pracovní skupiny:
Lokální konzultant - Martin Chochola
Konzultantka pro vzdálenou podporu - Petra Beránková
Manažer SPSZ - Lukáš Jirotko

1. PS Bydlení	
Barbora Tyllová	DRAK - sociální pracovnice
Lenka Schneiderová	Fokus - vedoucí ekonomického úseku
Alena Janáčková	Fokus - vedoucí služby podpora samostatného bydlení
Lucie Plíšková	Advaita - sociální pracovnice terapeutické komunity a centra ambulantních služeb
Václav Strouhal	KÚLK - koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců
Robert Prade	Návrat, ředitel

Bronislava Kotková	SML - referent oddělení humanitního (nájemní smlouvy, humanitní komise)
Jana Pokorná	Dolmen - ekonomka
Jiří Simeth	Most k naději – ředitel K-Centra
Hana Kragová	Dolmen - sociální pracovnice
Lukáš Průcha	ČvT Liberec - ředitel
Veronika Vokálová	BKB Liberec
Markéta Taterová	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje
Ivan Langr	Náměstek pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu SML

2. PS Zaměstnanost

Martin Korych	DRAK – vedoucí sociálních služeb
Ivana Sulovská	Centrum Kašpar - předsedkyně
Ivona Valnohová	Centrum Kašpar - místopředsedkyně
Monika Gavlasová	Centrum Kašpar – pracovní poradce
Václav Strouhal	KÚLK - koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců
Lubomír Záleský	ÚP - vedoucí Oddělení trhu práce
Tereza Šimová	Návrat – sociální pracovnice
Barbora Šolková	Loktu she - družstvo
Lucie Plíšková	Advaita - sociální pracovnice terapeutické komunity a centra ambulantních služeb
Andrea Rousová	BFZ Vzdělávací akademie
Jana Pokorná	Dolmen - ekonomka
Vlastimil Pecka	Attest
Vendulka Procházková	Hospodářská komora Liberec - finanční manažerka
Klára Tekelyová	Komunitní práce Liberec - ředitelka
Hana Hasoňová	Buona Strada

Jana Horáková	Fokus - ředitelka
Růžena Bergmanová	Fokus - vedoucí psychosociální rehabilitace
Lenka Svačinová	TEXman – družstvo

3. PS Vzdělávání

Jana Švehlová	MAS Podještědí – manažerka MAP
Jana Benešová	Centrum Kašpar
Ivona Valnohová	Centrum Kašpar - místopředsedkyně
Ivana Sulovská	Centrum Kašpar - předsedkyně
Václav Strouhal	KÚLK - koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců
Markéta Brebtová	KÚLK - sociálně právní ochrana dětí
Veronika Dufková	Kontakt - koordinátor pro národnostní menšiny, cizince, sociálně znevýhodněné děti a mládež
Eva Friedrichová	ÚP - vedoucí Oddělení poradenství a rekvalifikací
Magdalena Zábranská	KÚLK - OŠMTS = koncepční materiály, DZ, VZ, EVVO
Lenka Řebíčková	SML - vedoucí oddělení školství
Lukáš Průcha	ČvT Liberec - ředitel
Miroslava Urbanová	DRAK - sociální pracovnice
Lenka Tešnarová	Středisko výchovné péče - vedoucí
Pavla Molnárová	Maják
Markéta Taterová	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého Kraje
Jiří Veselý	ZŠ U Soudu - ředitel
Martina Suchomelová	MŠ Motýlek - ředitelka
Marečková Jitka	Centrum Generace
Zdeňka Kroužková	ZŠ Gollova
Ivan Langr	SML - Náměstek pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu

4. PS Bezpečnost

Ivana Šikolová	PMS Liberec - probační úředník
Ivo Brát	ředitel CIPSLK
Lukáš Poruba	MPL – manažer prevence kriminality
Daniela Bušková	MPL
Václav Strouhal	KÚLK - koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců
Jana Hauzerová	KÚLK – krajská protidrogová koordinátorka
Jiří Simeth	Most k naději – ředitel K-Centra
Lukáš Ron	Most k naději – vedoucí TP
Tereza Šimová	Návrat – sociální pracovnice
Pavčina Háková	SML referent sociálních služeb - fond zdraví, agenda příspěvkových organizací sociálních a zdravotních
Veronika Dufková	Kontakt - koordinátor pro seniory a zdravotně znevýhodněné
Mirka Kyksová	DRAK - pracovník v sociálních službách, metodik sociální práce
Michaela Horáčková	Advaita - koordinátorka programů primární prevence
Veronika Vokálová	Bílý kruh bezpečí
Jana Blažková	Bílý kruh bezpečí - vedoucí poradny
Petr Hampacher	Maják - ředitel
Markéta Taterová	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého Kraje
Vendula Eimannová	Středisko výchovné péče - speciální pedagog
Tomáš Molata	PČR - vrchní komisař, Územní odbor Liberec
Pavel Franc	PČR - vrchní komisař, Územní odbor Liberec
Eva Jandová	PČR - vrchní komisař, Krajské ředitelství Policie Libereckého kraje
Jan Molnár	Maják - vedoucí primární prevence

5. PS Sociální služby	
Romana Lakomá	Děčko - předsedkyně Výboru spolku
Ludmila Žánová	Děčko - místopředsedkyně Výboru spolku:
Andrea Šťastná	Romodrom - vedoucí služby (sociální pracovníce, terénní programy)
Radek Šandor	Romodrom - terénní pracovník (zástup za p. Šťastnou)
Václav Strouhal	KÚLK - koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců
Jiří Tůma	KÚLK - metodik a analytik sociálních služeb
Jiří Simeth	Most k naději – ředitel K-Centra
Lukáš Ron	Most k naději – vedoucí TP
Robert Prade	Návrat - ředitel
Kateřina Marcinková	SML Odbor školství a sociálních věcí - Oddělení humanitní (komunitní plánování, žádosti o DPS)
Lukáš Průcha	ČvT Liberec - ředitel
Lenka Bobvošová	DRAK - terénní sociální pracovníce
Jana Horáková	Fokus - ředitelka
Růžena Bergmanová	Fokus - vedoucí psychosociální rehabilitace
David Adameček	Advaita - odborný ředitel
Petr Hampacher	Maják - ředitel
Pavla Molnárová	Maják – sociální pracovníce
Veronika Vokálová	Bílý kruh bezpečí Liberec
Jana Pokorná	Dolmen - ekonomka
Hana Kragová	Dolmen - sociální pracovníce
Jana Blažková	Bílý kruh bezpečí - vedoucí poradny
František Sehoř	Oblastní charita Liberec
Jitka Marečková	Centrum Generace
Lucie Holá	Centrum LIRA

Kateřina Jírová	Centrum LIRA
Michaela Krejčová	Centrum LIRA
Hana Hasoňová	Buona Strada
Klára Topolová	Rozkoš bez rizika
Jana Krobová	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého Kraje
Pavel Matějka	Naděje

1.4 Strategický plán a postup jeho tvorby

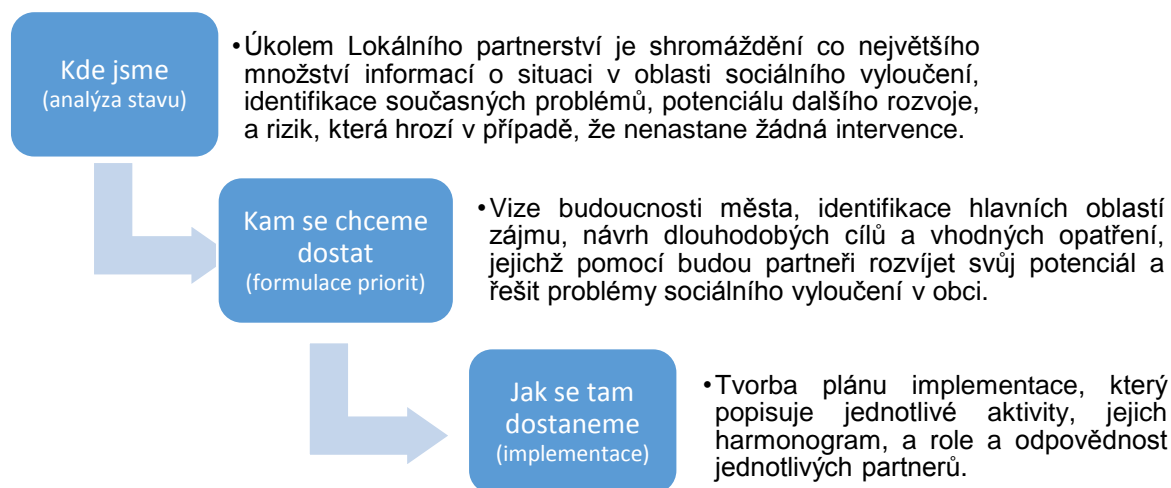
Představení strategického plánu

Strategický plán sociálního začleňování pro statutární město Liberec (dále jen „SPSZ“ nebo „SPSZ Liberec“) je klíčovým dokumentem pro statutární město Liberec a má za cíl aktivizaci místních kapacit, podporu místních organizací a maximální využití dostupných místních i vnějších zdrojů (finančních, personálních, organizačních atd.) za účelem zmírnění problému sociálního vyloučení. Na přípravě plánu se podílejí všichni členové Lokálního partnerství Liberec. Role Agentury je ukotvena v podobě koordinace tvorby strategického plánu sociálního začleňování a podpory partnerům v procesu jeho schvalování radou a zastupitelstvem města jako závazného rozvojového dokumentu. SPSZ je živý dokument, který bude alespoň jednou ročně vyhodnocován a aktualizován, a na konci své platnosti bude evaluován jeho dopad bude navržena aktualizace pro další období. I v tomto procesu bude nutná úzká spolupráce všech partnerů. Cílem je synergický efekt spolupráce všech zúčastněných.

Strategické plánování je proces, který odpovídá na tři základní otázky:

Tento strategický dokument vznikl v období od března do října 2016. Je výsledkem práce celého lokálního partnerství a jeho původně pěti tematických skupin (bydlení, zaměstnanost, sociální služby, bezpečnost a vzdělávání), z nichž se později vydělilo vzdělávání jako samostatná (byť s ostatními skupinami kooperující) jednotka vytvářející Místní plán Inkluze (MPI). Toto oddělení má dva zásadní důvody. Prvním je fakt, že do hry vstupuje systémový projekt Agentury financovaný z OP VVV (Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání), který je zaměřen na dlouho chybějící inkluzivní vzdělávání. Tento projekt zahrnuje tvorbu znalostní a koordinační báze pro inkluzi ve vzdělávání, a v lokalitách se projevuje působením lokálního konzultanta pro vzdělávání podpořeného metodikem inkluzivního vzdělávání, tematickými experty a lokálním konzultantem pro sociální začleňování. Druhým faktorem je samotná obsáhlost problému vzdělávání, který zahrnuje institucionální a strukturální aspekty, víceúrovňový školský systém a celou návaznost na sociální problémy dětí z rodin ohrožených sociálním vyloučením. Jen v Liberci toto zahrnuje práci s desítkami školských zařízení a několika relevantními úřady. Nedostupnost kvalitního vzdělání a chybějící podpora dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí jsou zde vnímány jako klíčové faktory reprodukce sociálního vyloučení. MPI tedy vzniká a bude implementován samostatně, na druhé straně je přílohou SPSZ a je s ním částečně provázán.

Strategický plán sociálního začleňování pro Liberec vychází ze specifik sociálního vyloučení v Liberci tak, jak jsou popsány v různých dokumentech, především pak v *Analýze sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberce* (Šolková 2015) a ve

Vstupní Analýze provedené v období únor až duben 2016, ale také z problémů, které byly definovány v rámci pracovních skupin. Snaží se reagovat na specifické problémy lokality, mezi které patří:

- malý bytový fond města pro sociální bydlení
- absence či nedostatečná kapacita některých krizových ubytovacích zařízení
- nedostatečné kapacity některých terénních sociálních služeb (TP, SAS pro rodiny s dětmi)
- specifická drogová situace (Liberec jako spádové místo, silný trh s pervitinem, velký počet problémových uživatelů OPL)
- narůstající problém bezdomovectví (mj. narůstající počet osob bez domova, nedostatek sociální práce s bezdomovci, dlouhodobé bezdomovectví)
- relativně vysoká nezaměstnanost v porovnání se celostátním průměrem
- nedostatečné pokrytí nízkoprahovými zařízeními pro mládež
- existence sociálně vyloučených lokalit a lokalit s potenciálem rychlé proměny v SVL
- relativně velké množství těžko kontrolovatelných soukromých ubytovacích zařízení
- v celostátním srovnání jednoznačně vysoká kriminalita související nejen s velikostí města a jeho příhraniční polohou, ale také s nedostatečným početním stavem městské policie a dalších bezpečnostních opatření

Zároveň můžeme definovat různé kategorie problémů či témat:

- kapacitní problémy (kapacity bydlení, služeb, absence služeb)
- systémové problémy (úroveň síťování a předávání informací, kolize kompetencí, absence či formální naplnění některých systémových nástrojů)
- nevyužitý potenciál lokality (univerzita, veřejný sektor, státní správa, krajská nemocnice)

Na straně druhé disponuje Liberec přinejmenším těmito aktivy:

- relativně kvalitní spolupráce města a neziskových organizací poskytujících sociální služby
- kvalitní znalost problematiky SVL v Liberci
- koncepce dostupného bydlení, snaha zamezit obchodu s chudobou
- bohatá zkušenost aktérů na poli sociálních služeb
- existující spolupráci mezi sociálními službami
- absence skutečně velikých prostorově i symbolicky vyloučených lokalit
- vůle problém řešit a existující koordinační kapacity

Struktura plánu

Plán je strukturován do šesti částí. **Úvodní část** definuje nositele strategie, základní pojmy, způsob spolupráce s Agenturou, představuje lokální partnerství a postup tvorby SPSZ, stručně definuje specifika situace v Liberci a předkládá vizi Lokálního partnerství na 10 let. **Analytická část** definuje nositele strategie po kvantitativní a kvalitativní stránce. Obsahuje základní charakteristiky města, hlavní skupiny ohrožené sociálním vyloučením a jejich kvantifikaci, souvislosti s trhem práce, popisuje kapacity sociálních služeb a jejich nedostatky, vyjmenovává strategické dokumenty, které má město k dispozici, podrobněji popisuje sociální vyloučení v Liberci, dále definuje hlavní problémy a potřeby, které jsou zásadní pro tvorbu návrhové části. **Návrhová část** strukturuje téma podle výsledků práce výše uvedených pěti pracovních skupin. Definuje priority, hlavní cíle a konkrétní opatření, a to včetně časového rozvrhu, garance a tam, kde je to možné, i finanční zdroje určené pro realizaci. **Implementační část** popisuje způsob práce, který bude aplikován ve fázi následující po schválení SPSZ Liberec. Definuje roli manažera SPSZ a projektových skupin. V poslední části nalezne čtenář **přehledy indikátorů**, alokací a rozpočtů dle jednotlivých operačních programů. V závěru je uveden seznam zkratk použitých v celém textu.

Strategický plán částečně navazuje na *Komunitní plán sociálních služeb a služeb sociálního charakteru v regionu Liberec na období let 2014–2016*, dále vychází z *Rámce pro realizaci obecního plánu sociálního bydlení na území statutárního města Liberec (2015)*. Provázanost se týká zejména tematiky terénních programů, sociálních služeb pro rodiny s dětmi a tématu sociálního a dostupného bydlení. Dalším relevantními dokumenty pro SPSZ Liberec jsou *Katalog Poskytovatelů Sociálních Služeb regionu Liberec (2011)* a *Plán prevence kriminality města Liberec pro období 2016–2018*.

Strategický plán sociálního začleňování je také rámován relevantními strategiemi na krajské úrovni, jsou to zejména *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji na období 2015–2017* a *Společný akční plán Libereckého kraje 2014+*. I s dokumenty Místní akční skupiny – *Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006–2020*, *Program rozvoje Libereckého kraje 2014–2020*, *Strategie rozvoje lidských zdrojů Libereckého kraje 2014+*, *Plán protidrogové politiky Libereckého kraje 2015–2018*, *Zdravotní politika Libereckého kraje 2015 - Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatel*.

Krom daného text vychází také z těchto národních koncepčních materiálů:

Strategie sociálního začleňování 2014–2020; Strategie romské integrace do roku 2020; Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020; Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoj vzdělávací soustavy 2015–2020; Akční plán inkluzivního vzdělávání 2016–2018; Národní strategie ochrany práv dětí; Národní strategie rozvoje sociálních služeb na roky 2016–2020; Koncepce bydlení ČR do roku 2020; Koncepce sociálního bydlení do roku 2025; Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020; Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013–2018; Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám; Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018;

Koncepce boje proti extremismu v ČR na léta 2016 až 2020; Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020; Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020; Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020, aj.

Do procesu tvoření SPSZ měli možnost se zapojit i obyvatelé ohrožení sociálním vyloučením, a to zejména v průběhu tvoření vstupní analýzy, která je součástí analytické části SPSZ, kdy byli s obyvateli SVL vedeny rozhovory na témata týkající se bydlení, zaměstnanosti, vzdělání, zdraví a rodiny. Výstupy z této části byly reflektovány v analýze potřeb. Větší vtažení sociálně vyloučených osob do realizace plánu se ukazuje jako nezbytná podmínka úspěšného sociálního začleňování.

Souhrn Strategického plánu sociálního začleňování

Cílová skupina

Na základě diskuzí v pracovních skupinách je možné definovat cílovou skupinu SPSZ. Tento materiál statutárního města Liberec se primárně zaměřuje na skupiny sociálně vyloučených obyvatel či těch, kteří jsou ohrožení sociálním vyloučením. Konkrétně:

- osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách a v jejich okolí
- děti, žáci a mládež ohrožení školním neúspěchem a jejich rodiče
- lidé bez domova
- osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané
- národnostní menšiny a cizinci
- rodiny s dětmi ohrožené chudobou
- osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
- osoby opouštějící ústavní zařízení, náhradní rodinnou péči nebo zařízení výkonu trestu
- pachatelé trestných činů, oběti a osoby z jejich bezprostředního okolí

Hlavní problémy:

- a) nedostatek vhodných sociálních bytů
- b) nízká motivovanost a kvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných
- c) vysoká míra zadluženosti a probíhající exekuce, zejm. spotřebitelské úvěry u bankovních i nebankovních společností
- d) rostoucí počet osob závislých na návykových látkách, zejména mezi mládeží
- e) nedostatečná finanční gramotnost a právní povědomí osob ohrožených sociálním vyloučením
- f) malá kapacita komplexní péče o sociálně vyloučené rodiny
- g) nízká informovanost cílových skupin o možnostech sociálních služeb
- h) chybějící sociální podniky a další možnosti prostupného zaměstnávání

- i) přetrvávající bariéra mezi romskou minoritou a majoritou, vzájemné předsudečné postoje
- j) systémové nastavení sociálních dávek ve vztahu k životním nákladům a odměně za práci
- k) obchod s chudobou
- l) nesystematičnost prevence rizikového chování a nízké kapacity MPL

popis/schéma intervenční logiky SPSZ:

1. OBLAST (např. Bydlení)

1.1. Priorita

1.1.1. Hlavní cíl

1.1.1.1 Specifický cíl

1.2. (...)

2. OBLAST (Zaměstnanost)

Pozn.: V analytické části jsou v každé jednotlivé oblasti definovány jednotlivé priority, obecné a specifické cíle pod analýzou problémů

1.5 Vize lokálního partnerství Liberec do roku 2026

Liberec je bezpečným a přitažlivým městem nabízející přátelské a otevřené soužití všech jeho obyvatel. Lokality ve Vesci, Františkově, Horním Růžodole, Starých Pavlovicích, Jeřábu a Rochlicích jsou vnímány jako sociálně plnohodnotné a jejich okolí není vnímáno jako „špatná adresa“. Jejich obyvatelé se zapojují do života města, okolí lokalit je udržováno mj. komunitní prací jejich obyvatel. Dostupnost sociálních služeb v těchto lokalitách je plnohodnotná, zajišťovaná neziskovým sektorem a veřejnou správou. Ve městě nevznikají nové ubytovny⁵, a stávající ubytovací zařízení tohoto typu splňují standardy „společensky zodpovědné ubytovny“ definované vyhláškou města Liberce z roku 2016. Tato vyhláška je průběžně aktualizována a její naplňování je důsledně monitorováno.

Zároveň je zabráněno rozšíření SVL o nové lokality proměněné z potenciálně rizikových míst (viz níže analytická část). Zejména monitoring vývoje v těchto (a dalších) lokalitách a vhodné zásahy ze strany samosprávy jsou zde zásadními faktory.

Ve městě funguje komplexní spolupráce mezi neziskovým sektorem, obecní samosprávou a státní správou, soukromými komerčními subjekty, sociálními podniky, univerzitou. Krajskou

⁵ Vyhláška města zde dne 19.7.2016, dostupná na: http://www.liberec.cz/liberec/stavebni_uzavera/

nemocnicí a aktivní veřejností. Tato spolupráce nabízí efektivní přenos informací, koordinaci kvalitních a standardizovaných sociálních služeb, fungující systém dostupného bydlení, odpovídající fond pro sociální bydlení, systém dostupného zaměstnávání, participativní modely sociální změny a účinnou prevenci rizikového chování. Tato opatření eliminují nebo výrazně redukuje problém chudoby a sociálního vyloučení ve městě.

2. Analytická část

2.1 Kvalitativní charakteristika sociálního vyloučení v Liberci

Na území města Liberce bylo identifikováno několik prostorově vymezených sociálně vyloučených lokalit, které mají povětšinou charakter tzv. **"menších městských vyloučených lokalit"**.⁶ Ty jsou většinou tvořeny **jednotlivými činžovnými domy či shluky domů**. Většina lokalit byla zmapována v rámci *Analýzy sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberec*, kterou si statutární město Liberec nechalo vypracovat v loňském roce.⁷ Sociální vyloučení v Liberci však kopíruje celorepublikové trendy, a tak i zde platí, že **"rychlost dynamiky sociálního vyloučení se nepočítá v řádu let, ale projevuje se i v řádu měsíců či dnů"**.⁸ Jedním z hlavních rysů sociálního vyloučení v Liberci je tak fakt, že se jedná spíše o sociálně vyloučené domy či skupiny domů. Skutečně velká sociálně vyloučená lokalita v Liberci chybí. V podstatě zde můžeme rozlišit dva hlavní typy lokalit – **sociálně vyloučené lokality** (domy či shluky domů) a **lokality (domy) se zvýšeným potenciálem sociálního vyloučení**. Tyto druhé lokality, které z hlediska sociálního vyloučení můžeme označit jako potenciálně rizikové, jsou rozptýlené po celém městě. Podrobněji jsou popsány v *Analýze sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberce* (2015). Na jedné straně tak v Liberci existuje omezený počet sociálně vyloučených lokalit, které nejsou nijak velké, na druhé jsou ve městě další lokality s potenciálem rychle se v SVL proměnit.

V Gabalově zprávě⁹ je Liberecký kraj popisován jako kraj, v němž se lokality stejnou měrou rozšiřují, jako mizí, ale zároveň zde i vznikají lokality zcela nové. Mezi lety 2006 a 2014 tak došlo v Libereckém kraji k nárůstu identifikovaných sociálně vyloučených lokalit z 26 na 48. V samotném Liberci jsme identifikovali **7 vyloučených** (ve čtvrtích Františkov, Vesec, Doubí, Pavlovice, Jeřáb a Rochlice) a **11 vyloučením ohrožených lokalit** (ve čtvrtích Machnín, Růžodol I, Staré Město, Vesec, Rochlice, Ruprechtice a Nové Město). Jen několik měsíců po *Analýze* z roku 2015 jsme tak do výčtu lokalit přidali další dvě nově ohrožené lokality na Novém Městě. Vzhledem k dynamice vývoje SVL bude proto vhodné situaci pravidelně monitorovat.

Co se týče celkového odhadovaného počtu sociálně vyloučených osob žijících v Liberci, kvalifikované odhady se značně liší, a bohužel neexistuje dostatečná datová opora ani standardizovaná definice pro exaktní určení jejich počtu. Počty sociálně vyloučených tak můžeme pouze odvozovat z dostupných dat o specifických skupinách obyvatel, u kterých lze očekávat ohrožení sociálním vyloučením. K 31. 12. 2015 evidoval v Liberci Úřad práce **2 059 dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání** (déle než 12 měsíců v evidenci).

Liberec je také jedním ze severočeských center obchodu s drogami. Jedná se především o silný pervitinový a marihuanový trh. Drogy jsou zde dostupné a všímavý pozorovatel se o drogové scéně může poučit na několika místech přímo v centru města. Drogoví uživatelé jsou potenciálně sociálně vyloučenými osobami. V Liberci kolem 200 z nich spolupracuje s terénními pracovníky, celkově by však mohlo jít **až o 1 000 osob užívajících omamné**

⁶ Typologie SVL podle *Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR*, Čada et al. 2015: 46.

⁷ *Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberec*, 2015.

⁸ *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR*, Čada et al. 2015: 10.

⁹ *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR*, Čada et al. 2015.

a psychotropní látky, z nichž nejméně 300 by šlo zařadit do skupiny "problémových uživatelů".

V rámci SVL a potencionálních lokalit lze hovořit o následujících číslech. SVL – cca 350 osob, potencionální lokality nejméně dalších 350 osob. Připočteme-li další cca 1500 lůžek na soukromých ubytovacích zařízeních, dostáváme se ke kvantifikaci nejméně 2200 sociálně vyloučených osob. Další sociálně vyloučení obyvatelé Liberce jsou rozptýleni po jednotlivých domácnostech. Významnou skupinu sociálně vyloučených osob tvoří také **lidé bez domova**, kterých by odhadem mohlo být kolem **150 osob** (na základě výpovědí našich informátorů).

Specifickou otázkou je vztah etnicity k sociálnímu vyloučení. Bez výrazné snahy o etnizaci celého problému můžeme konstatovat, že Romové tvoří cca 80 % obyvatel SVL. *Zpráva o stavu romské menšiny v Libereckém kraji za rok 2015* hovoří o 5 300 Romech žijících na území ORP Liberec (oproti 3 300 Romů v roce 2007) a odhaduje, že 30 % z nich je sociálně vyloučených. Pokud bychom jednoduše srovnali poměr obyvatelstva ORP a samotného města, v Liberci by mohlo žít **cca 3 800 Romů** (k roku 2015), **z nichž 1 300 by mohlo být sociálně vyloučených.**

Další analytický podklad, *Analýza sociálně vyloučených lokalit a dostupnosti sociálních služeb prevence v těchto lokalitách v Libereckém kraji z roku 2013* hovoří o **4 000 lidech ohrožených sociálním vyloučením** "z důvodu zadlužení, exekucí, dlouhodobě nezaměstnanosti, bezdomovectví, neukončeného vzdělání, rizikového užívání návykových látek či nelátkových závislostí (hrací automaty), psychických onemocnění, fyzických hendikepů či kombinace výše zmíněných sociálních problémů a patologií" (strana 43).

Na základě předložených dat o populaci Liberce můžeme tedy pracovat s kvalifikovaným odhadem **2 000 osob sociálně vyloučených** (kombinace dlouhodobě problémového bydlení, nezaměstnanosti, případně i OPL, dluhů) a **dalších 2 000 osob, které jsou sociálním vyloučením ohrožené** v důsledku nestabilní životní situace (zejména nestabilní bytová situace, nestabilní zaměstnání a rizikové chování). Celkově tedy hovoříme o **cílové skupině cca 4000 sociálně vyloučených či vyloučením ohrožených osob.**

Stále rostoucí skupinou sociálně vyloučených osob jsou **senioři**, z nichž mnozí nacházejí bydlení na soukromých ubytovnách. Do budoucna je možno předpokládat, že jejich podíl na SV ještě naroste, a to zejména z ekonomických důvodů, jako jsou nízké důchody, časté exekuce, rostoucí životní náklady či u některých osob i absence důchodu. K této rostoucí skupině můžeme připočítat osoby z majoritní společnosti, které se dostanou na hranu ekonomického a sociálního, a dále také osoby zdravotně ohrožené, mezi nimiž výraznou skupinu tvoří **lidé s duševním onemocněním.**

Mezi jednotlivými lokalitami často probíhá migrace. Liberec je také určitou spádovou oblastí pro romské rodiny přicházející z okolních obcí v Libereckém kraji, ale také z jiných částí ČR a SR. Jako hlavní důvod tyto rodiny uvádějí přistěhování se za již zde žijící částí rodiny nebo také vidinu snazšího nalezení ubytování (vysoký počet ubytoven) v kombinaci s uplatněním na trhu práce.

Specifická jsou **velká sídliště, která představují nezmapované území.** Romské rodiny zde najdeme v menší míře, většinou odsud po krátké době kvůli sporům s jinými nájemníky odchází. Dochází zde také ke značné míře diskriminace romského obyvatelstva ze strany realitních kanceláří.

Obecně lze říci, že náklady na bydlení v sociálně vyloučených lokalitách a ubytovnách jsou neúměrně vysoké vzhledem k **substandardní kvalitě** takového bydlení. Náklady na bydlení jsou z velké části hrazeny z doplatků na bydlení a dalších dávek, které jsou často transferovány na majitele ubytovacích kapacit.

Od roku 2015 je v platnosti novela zákona, která podmiňuje výplatu doplatku na bydlení na ubytovně splněním hygienických standardů zákona o veřejném zdraví a také souhlasem obce. V Liberci je nejméně 25 zařízení, které prošly schválením Krajskou hygienickou stanicí (Šolková 2015).

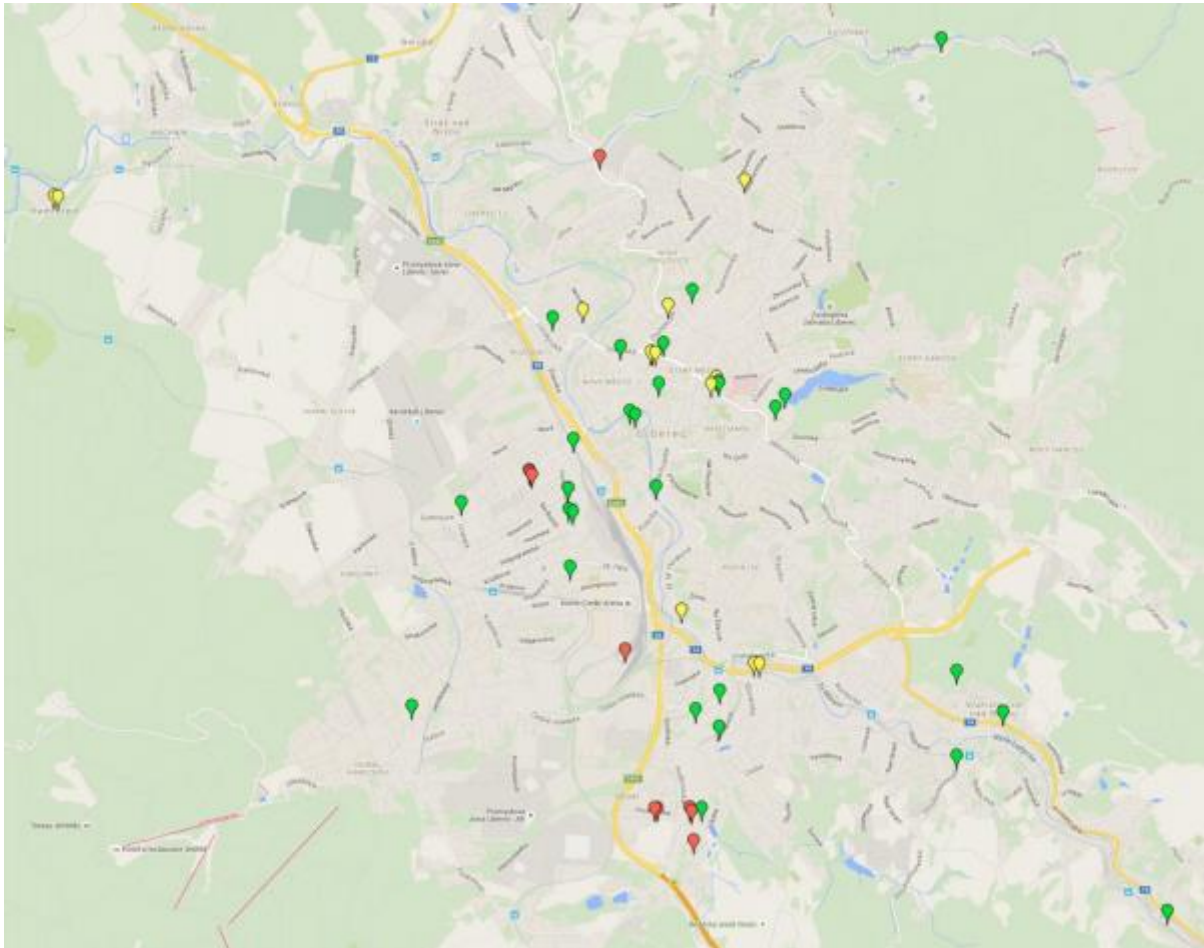
Významným problémem sociálního vyloučení nejen v Liberci je fakt, že pro mnoho sociálně vyloučených osob je život ve zhoršených podmínkách jistou **životní strategií**. To se ukazuje jako obzvláště nebezpečné ve vztahu k dětem a dalším generacím, které tento životní styl přejímají jako normální. Proto je práce s rodinami a dětmi pro zmírnění sociálního vyloučení klíčová. Kvalitní bydlení poskytující vhodné podmínky pro výchovu dětí by měly být základem sociální politiky města.

V uvedené analýze SVL v Liberci (Šolková 2015) jsou uvedena mnohá doporučení, mezi něž patří posílení terénní práce, podporu doučování v rodinách, rozvoj NZDM, aktivní depistáže sociálních pracovníků, potřeba komunitní práce, sociálně aktivizačních služeb, aktivity OSPOD včetně rodinných konferencí a case managementu. Ve vztahu k bezdomovectví je poukazováno na narůstající komplexní a zdravotní problémy této CS. Jak je vidět z analýzy potřeb (níže v SPSZ), všechna tato doporučení z analýzy z roku 2015 se objevila i během přípravy samotného SPSZ.

Přehledná mapa lokalit sociálního vyloučení v Liberci (zdroj: Šolková 2015):

legenda: červené body – SVL, žluté body: potenciální lokality, zelené body: ubytovací zařízení

Následuje přehled SVL a potenciálních SVL v Liberci. Data jsou převzata z Analýzy SVL (Šolková 2015) a doplněná o výzkum realizovaný v roce 2016:

P2 – Přehled sociálně vyloučených lokalit

Označení lokality	Městská část	Kapacita lokality	Odhadovaný počet lidí	Cena za bydlení	Dostupnost sociální služby
Lokalita A	Františkov	24 bytů	80 - 90	6.500 – 12.000	Romodrom, Člověk v tísni
Lokalita B	Vesec	18 bytů	80	6.500 – 10.000	Romodrom
Lokalita C	Vesec	3 byty	11	6.500 – 8.000	Romodrom
Lokalita D	Vesec	30 pokojů (15 buněk)	57	6.100 – 10.800	Most k naději, Romodrom
Lokalita E	Pavlovice	4 byty	17	5.500	
Lokalita F	Jeřáb	20 bytů	80	5.000 – 14.000	Člověk v tísni
Lokalita G	Rochlice	8 bytů	25	5.000 – 6.000	

P3 – Přehled potenciálně rizikových míst

Označení lokality	Městská část	Kapacita lokality	Odhadovaný počet lidí	Cena za bydlení	Dostupnost sociální služby
Lokalita H	Machnín	16 bytů	20 lidí (v 5 bytech)	5.500 – 8.500	Most k naději
Lokalita I	Růžodol	11 bytů	50 lidí	5.100 – 9.000	Člověk v tísni
Lokalita J	Staré Město	14 bytů	40 - 60	6.000 – 13.000	Romodrom
Lokalita K	Staré Město	5 bytů	25	6.000 – 8.000	
Lokalita L	Staré Město	10 bytů	30	5.300 – 9.000	
Lokalita M	Staré Město	14 bytů	35	7.000 – 10.000	
Lokalita N	Vesec	14 bytů	50	6.500 – 11.000	Romodrom
Lokalita O	Rochlice	8 bytů	32	7.000 – 9.500	Romodrom
Lokalita P	Ruprechtice	9 bytů	42	4.500 – 6.500	Člověk v tísni

další 2 nové potenciální lokality:

Označení lokality	Městská část	Kapacita lokality*	Odhadovaný počet lidí*	Cena za bydlení*	Dostupnost sociální služby
Lokalita Q	Nové Město	10 - 15 bytů	25 - 30	5.500 - 10.000	
Lokalita R	Nové Město	10 - 15 bytů	25 - 30	5.500 - 10.000	

V Liberci je dále možno nalézt nejméně 27 soukromých ubytovacích zařízení, jejichž ubytovací standard, hygienické, sociální a cenové podmínky se mohou lišit. Poslední úplný seznam těchto ubytoven je rovněž pořízen ve výše uvedené *Analýze sociálního vyloučení* (2015).

2.2 Kvantitativní charakteristiky lokality

- viz tabulka indikátorů – příloha pod kapitolou 5

2.3 Tematické kapitoly, priority a cíle SPSZ statutárního města Liberec

Na základě smlouveného postupu spolupráce bylo definováno pět tematických kapitol, které se řešily na pravidelných setkáních pracovních skupin:

- Bydlení
- Zaměstnanost
- Vzdělávání
- Bezpečnost
- Sociální služby

Kapitoly jsou obsahově členěny do tří částí:

- Stručná analytická část k jednotlivým oblastem – tematicky se vždy vztahuje k dané problematice a vychází zejména ze vstupní analýzy a dalších podkladů
- Analýza problémů a jejich příčin – její hlavní částí je zpracovaná Analýza problémů, která je výsledkem činnosti pracovních skupin a analýz dalších příslušných dokumentů
- Návrhová část – výsledek činnosti pracovních skupin, je rozdělena dle priorit a cílů – podrobněji rozpracovaná v návrhové části SPSZ (kapitola č. 3)

Schéma: 1. Priorita

1.1. Obecný cíl

1.1.1. Specifický cíl

2. (...)

2.3.1 Bydlení

Oblast bydlení se jeví klíčová ve vztahu k celé řadě problémů spojené se sociálním vyloučením, a proto je mu věnována ve vstupní analýze a na lokálním partnerství velká pozornost. Podrobnější zmapování problematiky bydlení je v úvodu kapitoly a v části Analýza potřeb.

Jako největší problém oblasti bydlení se ukazuje celkový **nedostatek městských bytů** určených pro sociální bydlení. Liberec při své velikosti disponuje malým fondem o cca 1200 bytů, z nichž drtivá většina je využita, a zbytek prochází rekonstrukcemi či nutnými opravami. Město jednoduše nemá mnoho možností kam rychle umístit jednotlivce či rodiny s akutní potřebou sociálního bydlení. Také z tohoto důvodu je trh s krátkodobým i dlouhodobým ubytováním tak úspěšný. V Liberci existuje koncepce prostupného bydlení, která byla schválena v roce 2015, a pilotní provoz systému byl zahájen v lednu 2016. Tento tříступňový systém (krizové, tréninkové a sociální bydlení) postavený de facto na zásluhovosti klienta je nutné znovu promýšlet a monitorovat, zároveň je nutné navýšit kapacity pro prostupné a sociální bydlení.

S tím souvisí problém **nízkých či nekvalitních kapacit krizového bydlení**, které jsou součástí 1. stupně prostupného bydlení. Zde jde především o nevyhovující stav azylového domu a potřeba azylového domu pro rodiny s dětmi a pro ženy.

Dalším problémem jsou nevyhovující podmínky pro bydlení v SVL, kde jedním z hlavních důvodů je fakt, že ubytovací kapacity jsou zde většinou v soukromých rukou, a tedy těžko kontrolovatelné. Jinými slovy, je zde **potřeba veřejné kontroly ubytovacích zařízení**. Liberec zde učinil významné pokusy o pokrok tím, že vyhlásil stavební uzávěru na výstavbu dalších soukromých ubytovacích kapacit a že vytvořil **koncepci společensky zodpovědné ubytovny** (dále SZU).

V neposlední řadě je problémem samotné bezdomovectví a riziko ztráty bydlení. Toto téma definuje potřebu intenzivnější terénní práce s bezdomovci a také úkoly v oblasti dluhů a oddlužení zejména dlužníků vůči SML.

Analýza potřeb k bydlení:

Potřeba	Jak ji naplňujeme	Jak ji naplnit chceme	Překážky/rizika
<p>1. Systém prostupného a sociálního bydlení</p>	<p>1.1 Liberec má koncepci prostupného bydlení ve třech stupních; od ledna 2016 byla zahájena pilotní fáze; existuje skupina pro prostupné bydlení; dva klienti zařazení; 2. a 3. stupeň; 1200 bytů SML; cca 900 bytů); 1. Stupeň v režimu pobytových soc. služeb + v jednání „společensky zodpovědné ubytovny“ –existuje soupis podmínek pro SZU</p>	<p>1.1 a) Zajistit bytové kapacity pro jednotlivce a rodiny s dětmi; rekonstrukce z IROP; b) IPRÚ – cca 100 bytů c) potřeba rozšířit kapacity azylového bydlení; azylový dům pro ženy 10 lůžek + tři byty pro rodiny (možná budova ve Věkově ulici, bývalá MŠ); od roku 2018 může být v zsss LK; investice z IROP + „měkká“ část z OPZ d) c) V rámci IPRÚ – městská ubytovna; bude nutné vykoupit objekt</p>	<p>1.1 Limity bytového fondu SML; financování</p>
	<p>1.2 pro 1. stupeň existuje síť nocleháren, azylového bydlení pro muže, matky s dětmi, apod. (Kapacity: 7+6 pokojů – dům pro matky s dětmi, 32 lůžek v Kateřinkách + 10 pokojů - Naděje („tréninkové bydlení“), 25 míst – Speramus; zatím dostačující; cca 75 lidí ročně, Dům na půli cesty – 12 míst, počet klientů?</p>	<p>1.2 a) Zajistit udržitelné financování jednotlivých soc. služeb (OPZ) b) Azylový dům pro ženy a rodiny s dětmi (IROP+OPZ) c) tréninkový byt – osvojení kompetencí samostatného bydlení; klienti azylového bydlení – cca 5 bytů; zmapovat CS a navrhnout počet tréninkových bytů. d) zřízení krizových lůžek – nutno zmapovat CS (oběti trest, činů; havárie...), uzavřít dohody s ubytovnami</p>	<p>1.2 a) b) c) financování a prostory d) chybějící krizová lůžka.;</p>

	<p>Chráněné bydlení – po dolečovacím programu Advaita; bydlí po dvou; 3.000 měsíčně; 5 bytů; mezistupeň mezi léčbou a běžným životem; pak si hledají následně sdílené (ekonom. Dostupné) bydlení,</p> <p>Pro duševně nemocné – FOKUS Liberec 12 míst v CHB ; cca 18 lidí ročně – dostačující kapacita; tréninkové bydlení ; pronajímají 14 míst v našich objektech; nájem ve 3 bytech SML; doplněno soc. služ.; cca 3800 měsíčně v průměru</p>	<p>e) v režimu jednotlivých zařízení/v anonymním prostředí?</p> <p>f) Dům na půl cesty Liberec - rekonstrukce</p> <p>g) investice do azylového domu Speramus (přechází z majetku kraje na o.p.s.)</p>	
	<p>1.3 SML vyjednalo s provozovateli místních ubytoven spolupráci na systému dostupného bydlení: projekt „Sociálně zodpovědná ubytovna“ (zařazeny již dvě ubytovny; připravuje se smlouva s jednou z nich, květen usnesení rady, podmínkou je uzavírání Smlouvy o ubytování s klienty)</p>	<p>1.3 a) Investice do „Společensky zodpovědných ubytoven“</p> <p>b) Sjednocení pravidel – ubytovacích řádů; sledování technického stavu a dodržování hygienických norem</p> <p>c) Snaha o etnickou a sociální desegregaci</p>	<p>1.3 a) b) potenciální ohrožení klientů ze strany provozovatelů ubytoven c) nedostatek bytové kapacity pro rozmístění CS</p>
	<p>1.4 Na systému dostupného bydlení (přidělování bytů) participují místní NNO, sociální služby společně s humanitní komisí. Funguje komise pro dostupné bydlení</p>	<p>1.4 Nutné zapojit do spolupráce a plánování odbor majetkové správy a SPOD</p>	<p>1.4 Dlouhé čekací doby na přidělení bytu a spolupráce s odborem majetkové správy</p>

	<p>1.5 Jednání se soukromými poskytovateli bydlení (bytů) – cca 5 až 10 bytů</p> <p>(19.4. uzavřena smlouva s Realbyt s.r.o. na poskytování volných bytů do 2. a 3.st.PB)</p>		<p>1.5 Diskriminace v oblasti trhu bydlení</p>
<p>2. Efektivnější vymáhání pohledávek za bydlení u obecních bytů</p>	<p>2.1 a) Cca 12 mil celková pohledávka; 9 mil. vymahatelných, 6 mil. vymáhaných; V minulosti amnestie – 31 mil v roce 2009</p> <p>b) splátkové kalendáře SML umožňuje – 5 až 7 měsíců; max. 12 měsíců – schvaluje zastupitelstvo; projednává humanitní komise, pak rada; dlužníci mohou být zařazeni do prostupného bydlení; činnost NNO ve spolupráci s humanitní komisí SML;</p>	<p>2.1 a) b) SAS + TSP + další služby NNO – podpora platební morálky a oddlužení (splátkové kalendáře), spolupráce TSP, TP, SAS s humanitní komisí</p> <p>Strategie efektivního vymáhání dluhů a amnestií</p> <p>b) Možnost odpracování dluhu za bydlení v rámci VPP či komunitní práce a odpuštění zbytku dluhu</p>	<p>2.1 Vysoká míra předlužení, nízká motivace řešit vlastní situaci, výše požadované kauce</p>
	<p>2.2 Projekt sociální informační centrum (IPRÚ) – 3 zaměstnanci – mělo by cílit i na problematiku bydlení; možnost propojení se soc. službou (v 1. kole IROP neprošel – definice cílové skupiny – pokud nevyjde IP je pamatováno v IPRÚ)</p>	<p>2.2 Přes SIC budou provázané soc. služby řešící dluhovou problematiku s CS pro prostupné bydlení a dlužníků</p>	

3. Zamezit obchodu s chudobou	3.1 Uzávěra na vznik nových ubytoven – připravuje se; zadání z léta 2015 – realizováno léto 2015	3.1 Reprivatizace „problémových“ objektů na území SML (IROP)	
	3.2 projekt – Společensky zodpovědná ubytovna (viz výše) – proběhlo setkání s majiteli (smlouva s ubytovnou Na Svahu uzavřena, jednání s ubytovnou Werea pozastaveno kvůli diskriminačním podmínkám ubytování)	3.2 Důsledná kontrola ubytoven	
	3.3 Šetření v rizikových objektech: podněty může dávat TP Kontakt – mapuje SVL, TP města (2x0,5) klíčová role při monitoringu, dostupnost informací mezi SML a SVL, analytická data;	3.3 a) Podněcování kontrol stavebního úřadu, vodoprávního úřadu a KHS ze strany humanitní komise a dalších aktérů (samospráva, státní správa, NNO, apod.) b) dialog s majiteli „problémových“ nemovitostí c) jednání s ÚP - poskytnutí dávky MOP na úhradu kauce bytu (ÚP v LBC tyto žádosti zamítá – možná změna přístupu ÚP, při podávání žádostí klientů ve spolupráci se sociálními službami (TP, SAS, ...) v případě, že klienti jsou schopni udržet si bydlení, splácejí své závazky apod. Na základě poskytnutí dávky na úhradu kauce by klienti měli možnost odstěhovat se z problémových lokalit, snížily by se náklady na bydlení	3.3 a) Podněty by měla dávat samospráva – slabá komunikace b) Neochota majitelů jednat c) neochota ÚP, neochota obyvatel SVL ke změně bydlení

4. Zkvalitnění prostředí v bydlištích a jejich okolí	4.1 V problémových lokalitách pravidelně působí sociální služby (TP, SAS, apod.) a další subjekty (TP MML, asistenti městské policie ad.)	4.1 komunitní práce – zapojení obyvatel SVL do údržby a rekultivace (KPSVL, OPZ)	4.1 Nejsou vytipované místní autority a soudržné komunity, kapacity NNO
		4.2 Rozvoj komunitní práce a domovnictví (v obecních bytech jsou domovní řády a na jejich dodržování dohlíží pověřený domovník) -možno financovat z OPZ, nebo PK MVČR	
		4.3 děti mají přístup nízkoprahovým volnočasovým aktivitám (NZDM, volnočas. klub, hřiště, apod.) – OPZ, MVČR, IROP, MML, Liberecký kraj	

Na základě výsledků pracovních skupin byly formulovány tyto priority a hlavní cíle:

1.1 Efektivní řešení problematiky bezdomovectví a situace osob ohrožených ztrátou bydlení

- **1.1.1** Rozvíjet a zefektivnit **systém sociálního a prostupného bydlení** pro minimálně 500 osob bez domova a ohrožených ztrátou bydlení
- **1.1.2** Zvyšovat **kapacity** systému sociálního a prostupného bydlení
- **1.1.3** Od roku 2017 podpořit **terénní aktivity** zaměřené na sociální práci s bezdomovci

1.2 Řešení dluhové problematiky nájemníků bytů SML zejména s důrazem na aktivizaci nájemníků v procesu oddlužení

- **1.2.1** Od roku 2017 **podpořit v oddlužení** zadlužené nájemníky bytů SML

1.3 Aktivní boj proti obchodu s chudobou v oblasti bydlení

- **1.3.1** **Zamezit vzniku dalších ubytoven** v Liberci a od roku 2017 pravidelně kontrolovat stávající ubytovací zařízení

2.3.2 Zaměstnanost

Navzdory všeobecnému poklesu nezaměstnanosti vlivem zlepšující se hospodářské situace, v Liberci zaznamenáváme relativně **nadprůměrnou nezaměstnanost**. Ke konci loňského roku (k 31. 12. 2015) evidoval v Liberci úřad práce **podíl nezaměstnaných 7,07 %**, což je více než údaj za celý kraj (6,36 %) a více než údaj za celou ČR (6,24 %). V absolutních číslech pak nezaměstnanost můžeme vyjádřit číslem 4 786, což je počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v ekonomicky aktivním věku, z nichž 40 % tvoří osoby, které se uchází o zaměstnání déle než rok. Ke konci září 2016 byl sice podíl nezaměstnaných již 6,07 % (pokles o 1 %), toto číslo může být nicméně ovlivněné sezónní prací. V absolutních číslech lze hovořit o poklesu počtu nezaměstnaných, kdy k 30. 9. 2016 bylo evidováno celkem 4 307 nezaměstnaných osob (o téměř 1000 osob méně než k témuž datu v roce 2015). Pro účely předkládané strategie budeme cílovou skupinou rozumět **osoby dlouhodobě nezaměstnané a znevýhodněné na trhu práce, které vykazují známky sociálního vyloučení, nebo jsou sociálním vyloučením ohrožené**.

Cílová skupina dlouhodobě nezaměstnaných čítá kolem **2 000 osob**, navržená opatření však cílí také na širší skupinu osob, které mohou být dlouhodobou nezaměstnaností ohrožené, zejména pak na žáky ze sociálně slabých rodin. Ačkoliv volných pracovních míst v Liberci přibývá a v poslední době je počet volných míst na dlouhodobém maximu (kolem 2 000 volných míst), zaměstnavatelé mají zájem zejména o kvalifikované pracovníky. Další aspektem je fakt, že zejména méně kvalifikované pozice jsou nabízeny v režimu prekarizované práce. Klíčovým problémem Liberce v oblasti nezaměstnanosti tak je **nedostatek stabilních pracovních míst vhodných pro nekvalifikované osoby**, přičemž ideálním řešením by bylo jednak navyšování takovýchto pracovních míst (včetně podporovaných a prostupných forem zaměstnání), ale také větší množství rekvalifikačních pro nezaměstnané a motivačních aktivit zaměřených na žáky, kteří o své budoucnosti začínají teprve přemýšlet.

Ačkoliv funguje zaměstnávání formou VPP, může fungovat jako produkce určitého zacyklení nezaměstnanost (registrace na ÚP) – VPP – nezaměstnanost. Dále je zde nízká kvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných, kteří se plně adaptovali na dávkový systém, a jakékoliv zaměstnání, které ovlivní výši dávek, a zároveň není dobře placeno, se míjí svým účinkem. Dalším problémem jsou nízké pracovní kompetence mnoha dlouhodobě nezaměstnaných, z nichž nejobtížnější cílová skupina jsou lidé dlouhodobě bez domova, kteří jsou často bez možnosti vytvořit dojem „dobrého pracovníka“. Z komplexního pohledu zde zjevně chybí systém prostupného zaměstnávání provázaný se sociální prací, který umožní získávání pracovních návyků v rámci tréninkových míst, kompetencí a kvalifikace, a který dovede klienta až k nějaké formě relativně plnohodnotné práce. Zde se nabízí možnost definovat společensky účelná pracovní místa (SÚPM). Problémem je zde neochota soukromého sektoru spolupracovat na systému prostupného zaměstnávání. V Liberci chybí sociální podnikání, jehož první vlašťovky se sice objevují (a sociální podnikatelé participují na LP), kapacity těchto podniků jsou ale zatím velmi omezené. Pro oblast zaměstnanosti je dále

důležité kariérní poradenství, ať už na úrovni dospělých, nebo u dětí a mládeže. Skutečně efektivní „matching“ mezi vzděláním (mládeží) a zaměstnavateli by poskytl větší motivaci ke studiu u mnoha dětí a dospívajících ze SVL.

Analýza potřeb k zaměstnanosti:

Potřeba	Jak ji naplňujeme	Jak ji naplnit chceme	Překážky
<p>1.</p> <p>Aktivizovat znevýhodněné a dlouhodobě nepracující osoby na trhu práce</p>	<p>1.1</p> <p>VPP – cca 80 až 90 míst; komunitní práce; daří se i prostupnost</p> <p>ÚP – APZ; kurzy;</p> <p>1.2</p> <p>ÚP - Dotujeme zaměst. SÚPM – cca 10 lidí ročně po výkonu trestu</p> <p>Projekt z OPZ (VPP; SÚPM) – CS – v evidenci min 3 měsíce + matky, apod...</p> <p>Job Klub - Rytmus, Kašpar, při ÚP chybí</p> <p>1.3.</p> <p>Kašpar – cca 100 klientů ročně (cca pol. matky s dětmi; cca 40 se podaří zaměstnat; profesní diagnostika, poradenství, motivační programy, rekvalifikace (PC, účetnictví, podnikání); cíl udržet (OPZ)</p>	<p>1.1.</p> <p>udržení stávajících služeb; VPP je jen nástrojem (stupněm) prostupného zaměstnávání, nikoliv dlouhodobou prací</p> <p>1.2.</p> <p>a) Posílit kapacity pozic SÚPM (jako druhého stupně prostupného zaměstnávání) v rámci technických služeb měst a obcí, popř. v dalších profesích</p> <p>b) aktivní podpora a propagace SÚPM ze strany ÚP směrem k obcím a místním zaměstnavatelům</p> <p>1.3.</p> <p>a) Vytvoření kapacit pro komunitní práci – pro CS tzv. „nezaměstnatelných“ (OPZ)</p> <p>b) Komunitní školka/chůvy – legislativně obtížné – úkol pro ASZ metodická podpora</p>	<p>1.1 a 1.2.</p> <p>VPP je aktuálně účinný a poměrně levný prostředek k zaměstnání CS v obcích – není vůle zřizovat běžná pracovní místa</p> <p>1.3.</p> <p>a) Znalost z terénu: složení lokalit se mění; osobnosti se dají vytipovat; chybí komunita; daří se spíše kulturním aktivitám</p> <p>b) legislativně obtížné</p>

	<p>Akční plán Libereckého kraje – projektové záměry; nutné nastudovat – eliminovat duplicity při tvorbě SPSZ</p> <p>Zdravotně postižení – požadavky na bezbariérovost; překážky – exekuce, dluhy; spolupracující zaměstnavatelé (menší firmy, chráněné dílny; služby – pomáhající profese a obchod – pomocný personál, zákaznická podpora; cca 30 až 40 míst)</p> <p>Dle ÚP: Cca 60 zaměstnavatelů s více než 50 % zdravotně postižených</p> <p>1.4.</p> <p>Azylový dům – nízká úspěšnost uplatnění na trhu práce; legální stabilní příjem jen nízké procento z reálně zaměstnatelných (ostatní v rámci CS senioři, ID atp.); práce na černo; často pouze brigády přes agentury; problémy vzniknou, nemají-li čistý rejstřík trestů; nízké prac. návyky;</p> <p>Chybí práce na zkoušku, tréninková</p>	<p>c) bezbariérové přístupy (dluhová poradna) a pracovní místa pro zdravotně postižené</p> <p>1.4.</p> <p>Práce na zkoušku a tréninková prac. místa pro CS NNO a soc. služeb</p> <p>SÚPM přímo v NNO a dalších subjektech</p> <p>Zkrácené úvazky, pružnější výplaty mzdy</p>	<p>c) možnosti financování a zapojení cílové skupiny do SPSZ</p> <p>1.4.</p> <p>Nedostatek vhodných/ochotných zaměstnavatelů, sociálních podniků a kapacit v NNO</p> <p><i>Pozn. Určité procento cílové skupiny je nezaměstnatelné (vnitřní či vnější okolnosti).</i></p>
--	---	--	---

	<p>prac. místa; diagnostika</p> <p>Čvt: chybí prac. návyky u klientů TP</p> <p>Vysoký práh u běžného zaměstnávání (náklady na dopravu, hlídání dětí, chudoba...); výhodnější práce na černo</p> <p>1.5.</p> <p>Texman – kombinace CS; nízké mzdy – problém sehnat zaměstnance; zvládají to lidé bez praxe i kvalifikace</p> <p>Sociální podnikání – družstvo – aktivní zaměstnanci se mohou stát členy; textil (šátky) – 4 lidi z CS sociálně vyloučených, dlouhodobě nezaměstnaných.; spolupráce s TP</p> <p>TUL + UK - Snaha o vznik platformy pro sociální podnikání; čeká se na výzvu</p>	<p>1.5.</p> <p>Iniciovat vznik sociálního podnikání - resp. umožnit jeho vznik.</p> <p>Např. Fokus Liberec má zpracovaný podnikatelský záměr – výroba baget apod. – možnost NVPM a umístění OZ + další vznikající záměry</p> <p>1.6.</p> <p>Tzv. pravidlo 10 % ve veřejných zakázkách</p> <p>1.7.</p> <p>Osoby pečující o osobu blízkou – CS; psychologická podpora</p>	<p>1.5.</p> <p>vhodné prostory a financování</p>
--	---	---	--

<p>2.</p> <p>Rozvoj profesních kompetencí u dlouhodobě nezaměstnaných a mladistvých</p>	<p>2.1. rekvalifikace při ÚP</p> <p>2.2. Job kluby – v Liberci při ÚP nejsou! Informačně motivační programy funkčně zaměřené pro konkrétní CS (např. formou Job klubů, nyní realizují NNO)</p> <p>2.3. Kariérové poradenství na ZŠ (i ve spolupráci s ÚP)</p>	<p>2.1. Systém navazujících aktivit - bilanční diagnostika, motivační kurzy, rekvalifikační kurzy - RIP ÚP + NNO</p> <p>2.2. Informačně motivační programy podpory zaměstnanosti (např. Job kluby ÚP (aktuálně není) – zapojit do nich např. VPP a klienty NNO; lze formou nastavení nové spolupráce KP+NNO (expertně na jednotlivé CS)</p> <p>2.3. podpořit Kariérové poradenství – ZŠ + SŠ, pilotní projekt SML – Kariéroví poradci na školách</p> <p>2.4. Komunitní práce (př.Speramus+Magistrát – účast v akci Uklidme Česko)- možno využít jako základ – lze z OPZ</p> <p>2.5. Stáže ve firmách</p>	<p>2.5. nezájem či nedostatek zaměstnavatelů</p>
---	---	--	--

Na základě výsledků pracovních skupin byly formulovány tyto priority a hlavní cíle:

2.1 Aktivizace sociálně vyloučených či vyloučením ohrožených osob ve vztahu k trhu práce

- **2.1.1 Motivovat** cílovou skupinu k zapojení na trhu práce skrze poradenské činnosti.
- **2.1.2 Rozvíjet** u cílové skupiny **kompetence** potřebné k zapojení na trhu práce či uplatnitelné na trhu práce.

2.2 Rozvoj systému prostupného zaměstnávání

- **2.2.1** Vytvořit a rozvíjet koncepci **systému prostupného zaměstnávání**.
- **2.2.2 Vytvořit nová pracovní místa** v systému prostupného zaměstnávání.
- **2.2.3 Rozvíjet sociální podnikání** zaměstnávající osoby z cílové skupiny.

2.3 Sladování nabídky a poptávky (matching) mezi zaměstnavateli, neziskovým sektorem a cílovou skupinou

- **2.3.1 Vytvořit systém zprostředkování práce** pro sociálně vyloučené či vyloučením ohrožené uchazeče o zaměstnání.
- **2.3.2 Sladovat potřeby trhu práce s formálním vzděláváním** (v rámci prevence sociálního vyloučení).

2.3.3 Vzdělávání

Níže následuje analýza potřeb v oblasti vzdělávání. Kompletní zpracování tématu se nachází v Místním plánu inkluze (MPI), který je přílohou SPSZ.

Potřeba	Jak ji naplňujeme	Jak ji naplnit chceme	Překážky
<p>1. Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí nejsou znevýhodňovány v přístupu ke vzdělání v běžném vzdělávacím proudu</p> <p><i>Poznámka: v souvislosti s novelou ŠZ č. 82/2016 – dochází k redefinování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami = žák s potřebou podpůrných opatření ve vzdělávání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • posílen význam podpory ze strany školy, nárokovost • Zavádí se nový termín dítě s odlišnými životními 	<p>1.1. přípravnou třídu jako jediná v Liberci provozuje ZŠ Kaplického, kapacita loni – 16 žáků, zájem je vyšší</p> <p><i>novela ŠZ pojem sociálně znevýhodněného prostředí opouští a přípravné třídy ZŠ jsou určeny obecně pro ty děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u nichž je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj. Přednostně jde o děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky</i></p>	<p>1.1.a) Zachovat stávající přípravnou třídu</p> <p><i>pozn. S ohledem na novelu ŠZ se předpokládá, že všechny děti v posledním roce před nástupem do ZŠ by měly povinně navštěvovat mateřskou školu. Dá se předpokládat, že v důsledku „společného vzdělávání/inkluze“ bude společenský zájem dětí zařazovat především do MŠ než do přípravných tříd.</i></p> <p>b) možnost rozšíření/úpravy prostor ZŠ U Soudu (možnost zřízení MŠ u ZŠ nebo přípravné) – financování možné z IROP;</p> <p>c) Další možnosti - ZŠ Na Výběžku – uvažovali o zřízení přípravné třídy, ale nemají nyní prostory – IROP</p> <p><i>Pozn. Zřízení přípravné třídy není v kompetenci SML. Případné investice z IROP na předškolní vzdělávání jsou hlavně na celodenní péči – tedy MŠ.</i></p> <p>d) Komunitní plán preferuje předškolní docházku, MŠ</p>	<p>1.1 Financování, vůle SML, prostory</p>

<p>podmínkami a z odlišného kulturního prostředí</p>	<p>1.2. Asistenti pedagogů působí na většině škol – někde dostatečný počet, ale často by uvítali i dvojnásobek (po zápisech by mělo být jasněji o případném zvýšení počtu integrovaných dětí a tudíž o nutnosti navyšování AP) – ASZ musí doplnit požadované kapacity</p> <p><i>Pozn. Od 1. 9. 2016 v případě, že dítě bude mít v doporučení školského poradenského zařízení požadavek na asistenta pedagoga, bude toto podpůrné opatření financováno příslušným objemem finančních prostředků.</i></p>	<p>e) ZŠ Orlí má možnost zřídit přípravnou třídu v budově v Gollové ul. pro 12 žáků</p> <p>1.2. a) Zvýšit počet AP, speciálních pedagogů, školních psychologů v zapojených ZŠ a MŠ, podpora statusu sdíleného asistenta – šablony, OPVVV</p> <p><i>personální podpora MŠ v rámci šablon (školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog, chůva)</i></p> <p><i>personální podpora ZŠ v rámci šablon (školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog)</i></p> <p>b) Zajištění financování uvedených pozic bez nutnosti spoluúčasti škol</p> <p><i>Apelovat na MŠMT, aby v rámci změny financování ve školství byly stanoveny úvazky a příslušné specializované pozice (školní psycholog, školní speciální pedagog, sociální pedagog) na určitý počet žáků školy, aby bylo možné systematicky tyto pozice financovat bez ohledu, zda budou nebo nebudou projekty.</i></p>	<p>1.2.) Problém najít vhodné a kvalifikované kandidáty</p> <p>pozn. <i>Bohužel se může stát, že AP bude určen 0,25 úvazku na žáka a škole se nemusí podařit sehnat na tento úvazek potřebného zaměstnance</i></p> <p>možnost spolupráce TU LIB – malý počet absolventů oboru speciální pedagogika</p>
---	---	--	--

	<p>1.3. Dostupnost pedagogicko-psychologické poradny pro celou lokalitu</p> <p>1.4. ČvT provozuje předškolní klub</p>	<p>1.3.</p> <p>a) posílit stávající stav (čekací lhůty i přes 3 měsíce), zvýšení kapacit PPP</p> <p>b) externí psychologové působící přímo v ZŠ – OPVVV</p> <p>c) podporovat míru individuální inkluze u dětí s odlišnými životními podmínkami a z odlišného kulturního prostředí</p> <p>– DVPP, Supervize, koordinátor inkluze – OPVVV</p> <p>d) ASZ - expert na vzdělávání a inkluzi – facilitátor (září 2016)</p> <p>1.4. projekt SML na 2 předškolní kluby kluby (stávající + nový (v případě zisku fin. podpory bude poskytovat ITveskole.cz)– oba cca 15 dětí – zjistit poptávku</p> <p>Děti ze SVL navštěvují MŠ; adaptační dny volnočasových klubů</p>	<p>1.3. nedostatek kvalitních a kvalifikovaných zaměstnanců</p> <p>1.4. nedostatek vhodných prostor</p>
--	---	---	---

	1.5. obědy zdarma pro děti ze SVL	1.5. a) rozšíření zajištění obědů pro děti ze soc. vyl. MŠ a ZŠ (zjistit možnosti); nadace Women for Woman b) projekt KÚ LK pro ZŠ – další vlny se chystají; zapojení SML do financování? <i>případné slevy na obědy nezaměřit pouze na děti ze sociálně vyloučených lokalit, ale obecně, pro děti s životními podmínkami, kde je daná potřeba. U MŠ to nejsou pouze obědy, ale také dopolední a odpolední svačiny.</i>	1.5. nutnost prokazování míry soc. vyloučení – může být ponižující a limitující; obtížná koordinace ve smyslu vytipování, oslovení a zapojení CS na ose ZŠ – TP - ÚP
2. Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí jsou úspěšné v běžném vzdělávacím proudu	2.1. NZDM „V Kleci“ a Nízkoprahový předškolní klub pro děti - provozuje ČvT NZDM „Zapes“ Liberec – provozuje Maják 2.2. ČvT – Podpora vzdělávání v rodinách (doučování v rámci SAS + služba ČvT – 0,5 úvazku – 17 dětí, SAS, TSP, peer programy) – Amina o.p.s. – doučování v pěstounských	2.1. Podpora školní přípravy –zvýšení kapacit v NZDM Programy doučování a práce s rodinou pro děti ze SVL 2.2) a) podpora doučování v rodinách a práce s rodiči - posílení TP a SAS b) zapojení TUL – cca 10 dobrovolníků na doučování dětí ze SVL	2.2. nízký zájem o dobrovolnictví ze strany studentů TUL

	rodinách (často děti ze SVL), potřeba doučování cca 400 až 600 dětí		
3. Úspěšně se vzdělat pro trh práce	3.1. a) kariérní poradenství funguje asi na všech ZŠ, v posledních ročnících, zajišťováno většinou interně výchovními poradci a často i ve spolupráci s ÚP, někde projektové dny či spolupráce se SŠ. b) Maják – cca 120 dětí; většina řeší přihlášku na SŠ na poslední chvíli c) v rámci inkluzivní výzvy bude ČvT realizovat kariérní poradenství na 0,5 úvazku 3.2. a) EDUCA Liberec – KÚ LK, dotované svozy dětí ze vzdálených ZŠ b) stipendia pro cca 13 oborů ze strany KÚLK	3.1. a) pilotní projekt SML a vzdělávacích společností - Kariérní poradce na ZŠ b) zachovat programy kariérového poradenství při ÚP c) podpořit kariérové poradce a poradenství na ZŠ (OPVVV, OPZ) <i>pozn. Apelovat na MŠMT, aby v rámci změny financování ve školství byl stanoven na ZŠ úvazek pro specializovanou pozici kariérového poradce (oddělit od výchovného poradce).</i>	3.2. některé SŠ se EDUCY neúčastní – platí za stánky cca 10 tis.

<p>4.</p> <p>dostupnost a zázemí volnočasových aktivit a sociálních služeb pro děti a mládež</p>	<p>4.1</p> <p>NZDM „V Kleci“ a Nízkoprahový předškolní klub pro děti - provozuje ČvT, Zpozaklece Fest</p> <p>NZDM „Zapes“ Liberec – provozuje Maják</p> <p>Kontakt – dobrovolníci AMIKUS (děti, senioři, handicap)</p>	<p>4.1.</p> <p>a) jednání o vzniku NZDM v západní části města – Langr/ČvT; pozn. IP KÚLK – podpora dvou nových NZDM (Františkov + Vratislavice) od července 2016</p> <p>b) hledání vhodných prostor i v centru města</p> <p>c) rekonstrukce hřišť při ZŠ (Broumovská, Barvířská, U Soudu)</p> <p>d) úprava brownfields a nevyhovujících ploch ve středu města (volnočasové plochy, relaxační zóny...).</p>	<p>4.1</p> <p>a) b) finance a prostory</p>
<p>5.</p> <p>preventivní programy pro děti a mládež</p>	<p>5.1</p> <p>programy primární prevence poskytuje Maják, Advaita,</p> <p>5.2. Rodinné a případové konference a spolupráce se OSPOD</p> <p>5.3. Finanční gramotnost- Besedy, finanční poradci, představení, apod.</p>	<p>5.1.</p> <p>ověřit další poskytovatele a potřebnost</p> <p>5.2. platformy pro mládež a funkční systém včasné intervence</p> <p>5.3. potřeba gramotnosti a kariérního poradenství po celý druhý stupeň ZŠ</p>	<p>5.2</p> <p>ne/spolupráce samosprávy se sociálním odborem a OSPOD státní správy</p>

2.3.4 Bezpečnost

V oblasti bezpečnosti byly definovány následující potřeby. Jako první je zde potřeba eliminace rozvoje patologií a drogové kriminality, respektive rizikového užívání omamných a psychotropních látek (OPL). Ta na jedné straně odkazuje k sociální práci, na straně druhé zahrnuje i působení bezpečnostních složek, zejména MPL a PČR. V oblasti sociální práce s drogovou tematikou působí v Liberci několik organizací, nicméně současné kapacity K-centra a terénních pracovníků neodpovídají realitě drogového trhu tohoto velkého města. Kapacity MPL jsou v porovnání s obdobnými městy ČR více než podhodnocené, Liberec má jeden z nejvyšších indexů kriminality a jeden z nejnižších počtů strážníků v poměru k počtu obyvatel z celé ČR, je zde tedy zřejmá potřeba navýšení počtu městských strážníků. Vzhledem k problematice SVL by bylo vhodné tyto kapacity posílit i o dobře koordinované asistenty prevence kriminality (APK). S bezpečností a prevencí souvisí tematika pozitivního trávení volného u dětí a mládeže. V Liberci fungují nízkoprahová zařízení pro mládež, jejich kapacity ani počet ovšem nejsou dostatečné. Jako důležitá se ukázala potřeba zvýšení pocitu bezpečí na jistých místech ve městě (Papírové náměstí, Rybníček a další), což jsou výsledky z malého výzkumu pocitu bezpečí, který by bylo vhodné rozšířit na celé město. Dalšími problémy jsou vandalství a rušení nočního klidu. Celkově zde byla definována potřeba efektivnější koordinace a monitoringu bezpečnostních témat. Liberec efektivně řeší riziko manipulace se seniory, a v této aktivitě je vhodné pokračovat. Další důležitou potřebou je zde prevence recidivy u CS, která jen prohlubuje sociální vyloučení. Zde je důležité propojení mezi státní správou – mediační a probační službou – a neziskovými organizacemi. V oblasti prevence se objevuje potřeba systematizovat a koordinovat preventivní aktivity nejen v oblasti prevence na školách – aktivit je mnoho, dělají je různí aktéři, kteří své činnosti nekoordinují. Mezi další potřeby je možno zařadit nutnost řešit městské *brownfields* jako zázemí pro kriminalitu a rizikové chování a také absenci koordinovaného systému včasné intervence.

potřeba	jak ji naplňujeme	jak ji naplnit chceme	překážky
<p>1. Eliminace rozvoje patologií a drogové kriminality</p>	<p>1.1 Působení Most k naději (HR; terén 3x týdně – klienti – převážně mladí ; 60 procent muži, část stárne; 211 klientů</p> <p>K-centrum – cca 700 lidí; 2,0 úvazku – nutné navýšení dvakrát; více starých klientů),</p> <p>Advaita, z.ú prevence a léčba závislosti. 487 klientů celkem: (ambulance od 15 let, terapeutická komunita od 18 let, doléčovací program ambulantní od 15let, pobytový od 18let, primární prevence intenzivně od 2015; 8 programů pro 2.stupeň, SŠ, OÚ – programy školské prim. prevence ve formě: všeobecné, selektivní, indikované programy závislosti OPL, PC, nelátkové, internet; prevence pro seniory...)</p> <p>Laxus – služby ve vězení</p>	<p>1.1 a) Udržet všechny zmíněné služby (OPZ)</p> <p>b) Řešení duálních diagnóz terénní i ambulantní a pobytovou formou</p> <p>c) Snížení prahu u azylového bydlení pro osoby závislé na OPL – dostupné bydlení? Pozn.: např. dle R. Pradeho mají závislí uživatelé OPL přístup do Azylového domu (podmínka dodržování pravidel zařízení a abstinence)</p> <p>d) Zdravotní služby terénní formou (pojízdná ambulance – prevence infekcí),</p> <p>e) smluvní lékař a psychiatr působící v zařízení (zjistit dobré praxe Sananim)</p> <p>f) úprava prostory K-centra a DPC (IROP)</p> <p>g) zlepšit dostupnost substituční léčby (nyní nejbliže Libštát – MuDr.. Šlechta)</p>	<p>1.1. a) b) Financování + odborná kapacita</p> <p>d) e) zdravotnický systém – pravidla lékařské péče a zdrav. zařízení</p>

	<p>1.2. Monitoring KHSLBC – nemoci; spolupráce se službami – testování + očkování na K-centru</p> <p>1.3. Připravuje se vyhláška k patolog. hráčství SML (cca 90 heren)</p> <p>1.4. MP – cca 70 strážníků v terénu, nyní nábor cca 5 strážníků; asistenti MP z ÚP – 3 lidi</p>	<p>1.4 Navýšit počet strážníků; podpořit Asistenty prevence kriminality z PK MVČR</p>	<p>1.3 rizikem jsou ekonomické faktory pro SML; hrozí neschválení</p> <p>1.4 nedostatek kvalitních kandidátů</p>
<p>2. Předcházet rizikovému chování dětí a mladistvých a účinně je řešit</p>	<p>2.1. NZDM „V Kleci“ (stávající CS 12-20 by měla být v rámci IP rozšířena o CS 15-26) a nízkoprahový předškolní klub pro děti - provozuje ČvT, Zpozaklece Fest</p> <p>NZDM „Zapes“ Liberec, Besedy a primární prevence – extremismus, rasismus (Maják)</p>	<p>2.1.</p> <p>a. Udržet stávající, Terénní forma NZDM – personálně poddimenzované, nutnost posílení</p> <p>b. probíhající jednání o potřebě nového NZDM v západní části města – jedná Langr/ČvT</p> <p>c. Oslovit In justicia –</p>	<p>2.1.</p> <p>b) nedaří se najít vhodné prostory</p>

	<p>Otevřený volnočasový klub DDM - V-klub</p> <p>Liberecká Duha – romská organizace</p> <p>KONTAKT – volnočasovky (sport, rukodělné činnosti, tanec, kroužky, apod.) a příměstský tábor pro děti ze SVL zdarma – přes doporučení kurátorů, PPP, apod. (z rozpočtu SML a grantů)</p> <p>dále spolupráce s Majákem – Děti na rozcestí</p> <p>Multitým – spolupráce PMS, Maják, MP Liberec, NNO, kurátoři, soudci – vycházejí z něj i návrhy na aktivity; doplnit aktivity</p> <p>Kroužky při ZŠ</p> <p>Primární prevence na ZŠ</p> <p>ADVAITA, z.ú. programy školské primární prevence rizikového chování ve formě všeobecné, selektivní, indikované PP pro II.stupeň ZŠ, SŠ,OU.</p>	<p>extremismus, rasismus</p> <p>d. Zatraktivnit nabídku programů pro děti - víkendové aktivity, tábory pro děti ze SVL; sportovní akce, workshopy, apod... MV ČR</p> <p>e. NZDM z IP – bude povinná terénní forma.</p>	<p>d)vazba na plán prevence – chybí; není zmapována CS</p> <p>e) chybí Systém včasné intervence a další formy prevence rozvoje kriminality u mladistvých; nespolupráce OSPOD (měl by být garant), je to v gesci MPSV...</p> <p>f) chybí koncepce, podpora a koordinace prevence rizikového chování u dětí a mládeže na úrovni města</p>
--	--	--	---

3. Prevence recidivy; návrat osob s trestnou minulostí do běžného života	<p>3.1.</p> <p>a) PMS – specialistky na výkon OPP – komunikují se zaměstnavateli; často nebývá pravidelná spolupráce; spolupráce s agenturami Arbeit a CS Cargo</p> <p>PMS; OPP cca 200 lidí</p> <p>MONA – 4 místa pro OPP</p> <p>Maják – 7 míst pro OPP</p> <p>b) Komunitní práce Liberec – 80 až 90 VPP</p> <p>3.2. MP Liberec- romský strážník</p> <p>3.3. ČvT - Projekt resocializací a poradenství v oblasti dluhů osob s trestní minulostí. (čeká na schválení - start projektu plánován na 1.7.2016)</p>	<p>3.1.</p> <p>a) Posílit spolupráci s ÚP – rekvalifikace, práce na zkoušku, apod.</p> <p>3.2. Romský mentoring Ve spolupráci PMS Liberec? (OPZ)</p>	
---	---	--	--

<p>4.</p> <p>Zvýšit pocit bezpečí</p>	<p>4.1.</p> <p>a) Vytipování rizikových lokalit – proběhl výzkum pocitu bezpečí (Rybníček, Fügnerova, papírák, atd.) + zóny – krádeže aut,</p> <p>b) Plán prevence – 2016 až 2018, Komise zdravotní a humanitní řeší i PK</p> <p>c) Projekty – kamery a fotopasti- MP Liberec,</p> <p>e) zvyšování bezpečného chování seniorů – Advaita včasnou osvětou, formou besed a přednášek pro seniory i veřejnost o škodlivých návycích a závislostech</p> <p>BKB – pořádá přednášky a besedy na téma prevence kriminality – CS senioři a SŠ</p>	<p>4.1.</p> <p>a) Osvětlení, kamery, APK, hřiště, volnočasové aktivity, domovníctví; PK MVČR, OPZ</p> <p>b) medializace, osvěta veřejnosti o existenci projektů a fungování institucí zvyšujících bezpečnost a možnostech zapojení</p> <p>c) Regenerace kamerového systému v Liberci – prošlo radou města; velký projekt – regenerace metropolitní sítě; žádá se každý rok o rozšíření (nyní 30 kamer – rozšíření cca o 20 kamer, označení – prostor je monitorován)</p> <p>e) Pokračovat ve zvyšující se prevenci v oblasti bezpečného chování seniorů nejen v souvislosti s látkovými i nelátkovými závislostmi (nakupování, nadužívání léků, alkoholu, jiných drog, gambling)</p>	<p>4.1.</p> <p>a) c) Nízký počet strážníků MP Liberec</p> <p>e) Chybí finanční prostředky na akce zaměřené na prevenci bezpečného chování seniorů</p>
---	--	--	---

<p>5. Eliminace hazardu a závislostního chování na počítačích a mobilních telefonech</p>	<p>5.1 Plánovaná uzávěra na vznik nových heren 5.2 Je zpracována Analýza patologického hráčství z roku 2012 pro LK</p>	<p>5.1 Namátkové kontroly heren a okolí; prevence hráčství mládeže 5.2 Zpracovat aktuální analýzu patologického hráčství a závislostního chování na PC</p>	<p>5.1. schválení a rozsah opatření (rušení stávajících heren?) 5.2. Najít zpracovatele aktuální analýzy patologického hráčství a závislosti na PC a finanční prostředky pro zpracovatele a následně pro naplňování cílů</p>
<p>6. „Zvýšení prahu“ města pro příliv delikventů, regulace spádovosti a kumulace sociálního vyloučení</p>	<p>6.1. Stavební uzávěra na vznik nových ubytoven, plán uzávěry na vznik nových heren, vyhlášky regulující konzumaci alkoholu, pouliční a podomní prodej, snaha o regeneraci brownfields</p>	<p>6.1. Využití dostupných legislativních nástrojů k dohledu nad nejrizikovějšími byznysmeny s chudobou (nakládání s odpady, hygiena, kolaudace). Zasiťování zodpovědných ubytoven do systému prostupného bydlení</p>	
<p>7. Eliminace rizik pro potenciální či skutečné oběti kriminality</p>	<p>7.1 Projekty a činnosti zacílené na ochranu obětí z řad seniorů (KSK, MP) a dětí (Maják, OSPOD)</p>	<p>7.1. Rozšíření o aktivity zacílené na oběti v sociálně vyloučeném prostředí a oběti čelící novým hrozbám (např. kyberkriminalita)</p>	

4.1 Zvýšení bezpečnosti a pocitu bezpečí v Liberci

- 4.1.1 Navýšit **kapacity** Městské policie Liberec a posílit je o APK a kurýry prevence kriminality
- 4.1.2 Zefektivňovat **monitoring** a **koordinaci** bezpečnostních témat
- 4.1.3 Zvýšit **pocit bezpečí** na území města

4.2 Prevence trestné činnosti

- 4.2.1 Intenzivněji podporovat **návrat osob s trestní minulostí** do běžného života (prevence recidivy)
- 4.2.2 Realizovat **nové vzdělávací projekty** zacílené na skupiny potenciálních obětí trestné činnosti, veřejnost a spolupracující subjekty
- 4.2.3 Medializovat a diskutovat **bezpečnostní témata** a doporučené způsoby řešení rizikových situací

4.3 Prevence rizikového chování a závislostí

- 4.3.1 Vytvořit **koncepti a systém pro prevenci sociálně rizikového chování** u dětí a mládeže
- 4.3.2 Zajistit **projekty zaměřené na prevenci rizikového chování** dětí a mládeže (na školách i v rámci volného času)
- 4.3.3 Rozvíjet **služby zaměřené na práci s drogově závislými**

2.3.5 Sociální služby

Oblast sociálních služeb je velmi obsáhlá, a to z důvodu propojení se všemi ostatními oblastmi, zejména pak s bydlením a zaměstnaností. V této oblasti bylo definováno několik prioritních potřeb. Jako první je zde potřeba rozšířit kapacity a dostupnost nízkoprahových zařízení zejména pro mládež. Dvě tato zařízení již v Liberci fungují, nejméně další dvě by bylo vhodné zřídit. Zde bude klíčové nalezení vhodného prostoru. Dále byla definována potřeba zajistit dostupnost sociálních služeb pro rodiny dětí se zdravotním postižením. Třetí a významná potřeba je zajištění sociálního poradenství a asistence v dluhové problematice. Zde je nutno počítat s jistou praxí sociálních pracovníků, jejich kvalifikaci v dluhovém poradenství je ale nutné zvýšit. Stavby v těchto službách jsou v Liberci dlouhodobě podhodnocené. Celkem se jedná o potřeby navýšení úvazků dluhových poradců, terénních pracovníků a SAS. Dalším tématem je užívání OPL, které je úzce propojeno s tématem bezdomovectví, protože řada dlouhodobých uživatelů OPL jsou zároveň bezdomovci. Zde je potřeba navýšit kapacity služeb a zajistit nová či rekonstruovaná zázemí pro ně (K-centrum, materiál pro *harm reduction*, zázemí pro léčení závislostí). Také v případě drogové problematiky se potřeba navýšení úvazků terénních pracovníků a pracovníků K-centra jeví jako zřejmá. Samotné téma bezdomovectví opět odkazuje na potřebu terénní sociální práce, ideálně v kombinaci s drogovou prevencí a poradenstvím, a s poskytnutím odborné zdravotnické péče, protože mj. narůstá počet osob, u kterých se objevuje kombinace několika obtíží (sociální vyloučení, bezdomovectví, závislost, zdravotní problémy). Tato tematika opět vynáší potřebu renovace a rozšíření některých pobytových služeb, které jsou již definovány v oblasti bydlení. V neposlední řadě byly definovány potřeby z oblasti systémové spolupráce sociálních služeb. Tady se jedná o navýšení úvazku drogového koordinátora, tvorbu komunitního plánu pro Liberec aj. Jako jisté překážky je možné určit problém sehnat adekvátní zázemí pro definované potřeby, dále finanční zdroje pro ně, v systémové oblasti potom nastavení komunikace a spolupráce se státní správou.

Analýza potřeb pro sociální služby:

Potřeba	Jak ji naplňujeme	Jak ji naplnit chceme	Překážky
1. Dostupnost a zázemí volnočasových aktivit a sociálních služeb pro děti a mládež	1.1. NZDM – ČVT, Maják, V-klub; KONTAKT – dobrovolnický program Amikus	1.1 a) mobilní NZDM – terénní forma – centrum města b) V-klub – pravděpodobně přejde pod SML 1.2) Udržet stávající kapacity NZDM (IP LK – CS nad 15 let, do 15 let dále z dotace?) 1.3) Vznik volnočasového klubu a nového NZDM (IROP), nová NZDM – IP Kraj (Františkov, Vratislavice); předpokládaná realizace červenec 2016? 1.4. zajistit pobytové víkendy a tábory, hřiště, sportovní aktivity, atd. pro děti ze soc. znevýhodněného prostředí v rámci PK MVČR; (v režii jednotlivých měst a obcí) Pozn. 20 – 30 dětí; nutné zmapovat...; Romodrom má táborové prostory; DRAK – také táborové prostory; poptávka pro cca 20 dětí; mezinárodní tábor D.R.A.K. poskytuje – prostory pro ARPZPD klub Liberec, kdy	1.1. Sehnání adekvátních prostor, pravděpodobně nutná rekonstrukce – jsou na ní finance? (v případě IROP půjde žádat až koncem 2016; stihne se?), zajištění poskytovatele služby 1.3. Nedaří se sehnat vhodné prostory 1.4. Není zatím zjištěna a kvantifikována potřebnost

		dobrovolníci podporují volnočasové aktivity dětí a mladých lidí s postižením každé pondělí a středu odpoledne 1.5. zmapovat technický stav všech prostor poskytovatelů sociálních služeb a tyto prostory zrekonstruovat, případně jim zajistit nové zázemí 1.6. dle zjištění potřebnosti zajistit dostupnost soc. služeb na území MČ Vratislavice	
2. Podpora rodinám se zdravotně postiženými dětmi	2.1. Centrum LIRA, z.ú. (dříve Středisko pro ranou péči Liberec, o.p.s.) poskytuje sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi s poruchou autistického spektra a službu raná péče pro rodiny s dětmi s postižením v oblasti zrakové, pohybové, mentální a pro rodiny s dětmi s kombinovaným postižením a poruchou autistického spektra ve věku do 7 let.	2.1. a) Udržet stávající službu raná péče v kvalitě a rozsahu, která vychází z potřeb rodin, rozšířit kapacitu sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi s PAS do 10 let (nejméně o 50%), současná kapacita pro Liberecko je naprosto nedostatečná b) vybudovat bezbariérové přístupy do NZDM a volnočasových klubů.	2.1. a) Nedostatečné finanční zdroje jak na poskytování služby, tak na investiční prostředky, které jsou v souvislosti s poskytováním služby nezbytné b) Chybí volnočasové aktivity pro handicapované děti; v NZDM jsou bariéry c) nutné zmapovat a upřesnit cílovou skupinu
3. Zajistit dostupnost ambulantních a terénních služeb sociální prevence a	3. 1. Terénní sociální práce: MONA 2 úvazky – cca 100 lidí/rok. Romodrom – 4,1 úvazku – cca	3.1. Udržet stávající služby a optimálně rozšířit jejich kapacity, zajistit, pokud možno stálé financování	

<p>sociálního a dluhového poradenství v celé lokalitě; eliminovat rozvoj dluhové problematiky a soc. vyl. obecně</p>	<p>100. ČvT – 4,0 – cca 150; TP SML – 2 úvazky sociální práce (pí Kulhánková) DRAK – dostatečná kapacita, úvazek TP 0,5 SAS rodiny s dětmi 1 úvazky – není dostačující TP – KONTAKT – potřeba zjistit kapacity, úvazky i u dalších možných poskytovatelů služeb; není soc. služ. dle zák. č. 108/2006 Sb. Rozkoš bez rizika – zdravotní a sociální (OSP); cca 4x měsíčně v LK Bílý kruh bezpečí – terén – 1,0, ambulance (OSP) OSP DRAK OSP Naděje při denním stac. – doplnit kapacity</p>		
--	--	--	--

	<p>3.2 Občanská poradna Děčko Liberec – OSP; cca 1000 klientů; 2,7 úvazku; lhůta dva až tři týdny; ve Švermově ulici; poddimenzovaná kapacita, pro klienty, kteří nemají dostatečné kompetence poskytuje odborné poradenství na dluhy Člověk v tísni</p> <p>základní poradenství v oblasti poskytuje i D.R.A.K.</p>	<p>3.2. a) Posílit kapacity poradny (OPZ); V závislosti na financích rozšíření alespoň o 0,5 úvazku – OSP b) zřídit poradnu terénní formou (OPZ) c) umožnit bezbariérový přístup terénní poradnu má zřízenou D.R.A.K. Dojíždí za klienty do přirozeného prostředí. Potřebují navýšit kapacitu o 1 úvazek. prostředí organizace je bezbariérové, splňuje AAA třídu.</p> <p>3.3. Nastavení systému dle cílových skupin – např. soc. znevýhodnění, postižení, drogy; nastavení spolupráce mezi jednotlivými službami – rozdělení působnosti (dle CS, dle území...).</p>	<p>3.3. Obtížná komunikace dvou odborů, státní správa / samospráva</p>
--	---	--	--

<p>4. snižovat rozvoj/dopady/následky závislostí (včetně nelátkových závislostí) a rizikového užívání OPL; snižovat rozvoj zdravotních a sociálních patologií s tímto spojených</p>	<p>4.1. Působení Most k naději (HR; terén + K-centrum), Advaita (ambulance, terapeutická komunita, následná péče...); optimální nastavení... Laxus – služby ve vězení Monitoring KHSLBC – nemoci; spolupráce se službami Rozkoš bez rizika – testy na nemoci; 1 noční podnik + priváty – cca 20</p> <p>Aktivita – Advaita, Speramus, Naděje, SVP, Fokus– adiktolog. poradenství; prostor pro rozvoj; podpora sociální pracovníků ve službách při práci s uživateli OPL</p>	<p>4.1 a) Udržet všechny zmíněné služby (OPZ)</p> <p>b) Řešení duálních diagnóz terénní i ambulantní a pobytovou formou</p> <p>c) snížení prahu u azylového bydlení pro osoby závislé na OPL – dostupné bydlení</p> <p>d) Zdravotní služby terénní formou</p> <p>4.2. připravena vyhláška na uzávěru pro nové herny (pouze kasina),</p> <p>4.3. rozšíření léčby látkových závislostí o pobytovou léčbu závislosti na alkoholu v terapeutické komunitě</p>	<p>4.1. Financování + odborná kapacita</p> <p>4.2. bude předložena k projednání? Rušení stávajících heren? Riziko neschválení</p> <p>4.3 nejsou vhodné prostory</p>
<p>5. nezadlužovat se, být bezdlužný</p>	<p>5.1. Občansko-právní poradna a odborné poradenství ČvT (viz 3.2), sociální poradenství TSP (viz 3.1) a SAS; semináře</p>	<p>5.1. Potřeba rozšíření OSP na dluhy – pro CS, která má nízké kompetence řešit svou dluhovou situaci</p>	

		5.2. kurzy finanční gramotnosti, atd.	
6. vypracované strategické dokumenty na rozvoj, realizaci a podporu konkrétních soc. služeb dle potřeb CS	6.1. Aktualizace komunitního plánu 6.2. Vznikající Metodika sítě služeb pro Liberec		
7. Sociální služby zajišťující služby ubytování pro osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené	7.1 Most k naději, z. s. – Dům na půl cesty Liberec: cílová skupina 18 – 26 let, mladí dospělí vycházející z ústavní péče. Návrat o.p.s. Speramus Naděje Advaita, z. ú. Oblastní charita Liberec	7.1 a) Udržet všechny zmíněné služby b) Renovace Domu na půl cesty Liberec (IPRU) c) chybějící azylový dům pro ženy a pro rodiny s dětmi d) chybějící krizové lůžko	

5.1 Podpora a rozšíření nabídky služeb primární a sekundární prevence rizikového chování, zejména užívání OPL, a to u dětí, mládeže a dospělých

- 5.1.1 V Liberci od roku 2017 **posílit a rozšířit programy prevence závislostí** (OPL i nelátkových) a tyto služby poskytovat minimálně 1200 klientům ročně
- 5.1.2 Od roku 2017 **podpořit** v Liberci **fungování 4 NZDM** s denní kapacitou 140 klientů, které disponují 12 úvazky v přímé práci a poskytují zázemí pro pozitivní trávení volného času pro minimálně 300 klientů ročně

5.2 Úspěšné začlenění sociálně vyloučených osob a osob vyloučením ohrožených do běžného způsobu života

- 5.2.1 Od roku 2017 zajistit poskytování **terénní služby sociální prevence** v přirozeném prostředí pro minimálně 500 osob z cílové skupiny
- 5.2.2 Od roku 2017 rozvíjet **sociální služby pro osoby bez přístřeší**, které podpoří 150 klientů ročně
- 5.2.3 Od roku 2017 **systémově řešit specifické typy bezdomovectví**
- 5.2.4 Podpořit **systematizaci a koordinaci řešení problému** sociálního vyloučení v Liberci

5.3 Zpřístupnění sociálních služeb zdravotně znevýhodněným osobám ohroženým sociálním vyloučením

- 5.3.1 Zajistit **bezbariérovost** v zařízeních sociálních služeb
- 5.3.2 Podpořit **vznik Centra ucelené rehabilitace** pro sociálně vyloučené osoby se zdravotním postižením

5.4 Aktivní řešení dluhové problematiky

- 5.4.1 Od roku 2017 zajistit **dostupnost odborného sociálního a dluhového poradenství** v celé lokalitě pro nejméně 500 lidí ročně

5.5 Participace obyvatel SVL na veřejném a společenském životě

- 5.5.1 Od roku 2018 **zapojit do komunitní práce 20 osob ročně**
- 5.5.2 V roce 2017 **podpořit vznik Centra pro veřejně prospěšné a komunitní aktivity** se službou Denního stacionáře a Sociálně terapeutických dílen pro osoby ohrožené sociálním vyloučením
- 5.5.3 Od roku 2018 pořádat v SVL **pravidelné domovní / komunitní schůze**

3. Návrhová část

Návrhová část se skládá z pěti tematických oblastí. Každá tematická oblast (vyjma vzdělávání a MPI) je rozdělena na stručnou textovou část a návrhovou tabulku.

3.1. Bydlení

V oblasti bydlení jsou vytyčeny tři priority. **První prioritou** je zaměřena na **řešení problematiky bezdomovectví a situace osob ohrožených ztrátou bydlení (dle typologie ETHOS)**¹⁰. Priorita sleduje 3 hlavní cíle. **Prvním cílem** a nástrojem je zde **vytvoření a rozvíjení systému prostupného a sociálního bydlení**, který vychází z kapacit krizového bydlení a klienty postupně směřuje k dosažení lepšího standardu bydlení. Zde je klíčová již existující (2015) **Koncepce prostupného bydlení SML**, která definuje tři stupně vedoucí k dosažení standardního bydlení, totiž krizové, tréninkové a sociální bydlení, přičemž každý z těchto stupňů se liší mírou intenzity sociální práce s klientem systému. S tím souvisí zřízení **Komise pro prostupné bydlení** (2015), která pracuje se situací klienta v rámci systému. Systém prostupného bydlení bude monitorován a znovu diskutován s ohledem na průběh fungování a průběžnou evaluaci.

Hlavním důvodem pro zvolení koncepce prostupného bydlení je malý bytový fond města, který v současné době neumožňuje realizaci jiného řešení. Koncepce bydlení je tak otevřená případným změnám, které mohou vzejít z odborné diskuze a realistických možností města. V rámci této priority je také počítáno se vznikem Sociálně-informačního centra (SIC), které má za cíl koordinovat toky informací mezi klienty a poskytovateli sociálních služeb. Hlavním benefitem je zde možnost získání informací na jednom místě, což podpoří včasné a efektivní řešení začínající nepříznivé sociální situace.

Druhý hlavní cíl je zvyšování kapacit pro sociální a prostupné bydlení. Mezi dílčí cíle patří navýšení bytového fondu města, rekonstrukce a rozšíření fungujících azylových domů a zřízení nového azylového domu pro ženy. Tato opatření reagují na identifikované problémy bezdomovectví, špatných ubytovacích standardů v rámci fungujících ubytoven a celkově nedostatečný bytový fond města určený pro sociální bydlení. Součástí tohoto řešení je i plán na vykoupení nejméně 1 soukromého ubytovacího zařízení a jeho transformace na sociální byty. Dále je počítáno s možností výkupu dalšího takového zařízení, a jeho transformace na společensky zodpovědnou ubytovnu (SZU). SZU je postavena na naplnění hygienických a stavebních standardů, přiznání lidských a sociálních práv a na podmínce umožnit výkon sociální práce v zařízení. Řešení výkupu a transformace soukromého ubytovacího zařízení vychází z reality těžko kontrolovatelných soukromých ubytoven, přičemž převedení jednoho takového zařízení pod správu města je vnímáno jako do jisté míry nouzové a pragmatické řešení, které má zmírnit dopad již existujícího sociálního vyloučení, a nemělo by sloužit jako model pro další postup. Pod tento hlavní cíl jsou také zařazené investiční záměry v oblasti

¹⁰ ETHOS – Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení, k dispozici např. v „Rámec pro realizaci obecního plánu sociálního bydlení na území statutárního města Liberec“ (SML 2015)

služeb drogové prevence a léčby závislostí, protože úzce souvisí s otázkou bezdomovectví a pobytových služeb. **Třetím hlavním cílem je posílení terénní sociální práce** s osobami bez bydlení. Tato priorita si klade za cíl zvýšit dostupnost zdravotní péče pro osoby bez přístřeší, kde konkrétní podobu bude pravděpodobně mobilní sanitka kombinující sociální práci se zdravotní péčí. **Druhá priorita je řešení dluhové problematiky** nájemníků bytů SML. Dluhová problematika byla identifikována jako jedna z klíčových oblastí sociálního vyloučení. Zde je kladen důraz na **koordinovaný rozvoj dluhového poradenství** a sociální práce zaměřené na řešení dluhové situace sociálně vyloučených stejně jako na podporu aktivního přístupu dlužníků k problému. Jako zásadní se zde mimo jiné jeví monitoring vývoje dluhového problému klientů města Liberec. **Třetí prioritou je boj proti obchodu s chudobou** v oblasti bydlení. Zásadní je vznik vyhlášky **regulující zakládání nových ubytoven, monitoring fungujících ubytoven** a také poskytování dávky mimořádné pomoci na úhradu kauce bytu. Zejména z hlediska aktivizace sociálně vyloučených a zlepšení vztahů s majoritou jsou do této návrhové části zařazeny také komunitní a zkrašlovací aktivity, které jsou nicméně otevřené celému občanskému sektoru.

1. Bydlení				
Priorita	1.1 Efektivní řešení problematiky bezdomovectví a situace osob ohrožených ztrátou bydlení			
Hlavní cíl	1.1.1 Rozvíjet a zefektivnit systém sociálního a dostupného bydlení pro minimálně 500 osob bez domova a ohrožených ztrátou bydlení			
specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy
1.1.1.1 Rozvíjet v Liberci existující systém dostupného bydlení ve třech stupních s ubytovací kapacitou pro minimálně 500 osob ročně.				
i. Průběžně aktualizovat koncepci dostupného bydlení	2017-2019	SML		kapacita PB 500 osob
ii. Udržet činnost Komise pro bydlení	2017-2019	SML		činnost komise je udržena
iii. Nabízet klientům relevantní sociální služby NNO a státní správy	2017-2019	SML	OPZ	služby jsou nabízeny
1.1.1.2 Pravidelně svolávat Komisi pro dostupné bydlení, a to minimálně 6x ročně. Do činnosti komise jsou zapojeni relevantní poskytovatelé sociálních služeb.				
i. Svolávání komise pro dostupné bydlení 6x ročně	2017-2019	SML		zápisy z jednání komise (6 za rok)
1.1.1.3 Podporovat spolupráci místních NNO a dalších poskytovatelů sociálních služeb v rámci systému dostupného bydlení a podpořit tak minimálně 15 klientů ročně v získání a udržení bydlení.				
i. Memorandum o spolupráci	2017	SML, NNO		
ii. Realizace	2017-2019	SML, NNO	OPZ, další zdroje	15 podpořených osob získá bydlení
1.1.1.4 V rámci prvního stupně dostupného bydlení navázat jako SML spolupráci s minimálně pěti ubytovnami se statusem „společensky zodpovědná ubytovna“ (dále jen SZU).				
i. Jednání o podmínkách certifikace (SML a majitelé/provozovatelé ubytoven)	2017	SML, majitelé/provozovatelé		zápisy z jednání
ii. Uzavření smlouvy o spolupráci	2017 - 2019	SML, majitelé/provozovatelé		5 smluv (2 již realizované)

iii. Plán investic majitelů/provozovatelů ubytoven do sjednaných standardů ubytovacích zařízení	2017 - 2019	majitelé/ provozovatelé	50 % SML/ 50 % provozovatelé (IROP mimo KPSVL)	
1.1.1.5 Od roku 2018 zařadit ročně minimálně 5 klientů společensky zodpovědných ubytoven do 2. stupně prostupného bydlení.				
i. Realizace	Od 2018	NNO, SML		5 osob bude nově zařazeno do 2. stupně
1.1.1.6 Do prvního stupně prostupného bydlení umístit od roku 2017 minimálně 10 osob ročně.				
i. Realizace	2017	SML	IPRÚ	10 osob bude nově zařazeno do 1. stupně
1.1.1.7 V rámci systému prostupného bydlení poskytnout od roku 2017 každoročně vlastní standardní bydlení minimálně 5 osobám.				
i. Realizace	2017	SML/NNO	IPRÚ	10 osob získá standardní bydlení
1.1.1.8 Od roku 2017 spolupracovat na systému prostupného bydlení se soukromou sférou.				
i. Právní rozbor a komunikační plán	2017	NNO, SML	OPZ	existence právního rozboru a komunikačního plánu
ii. Realizace	2017	NNO, SML	OPZ	
1.1.1.9 V období 2017-2019 podpořit programy prevence ztráty bydlení pro minimálně 500 klientů.				
i. Dluhové poradenství	Od 2017	NNO, SML	OPZ SC 2.1.1. viz bod 5.4.1.1	600 podpořených osob
ii. Terénní práce	Od 2017	NNO, SML	OPZ SC 2.1.1. viz body 5.2.1.1 a 5.2.1.2	500 podpořených osob
iii. SAS	Od 2017	NNO, SML	KÚLK	okamžitá kapacita 5 rodin / 200 rodin ročně
1.1.1.10 Od roku 2018 zprovoznit sociálně informační centrum v Liberci poskytující komplexní informace o poskytovatelích sociálních služeb.				

i. Projektová žádost				mimo KPSVL IPRÚ	podaná žádost
ii. Otevření centra					existence centra
Hlavní cíl	1.1.2 Zvyšovat kapacity systému sociálního a dostupného bydlení				
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy	
1.1.2.1 Do roku 2019 vytvořit 100 nových bytových jednotek pro systém sociálního a dostupného bydlení					
a) rekonstrukce	2018 - 2019	SML	IPRÚ	zrekonstruovaných 25 bytů v 1. fázi 75 bytů v 2. fázi	
b) výkup	2018 - 2019	SML	IPRÚ	viz bod a)	
1.1.2.2 Do roku 2019 vykoupit 1 soukromý objekt (např. ubytovnu) a tento objekt transformovat na maximálně 8 sociálních bytů.					
i. Projektová žádost	nejdříve 2017	SML	IROP 14 850 000,00 Kč SC 2.2.1.	podaná žádost	
ii. Vyhledání objektu	nejdříve 2017	SML	IROP	objekt k rekonstrukci je vybrán (max. 8 bytových jednotek pro celkem maximálně 32 lidí)	
iii. Projekt rekonstrukce	nejdříve 2018	SML	IROP	zpracovaný projekt	
iv. Rekonstrukce	od 2019	SML	IROP	objekt je zrekonstruován	
v. Provázání se sociálními službami	od 2019	NNO	IROP, OPZ	existence sociální služby	
1.1.2.3 Podpořit výkup dalšího soukromého ubytovacího zařízení a transformovat jej na sociálně zodpovědnou ubytovnu (SZU) provázanou se sociálními službami.					
i. Realizace	2019	SML	mimo KPSVL		
1.1.2.4 Do roku 2019 podpořit možnost výkupu a rekonstrukce dalších 50 bytů pro sociální bydlení					
i. Projektové žádosti	2017	SML,NNO	IROP 163 700 000,00 Kč SC 2.1.1.	podaná žádost	

ii. Vyhledání objektů	2017-2018	SML,NNO	IROP	50 bytů při max. 8 bytech 1 dům + celkem maximálně 200 osob
iii. Výkup a rekonstrukce	2019	SML,NNO dodavatel	IROP	zkolaudované, vykoupené a zrekonstruované objekty
iv. Zařazení do systému sociálního bydlení	2019	SML, NNO	OPZ	objekty jsou obydleny lidmi z CS
1.1.2.5 Od roku 2018 zprovoznit v Liberci azylový dům pro rodiny s dětmi a ženy s počtem 2-3 bytových jednotek pro rodiny a 10 lůžek pro ženy				
i. Zajištění stavební projektové dokumentace	2017	SML	IPRÚ	existence dokumentace
ii. Podání investiční projektové žádosti	2017	SML	IPRÚ	podaná žádost
iii. Rekonstrukce	2017 - 2018	Dodavatel	IPRÚ	AD zkolaudován
iv. Zajištění poskytovatele sociální služby	2017-2018	SML	OPZ 12 100 000, 00 Kč SC 2.1.1	v AD k dispozici prostory pro 9 rodin (1x2+4 nebo 1x2+6) 60 žen v AD / 60 žen v noclehárně
v. Realizace služby	2018	NNO	OPZ viz iv.	služba poskytována
1.1.2.6 V roce 2018 zahájit rekonstrukci prostor Azylového domu Speramus se zřetelem na zachování kapacit ubytování a rozvoj doplňkových služeb sociální rehabilitace (viz níže)				
i. Zpracování projektové dokumentace	2017	NNO	IROP 2 300 000,00 Kč SC 2.1.1.	existence dokumentace
ii. Podání investičního projektu	2017	NNO, SML	IROP viz bod i.	podaný projekt na 25 lůžek
iii. Zahájení rekonstrukce	2018	NNO, SML Dodavatel	IROP viz bod i.	zrekonstruovaný objekt
1.1.2.7 Od roku 2018 poskytovat v Azylovém domě Speramus ubytování 25 osobám ročně a rozvíjet nové doplňkové služby sociální rehabilitace (job klub, finanční gramotnost apod.) pro 15 klientů ročně.				
i. Realizace aktivity	2018	NNO	OPZ	25 osob ročně najde ubytování / 15 osob se účastní

				doplňkových služeb
1.1.2.8 Od roku 2018 poskytovat 2 lůžka krizové pomoci včetně služby krizové intervence (0,5 úvazku): a) v prostorách nově zbudovaného Azylového domu pro rodiny s dětmi a ženy, nebo b) v rámci CZPLK 2 lůžka navíc.				
i. Vytipování vhodného objektu	2016	SML		a)/b) Částečně splněno
ii. Zajištění stavební projektové dokumentace	2017	SML		existence dokumentace
iii. Podání investiční projektové žádosti	2017	SML		podaná žádost
iv. Rekonstrukce	2017 – 2018	Dodavatel	IROP	zrekonstruovaný objekt
v. Je zajištěn poskytovatel sociální služby	2017 – 2018	SML	OPZ/ IPRÚ	
vi. Realizace služby	2018	NNO	OPZ/ KÚLK/ IPRÚ	služba je poskytována
1.1.2.9 Udržet personální a prostorové kapacity služby Domu na půli cesty v rozsahu 10 lůžek.				
i. Udržení kapacity služby	2016-2019	NNO	OPZ	udržení kapacity 10 lůžek
1.1.2.10 Do roku 2019 podpořit vznik centra integrujícího Dům na půli cesty, K-centrum, zázemí pro terénní práci a programy sociální prevence.				
i. Projektová žádost	2017	NNO	IROP 18 500 000,00 Kč SC 2.1.1	vznikne integrované centrum
ii. Vyhledání objektu	2017	NNO	IROP viz bod i.	vznikne integrované centrum
iii. Výkup, rekonstrukce	2017-2019	NNO	IROP viz bod i.	vznikne integrované centrum
iii. Realizace služby v novém prostoru	2019	NNO	OPZ SC 2.1.1. viz bod 5.1.1.1	100 osob měsíčně využívá tuto službu
1.1.2.11 Do roku 2018 zřídit 15 tréninkových bytů pro klienty pobytových/sociálních služeb				
Varianta a): Pronájem od města				

i. výběr bytů a dojednání podmínek	2017	SML, NNO	IROP / IPRÚ	vznikne 15 tréninkových bytů
ii. adaptace bytů	2017	SML, NNO	IROP / IPRÚ	byty jsou adaptovány
iii. poskytování služby	2018	NNO	OPZ	byty užívány osobami z CS
Varianta b): Nákup do vlastnictví NNO				
i. výběr bytů a dojednání podmínek	2017	SML, NNO	IROP / IPRÚ	vznikne 15 tréninkových bytů
ii. adaptace bytů	2017	NNO	IROP / IPRÚ	byty jsou adaptovány
iii. poskytování služby	2018	NNO	OPZ	byty užívány osobami z CS
Varianta c): Pronájem od soukromých majitelů				
i. výběr bytů a dojednání podmínek	2017	SML, NNO, majitelé	IROP / IPRÚ	vznikne 15 tréninkových bytů
ii. adaptace bytů	2017	NNO	IROP / IPRÚ	byty jsou adaptovány
iii. poskytování služby	2018	NNO	OPZ	byty užívány osobami z CS
1.1.2.12 Do roku 2019 vytvořit minimálně 20 nových lůžek pro bydlení osob s duševním onemocněním (domov se zvláštním režimem nebo v rámci systému sociálního a prostupného bydlení).				
i. Podání projektové žádosti	2017	NNO, SML	IROP	podána žádost
ii. Rekonstrukce/výstavba	2018	Dodavatel	IROP	kolaudace objektu
iii. Poskytování služby	2019	NNO	OPZ/KÚLK/SML	lůžka jsou využívána klienty
1.1.2.13 Do roku 2019 podpořit řešení krizového bydlení (do 1 měsíce) pro cílovou skupinu bezdomovců se specifickými potřebami (trojkombinace, čtyřkombinace, stárnoucí drogově závislí, senioři s psychickou poruchou) v kapacitě 1-2 lůžka a) v rámci jiného zařízení b) v samostatném bytě.				
i. mapování možností	2017	Skupina TROJBOJ (NNO, SML)	IROP	možnosti zmapovány

ii. plán a realizace	2018-2020	NNO, SML	IROP, OPZ	vznikne krizové bydlení - kapacita 1-2 lůžka ve 2 variantách
1.1.2.14 Do roku 2019 podpořit řešení dlouhodobého bydlení pro cílovou skupinu bezdomovců se specifickými potřebami (trojkombinace, čtyřkombinace, stárnoucí drogově závislí, senioři s psychickou poruchou) v kapacitě maximálně 10 lůžek a) v jednom zařízení b) v minimálně 3 bytech				
i. plánování a realizace	od 2017	skupina TROJBOJ (NNO, SML)	IROP, OPZ	vznikne 10 lůžek
1.1.2.15 V roce 2017 podpořit vznik pracovní skupiny pro case management cílové skupiny specifických typů bezdomovectví (trojkombinace, čtyřkombinace, stárnoucí drogově závislí, senioři s psychickou poruchou)				
i. koordinace rolí	2017	NNO, SML, státní správa	OPZ, jiné zdroje	role zkoordinovány
ii. realizace	2017	NNO, SML, státní správa	OPZ, jiné zdroje	vznikne skupina pro case management
1.1.2.16 Posílit kapacity potravinové banky pro osoby ohrožené sociálním vyloučením				
i. podání projektu	2017	SML, NNO	IROP, OPZ	podaný projekt
ii. realizace	2018-2019	SML, NNO	IROP, OPZ	kapacita je posílena
1.1.2.17 Podpořit vznik nábytkové banky pro osoby ohrožené chudobou a sociálním vyloučením				
i. Podání projektu	2017	SML	IROP, OPZ	podaný projekt
ii. Výběr objektu	2017	SML	IROP	objekt vybrán
iii Rekonstrukce/adaptace	2018	SML	IROP	objekt zkoulaudován
iv. Provoz banky	2019	SML	OPZ	vznikne nábytková banka
1.1.2.18 Od roku 2017 podporovat svépomocné zkrášlovací komunitní aktivity (úklid, úpravy okolí ubytoven apod.)				
i. jednotlivé projekty	2017	SML, NNO, obyvatelé lokalit, občanský sektor	OPZ SC 2.1.1. viz bod 5.5.1.1	projekty podány / 150 účastníků za 36 měsíců

ii. realizace a PR		SML, ASZ	NNO,	viz i.	150 účastníků za 36 měsíců
--------------------	--	----------	------	--------	----------------------------

Hlavní cíl	1.1.3 Od roku 2017 podpořit terénní aktivity zaměřené na sociální práci s bezdomovci				
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy	
1.1.3.1. Posílit terénní sociální služby zaměřené na zdraví a hygienu, včetně možnosti realizovat službu mobilního zařízení (sanitka)					
i. Jednotlivé projekty poskytovatelů soc. služeb	2017	NNO, SML	OPZ viz bod 5.1.1.11	viz bod 5.1.1.11	
ii. realizace služby	2018-2019	NNO, SML	OPZ		

Priorita	1.2 Řešení dluhové problematiky nájemníků bytů SML zejména důrazem na aktivizaci nájemníků v procesu oddlužení				
Hlavní cíl	1.2.1 Od roku 2017 podpořit v oddlužení zadlužené klienty SML				
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy	
1.2.1.1 Od roku 2017 realizovat 2 krát ročně případové konference s tématem řešení oddlužení osob s pohledávkami vůči městu Liberec					
1.2.1.2 Od roku 2017 sestavovat každý rok s 200 osobami, které mají problémy s placením nájemného, splátkový kalendář, a dohlížet na jeho dodržování					
i. Jednotlivé projekty poskytovatelů soc. služeb	2017	SAS, TP, TSP, SML	OPZ SC 2.1.1. viz hlavní cíl 5.4.1	projekty podány / 200 osob sestaví a dodržuje splátkový kalendář	
ii. V oblasti bydlení je nastavit systém komunikace mezi jednotlivými odbory MML (zlepšení systému kontroly placení nájemného)	2017	MML		systém komunikace je nastaven	
1.2.1.3 Od roku 2017 zajistit kontrolu pořádku a dodržování domovních řádů v městských bytech zavedením pozice domovníka v 5 domech					

i. Stanovit počet objektů pro zřízení pozice domovníka	2017	SML		počet je stanoven
ii. Projektová žádost - domovníctví	2017	SML	OPZ / PK MVČR OPZ: 6 700 000,00 Kč SC 2.1.1	projekty podány
iii. Výběr domovníků	2017	SML	PK MVČR / OPZ	domovníci jsou vybráni
iv. realizace	2017- 2019	SML	PK MVČR / OPZ	5 proškolených domovníků pracuje v 5 domech

1.2.1.4 Do roku 2017 zpracovat a sjednotit pravidla pro poskytování městských bytů a to včetně režimu sociálního bydlení

i. revize a zpracování domovních řádů	2017	SML		pravidla jsou sjednocena
ii. revize podmínek pro zařazení do systému prostupného bydlení	2017	SML		podmínky jsou revidovány

1.2.1.5 Od roku 2017 poskytnout možnost 80 dlužníkům vůči SML možnost oddlužení v rámci komunitní práce, VPP či další formy zaměstnání

i. koordinace postupu, projekty	2018	SML, NNO, p.o. SML	OPZ	
---------------------------------	------	--------------------	-----	--

Priorita	1.3 Aktivní boj proti obchodu s chudobou v oblasti bydlení				
Hlavní cíl	1.3.1 Zamezit vzniku dalších ubytoven v Liberci a od roku 2017 pravidelně kontrolovat stávající ubytovací zařízení				
	Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy
	1.3.1.1 Monitorovat situaci na trhu s bydlením a uplatňovat vyhlášku zamezující vzniku nových ubytoven				
	i. vytvářet monitorovací zprávy	2017-2019	SML, TP, NNO, ASZ		vznikají monitorovací zprávy
	1.3.1.2 Od roku 2017 pravidelně kontrolovat ubytovny na území Liberce, v rizikových objektech provádět kontroly na základě podnětů města, terénních pracovníků a NNO				
	i. realizace	2017	SML, TP, NNO		provádějí se

				kontroly
1.3.1.3 Od roku 2017 poskytovat prostřednictvím ÚP v Liberci dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu kauce bytu				
i.	Nastavení systému spolupráce a pravidel	2016	SML, TP, NNO, ÚP	jsou nastavena pravidla
ii.	Realizace	2017	SML, TP, NNO, ÚP	realizuje se

3.2. Zaměstnanost

Navržená opatření proto byla rozčleněna do tří priorit. **První prioritou** je **aktivizace** cílové skupiny ve vztahu k trhu práce. V rámci této priority je cílem **motivovat** cílovou skupinu k zapojení na trhu práce skrze **poradenské činnosti**, a to v nejširším slova smyslu ve formě motivačních kurzů, pracovní a bilanční diagnostiky, individuálního či skupinového pracovního poradenství, JOB klubů a ergodiagnostiky. **Druhým cílem** spadajícím pod prioritu aktivizace je **rozvíjet** u cílové skupiny **kompetence** uplatnitelné na trhu práce. **Druhou prioritou** v oblasti zaměstnanosti je **vytvoření a rozvoj systému prostupného zaměstnávání** vhodného pro cílovou skupinu. Tato priorita je tedy zaměřena na stranu nabídky pracovních míst. V rámci ní je cílem **vytvořit nová pracovní místa** v rámci konceptu **prostupného zaměstnávání** (veřejně prospěšné práce, společenský účelná pracovní místa, tréninková místa) a **rozvíjet sociální podnikání**.

Třetí prioritou je pak **sladování nabídky a poptávky** (*matching*) mezi zaměstnavateli, neziskovým sektorem a cílovou skupinou. Cílem je **vytvořit systém zprostředkování práce** pro cílovou skupinu (tzv. lokální síť zaměstnanosti) a **sladovat potřeby trhu práce s formálním vzděláváním** (v rámci prevence sociálního vyloučení).

2. Zaměstnanost

Priorita	2.1 Aktivizace sociálně vyloučených či vyloučením ohrožených osob ve vztahu k trhu práce			
Hlavní cíl	2.1.1 Motivovat cílovou skupinu k zapojení se na trhu práce skrze poradenské činnosti			
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy
2.1.1.1 Rozšířit nabídku a kapacity motivačních kurzů. Motivačních kurzů se v období mezi lety 2018 a 2019 zúčastní minimálně 750 osob.				
i. Projektové žádosti	2017	NNO, ÚP	OPZ 8 750 000,00 Kč SC 2.1.1.	projekty jsou podány
ii. Realizace projektů	2018-2019	NNO, ÚP	OPZ viz bod i.	750 osob podpořených osob za 24 měsíců
2.1.1.2 Rozšířit kapacity pracovního poradenství (pracovní a bilanční diagnostiky, individuálního či skupinového pracovního poradenství, včetně JOB klubů). Alespoň jednu z forem pracovního poradenství absolvuje v období mezi lety 2018 a 2019 minimálně 1 000 osob.				
i. Projektové žádosti	2017	SML, NNO, ÚP	OPZ viz bod 2.1.1.1 + OPZ SC 2.1.1. 3 750 000, 00 Kč	projekty jsou podány
ii. Realizace projektů	2018-2019	dodavatelé	OPZ viz bod 2.1.1.1	1000 podpořených osob za 24 měsíců
2.1.1.3 Rozšířit kapacity ergodiagnostiky. Mezi lety 2018 a 2019 se této formy diagnosticky zúčastní alespoň 50 vyloučených či vyloučením ohrožených osob se zdravotním postižením.				
i. Projektová žádost	2017	SML, ÚP, NNO, Krajská nemocnice	mimo KPSVL	projekty jsou podány
ii. Realizace	2018-2019	SML, ÚP, NNO, Krajská nemocnice	mimo KPSVL	osoby jsou diagnostikovány
Hlavní cíl	2.1.2 Rozvíjet u cílové skupiny kompetence potřebné k zapojení na trhu			

práce či uplatnitelné na trhu práce				
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy
2.1.2.1 Zavést nové kurzy zaměřené na kompetence potřebné k zapojení na trhu práce pro minimálně 500 osob z cílové skupiny za období 2017-2019				
i. Projektová žádost	2017	NNO	OPZ 5 900 000, 00 Kč SC 2.1.1	projekt je podán
ii. Realizace projektu	2017-2019	NNO	OPZ	500 podpořených osob
2.1.2.2 Zavést nové kurzy zaměřené na kompetence uplatnitelné na trhu práce pro minimálně 500 osob z cílové skupiny za období 2017-2019 (hard a soft skills)				
i. Projektová žádost	2017	NNO	OPZ SC 2.1.1	projekt je podán
ii. Realizace projektu	2018-2019	NNO	OPZ	500 podpořených osob
2.1.2.3 V období 2017 – 2019 podpořit realizaci vybraných rekvalifikací				
i. Analýza potřebnosti	2017	NNO, TP, SML, ÚP,	OPZ, ÚP	analýza je realizována
ii. Podpora rekvalifikací	2017-2019	NNO, TP, SML, ÚP	OPZ, ÚP	rekvalifikace jsou podpořeny
2.1.2.4 Od roku 2017 podpořit vzdělávání terénních pracovníků, pracovníků v sociálních službách v oblasti vázané na zaměstnatelnost osob ohrožených sociálním vyloučením				
i. Projektové žádosti	2017	NNO	OPZ	projekty jsou podány
ii. Realizace vzdělávání	2017-2019	NNO	OPZ	vzdělávání je realizováno

Priorita	2.2 Rozvoj systému dostupného zaměstnávání				
Hlavní cíl	2.2.1 Vytvořit a rozvíjet koncepci systému dostupného zaměstnávání				
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy	
2.2.1.1 V roce 2017 vytvořit pozici manažera dostupného zaměstnávání.					
i. projekt	2017	SML, NNO	mimo KPSVL	vznikne pozice manažera dostupného zaměstnávání	
ii. realizace	2017-2019	SML, NNO	mimo KPSVL	realizováno	
2.2.1.2 V roce 2017 vytvořit koncepci systému dostupného zaměstnávání.					
i. projekt, plánování	2017	SML, NNO		vznikne projekt a koncepce	
ii. realizace	2017	SML, NNO		systém funguje	
Hlavní cíl	2.2.2 Vytvořit nová pracovní místa v rámci systému dostupného zaměstnávání.				
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy	
2.2.2.1 Do roku 2019 vytvořit alespoň 10 nových tréninkových pracovních míst pro sociálně vyloučené či vyloučením ohrožené osoby.					
i. Projektové žádosti	2017	SML, NNO, zaměstnavatelé	OPZ	projekty jsou podány	
ii. Vytvoření pracovních míst	2018	SML, NNO, zaměstnavatelé	OPZ viz bod i.	10 zaměstnaných	
2.2.2.2 Do roku 2019 vytvořit alespoň 20 nových míst v režimu veřejně prospěšných prací pro sociálně vyloučené či vyloučením ohrožené osoby.					
i. Žádost o příspěvek na vytvoření prac. příležitosti	2017	SML, NNO, zaměstnavatelé	OPZ	žádosti jsou podány	
ii. Vytvoření pracovních míst	2018-2019	SML, NNO, zaměstnavatelé	OPZ	vytvoření 20 nových míst pro VPP ze SVL	

2.3.2.3 Do roku 2019 vytvořit alespoň 10 nových SÚPM pro sociálně vyloučené či vyloučením ohrožené osoby, které se osvědčily v rámci VPP.

i. Žádost o příspěvek na vytvoření prac. příležitosti	2017	SML, NNO, zaměstnavatelé	OPZ	žádost je podána
ii. Vytvoření pracovních míst	2018	SML, NNO, zaměstnavatelé	OPZ	vznikne 10 SÚPM

2.2.2.4 V roce 2018 realizovat osvětovou kampaň na podporu VPP.

i. Projekt, příprava kampaně	2017	SML, NNO	OPZ	projekt kampaně připraven
ii. Realizace kampaně	2018	SML, NNO	OPZ	kampaň je realizována

2.2.2.5 Do roku 2018 zavést společensky zodpovědné zadávání veřejných zakázek (např. pravidlo 10 %) vypisovaných SML, pokud to povaha zakázky dovoluje.

i. Návrh a schválení opatření	2017	SML		návrh schválen
ii. Implementace	od 2018	SML		návrh implementován

2.2.2.6 Do roku 2018 podpořit v Liberci vznik minimálně 2 sociálních podniků, které zaměstnají alespoň 10 osob z cílové skupiny.

i. Projektová žádost	2017	jednotlivé subjekty, NNO	OPZ: 11 400 000,00 Kč SC 2.1.1.	projekt podán
ii. Výběr a adaptace zázemí	2017-2018	jednotlivé subjekty, NNO	OPZ viz bod i.	zázemí je vybráno
iii. Nábor zaměstnanců	2017-2018	jednotlivé subjekty, NNO	OPZ viz bod i.	zaměstnanci vybráni
iv. Zahájení provozu	2018	jednotlivé subjekty, NNO	OPZ viz bod i.	10 zaměstnaných z CS

Priorita	2.3. Sladování nabídky a poptávky (matching) mezi zaměstnavateli, neziskovým sektorem a cílovou skupinou
-----------------	---

Hlavní cíl	2.3.1 Vytvořit systém zprostředkování práce pro sociálně vyloučené či vyloučením ohrožené uchazeče o zaměstnání.				
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy	
2.3.1.1 Zřídit v Liberci do roku 2018 centrum zaměstnanosti, které zprostředkuje zaměstnání minimálně 200 klientům ročně.					
i.	Projektová žádost	2017	NNO, SML	OPZ	žádost je podána
ii.	Nastavení pravidel	2017	NNO, SML	OPZ	pravidla jsou nastavena
iii.	Zřízení centra	2018	NNO, SML	OPZ	centrum je zřízeno
iv.	Realizace služeb	od 2018	NNO, SML	OPZ	podpora 200 klientům ročně
2.3.1.2 Do roku 2018 vytvořit v Liberci síť zaměstnanosti zaměřenou na propojení zaměstnavatelů a osob ohrožených sociálním vyloučením					
i.	Projektová žádost	2017	NNO, SML	OPZ	projekt je podán
ii.	Realizace	2018	NNO, SML		síť funguje
Hlavní cíl	2.3.2 Sladit potřeby trhu práce s formálním vzděláváním (v rámci prevence sociálního vyloučení).				
Specifické cíle / kroky	termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy	
2.3.2.1 Od roku 2018 testovat nové formy spolupráce mezi ZŠ/SS a zaměstnavatel.					
i.	Projektová žádost	2017	NNO, SML	OPVVV	projekt podán
ii.	Realizace projektu	2018	NNO, SML		projekt realizován
2.3.2.2 Rozvíjet kariérové poradenství pro žáky druhého stupně ZŠ a SS. Tuto formou poradenství absolvuje mezi lety 2018 a 2019 alespoň 500 žáků.					
i.	Projektová žádost	2017	NNO	OPVVV	projekt podán
ii.	Realizace	2018-2019	NNO		projekt realizován

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Strategický plán sociálního
začleňování pro Statutární
město Liberec (2016–2019)

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

3.3. Vzdělávání

Tato část je plně rozvedena v Místním plánu Inkluze, který je samostatnou přílohou SPSZ Liberec.

3.4. Bezpečnost

V oblasti bezpečnosti byly vytyčeny tři priority. **První prioritou** je zaměřena na **zvyšování bezpečnosti a pocitu bezpečí** za pomoci aktivit a nástrojů Městské policie Liberec (dále jen MPL). Priorita se skládá z těchto cílů: **navýšit kapacity MLP, zefektivnit monitoring a koordinaci bezpečnostních témat a zvýšit pocit bezpečí obyvatel města**. Tato opatření reagují na identifikované problémy, z nichž jedním z nejzávažnějších je vysoký nápad trestné činnosti, a to zejména v centru města. Liberecký územní obvod byl v roce 2015 obvodem s devátým nejvyšším indexem celkové kriminality (303 trestných činů na 10 000 obyvatel). Vysokému indexu kriminality však neodpovídá **poddimenzovaný počet městských strážníků**. Druhým nejzatíženějším obvodem násilnou trestnou činností - Liberec má v porovnání s ostatními statutárními městy nejnižší počet strážníků ve vztahu k počtu obyvatel. Navrhovaná opatření cílí jednak na personální posílení městské policie, ale také na zavedení pomocných forem bezpečnostních činností, jako jsou asistenti prevence kriminality (APK) a kurýři prevence kriminality (KPK).

Druhý cíl se snaží **zefektivnit monitoring a koordinaci bezpečnostních témat**. Na jedné straně se jedná o navýšení **počtu dohledových kamer**, jejichž počet neodpovídá velikosti a bezpečnostním problémům stotisícového města (chybí zejména u turisticky atraktivních cílů města a průjezdových rychlostních komunikací). Na druhé straně jsou opatření směřující k lepší znalosti bezpečnostní situace (mapy kriminality), metodické vedení kurýrů prevence kriminality a informovanost veřejnosti. V rámci zvýšení pocitu bezpečí je navržen **výzkum pocitu bezpečí**, jehož realizace bude patrně spadat do širší studie, která bude realizována ve spolupráci s akademickou sférou. Tato nová znalost povede k lepšímu zacílení práce APK a KPK. Poté bude následovat konzultace s urbanisty o možnostech úprav veřejných prostranství nejen za účelem zvýšení pocitu bezpečí (vzhledem k rozsahu problematiky omezeno na prostor sídlišť), ale i ve vztahu k aktivizaci obyvatel SVL v rámci komunitní práce. Výsledkem konzultací by měl být **návrh úprav veřejných prostranství na sídlištích** tak, aby se obyvatelé Liberce cítili ve svém městě bezpečněji. Následně by měly být tyto **úpravy** realizovány (včetně instalace osvětlení v místech, která nejsou dostatečně osvětlena).

Druhou prioritou je **prevence trestné činnosti**. Tato priorita je zaměřena na dvě základní cílové skupiny. Jednou z nich jsou osoby s trestnou minulostí, u nichž je kladen důraz na **pomoc při návratu do běžného života po výkonu trestu** za účelem snížení rizika recidivy. Druhou skupinou jsou potenciální oběti trestných činů (v nejširším slova smyslu celá veřejnost, ale i ohroženější skupiny, jako jsou senioři a děti). Na potenciální oběti trestné činnosti jsou zacíleny **vzdělávací projekty a medializace bezpečnostních témat**. **Třetí prioritou** je **širší prevence rizikového chování a závislostí**, které jsou významným kriminogenním faktorem. Cíle v této oblasti směřují k **vytvoření koncepce a systému prevence rizikového chování u dětí a mládeže**, k **zajištění preventivních projektů na školách a v rámci volného času** a k **rozvoji sociálních služeb zaměřených na práci s drogově závislými**. V rámci rozvoje služeb bude rozšiřováno kontaktní centrum a terapeutická komunita.

4. Bezpečnost					
Priorita	4.1 Zvýšení bezpečnosti a pocitu bezpečí v Liberci				
Hlavní cíl	4.1.1 Navýšit kapacity Městské policie Liberec a posílit je o APK a kurýry prevence kriminality				
Specifické cíle / kroky	Termín	Zodpovědnost	náklady / zdroj	Výstupy	
4.1.1.1 Posílit do roku 2019 Městskou policii Liberec minimálně o 10 nových strážníků (z 85 na 100).					
i. Navýšení rozpočtu pro MPL	2017	SML	SML	rozpočet je navýšen	
ii. Náborová kampaň	2017-2018	MPL, dodavatel	SML	kampaň je realizována	
iii. Výběrové řízení na nové strážníky	2017-2019	MPL	SML	MPL je posíleno o 10 strážníků	
4.1.1.2 Zaměstnat od roku 2018 minimálně 8 asistentů prevence kriminality a 1 jejich koordinátora (z 0 na 9).					
i. Podání žádosti o státní účelovou dotaci / projektové žádosti	2017	SML	MVČR / OPZ OPZ: 9 000 000,00 Kč SC 2.1.1	žádost je podána	
ii. Zajištění metodického vedení a zřízení pozice koordinátora	2017	SML, MPL	MVČR / OPZ viz bod i.	bude zaměstnán 1 koordinátor	
iii. Výběr asistentů prevence kriminality	2017	SML, MPL	MVČR / OPZ viz bod i.	asistenti jsou vybráni	
iv. Zřízení pracovních pozic a vstupní vzdělávání	2018	SML, MPL	MVČR / OPZ viz bod i.	pracovní pozice jsou zřízeny	
v. Realizace	2018	SML, MPL	MVČR / OPZ viz bod i.	služba realizována	
4.1.1.3 V letech 2017 až 2019 rozvíjet dobrovolnický projekt kurýrů prevence kriminality (pod dohledem Městské policie Liberec). V této preventivní činnosti udržet stav 10 dobrovolníků.					

i.	Projektová žádost / žádost o účelovou dotaci	2017	SML, MPL, NNO	mimo KPSVL	bude organizováno 10 dobrovolníků
ii.	Nábor dobrovolníků	2017	SML, MPL, NNO	mimo KPSVL	dobrovolníci vybíráni
iii.	Školení dobrovolníků	2017	SML, MPL, NNO	mimo KPSVL	dobrovolníci školeni
iv.	Realizace projektu	2017-2019	SML, MPL, NNO	mimo KPSVL	projekt realizován
Hlavní cíl	4.1.2 Zefektivňovat monitoring a koordinaci bezpečnostních témat				
Specifické cíle / kroky		Termín	Zodpovědnost	Náklady / zdroj	Výstupy
4.1.2.1 Zregenerovat v roce 2017 městský kamerový a dohlížecí systém (MKDS) na území města Liberec.					
i.	Analýzy účelnosti MKDS a podání žádosti o státní účelovou dotaci	2017	MPL, SML	MVČR mimo KPSVL	
ii.	Regenerace MKDS	2017	MPL, dodavatel	MVČR mimo KPSVL	
iii.	Propojení systému s PČR	Průběžně	MPL		system propojen
4.1.2.2 Rozšířit městský kamerový systém o 24 kamer (ze současných 30 kamer na 54 kamer).					
i.	Podání žádosti	2017	MPL, SML	mimo KPSVL	žádost je podána
ii.	Instalace	2017-2019	MPL, SML	mimo KPSVL	system je rozšířen o 24 kamer
4.1.2.3 V roce 2017 Instalovat 3 nové mobilní kamery					
i.	Podání žádosti o státní účelovou dotaci	2017	MPL, SML	MVČR, SML mimo KPSVL	žádost je podána
ii.	Instalace a spuštění nových kamer	2017	MPL, SML		budou užívány 3 nové kamery
4.1.2.4 V roce 2016 založit a organizovat Bezpečnostní skupinu v Liberci, která nejméně 6x do roka kolektivně reflektuje aktuální bezpečnostní témata (kulatý stůl Bezpečnost)					
i.	Plán	2016	SML, NNO, MPL, ASZ, TP		vznikne plán

ii. Pravidelné schůze	2017	SML, NNO, MPL, ASZ, TP		skupina se schází 6xročně
4.1.2.5 Od roku 2017 iniciovat realizaci výzkumu bezpečnostních témat (pocit bezpečí, mapy kriminality, prevence, vztah veřejnosti a obyvatel SVL k bezpečnostním složkám)				
i. Design výzkumu	2017	MPL, TUL, NNO	SML, jiné zdroje	výzkum je navržen
ii. Realizace	2017-2018	MPL, TUL, NNO	SML, jiné zdroje	výzkum je proveden
4.1.2.6 Od roku 2018 koordinovat činnost MPL a APK ve vztahu ke znalosti bezpečnostní situace				
i. Příprava	2017	MPL, TUL, NNO		činnost je koordinována
ii. Realizace	2018	MPL, TUL, NNO		činnost je koordinována
Hlavní cíl	4.1.3 Zvýšit pocit bezpečí na území města			
Specifické cíle / kroky	Termín	Zodpovědnost	Náklady / zdroj	Výstupy
4.1.3.1 V roce 2017 zrealizovat výzkum pocitu bezpečí v Liberci				
i. Specifikace výzkumu a spolupráce	2016	MPL, SML, TUL	OPZ, SML (částečně v rámci projektu na APK)	výzkum specifikován
ii. Výběr realizátora výzkumu	2017	MPL, SML, TUL	SML, OPZ	realizátor vybrán
iii. Realizace výzkumu	2017	MPL, SML, TUL	SML, OPZ	výzkum je realizován
4.1.3.2 Podpořit aktivity vedoucí k úpravě veřejných prostranství na sídlištích a s ohledem na výzkum pocitu bezpečí.				
i. Konzultace s urbanisty	2017	SML	MMR	konzultace je provedena
ii. Tvorba územní studie	2018	SML	MMR	studie je vytvořena
iii. Podání žádosti o státní účelovou dotaci	2018	SML	MMR (program Revitalizace sídlišť)	žádost podána
iv. Úpravy veřejných prostranství na sídlištích	2019	SML, obyvatelé SVL	MMR	prostranství jsou upravována

4.1.3.3 Od roku 2017 Využívat APK při kulturních a společenských akcích

i. Realizace	2017	SML, MPL		viz text bodu
--------------	------	----------	--	---------------

Priorita	4.2 Prevence trestné činnosti				
Hlavní cíl	4.2.1 Intenzivněji podporovat návrat osob s trestní minulostí do běžného života (prevence recidivy)				
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	Náklady zdroj	Výstupy	
4.2.1.1 Od roku 2017 zavést resocializační program pro pachatele trestné činnosti (20 ročně).					
i. Projektová žádost	2017	NNO	OPZ	žádost podána	
ii. Realizace projektu	2017-2019	NNO	OPZ	20 podpořených osob	
4.2.1.2 Od roku 2017 zavést intervenční program pro mladé pachatele (do 26 let) trestné činnosti (s kapacitou 40 klientů ročně).					
i. Projektová žádost	2017	NNO	OPZ, jiné zdroje	žádost je podána	
ii. Realizace projektu	2017-2019	NNO	OPZ, jiné zdroje	40 podpořených osob	
4.2.1.3 Od roku 2018 zavést dluhové poradenství pro osoby po výkonu trestu (včetně alternativních trestů). Ročně poradenství absolvuje alespoň 12 klientů.					
i. Projektové žádosti	2017	NNO	OPZ	žádosti jsou podány	
ii. Realizace projektů	2018-2019	NNO	OPZ	12 podpořených osob	
4.2.1.4 Od roku 2018 podpořit vznik tzv. romského mentoringu pro Romy s alternativními tresty (ročně podpořit alespoň 20 osob).					
i. Projektová žádost	2017	NNO	OPZ	žádost je podána	
ii. Realizace projektu	2018-2019	NNO	OPZ	20 podpořených osob	
Hlavní cíl	4.2.2 Realizovat nové vzdělávací projekty zacílené na skupiny potenciálních obětí trestné činnosti, veřejnost a spolupracující subjekty				

Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy
4.2.2.1 Od roku 2017 realizovat vzdělávací aktivity alespoň pro 100 seniorů na témata týkající se jejich bezpečnosti.				
i. Projektová žádost	2017	SML, MPL, KÚLK, NNO	KÚLK	žádost je podána
ii. Realizace projektu	2018-2019	SML, MPL, KÚLK, NNO	KÚLK	100 účastníků z CS
4.2.2.2 Od roku 2017 realizovat vzdělávací aktivity pro alespoň 800 žáků ročně na témata týkající se jejich bezpečnosti (zejména kyberšikana, kyberkriminalita, dluhy, xenofobie, drogy).				
i. Projektové žádosti	2017	NNO, MPL, další subjekty	MVČR / jiné zdroje	žádost je podána
ii. Realizace	2018-2019	NNO, MPL, další subjekty	MVČR / jiné zdroje	800 účastníků
4.2.2.3 Od roku 2017 rozvíjet vzdělávání spolupracujících subjektů v bezpečnostních tématech (např. kyberšikana, předváděcí akce, zadluženost, domácí násilí, xenofobie, kurzy sebeobrany)				
i. Projektové žádosti	2017	SML, NNO, MPL, další subjekty	MVČR / jiné zdroje	žádosti jsou podány
ii. Koordinace aktivit	2017	SML, NNO, MPL, další subjekty	MVČR / jiné zdroje	činnosti jsou koordinovány
iii. Realizace	2017-2019	SML, NNO, MPL, další subjekty	MVČR / jiné zdroje	služba je realizována
4.2.2.4 Od roku 2017 rozvíjet školení kurýrů prevence kriminality v současných bezpečnostních tématech (prodejní manipulace apod.)				
i. Definování témat	2017	MPL, NNO	jiné zdroje	témata jsou definována
ii. Realizace	Od 2017	MPL, NNO	jiné zdroje	služba je realizována
4.2.2.5 Od roku 2017 pokračovat ve školení strážníků městské policie v tématice sociálního vyloučení				
i. projektové žádosti	2017	různé subjekty, ASZ	jiné zdroje	žádost podána
ii. realizace	nejdříve 2017	různé subjekty, ASZ	jiné zdroje	školení jsou realizována

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Strategický plán sociálního
začleňování pro Statutární
město Liberec (2016–2019)

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Hlavní cíl	4.2.3 Medializovat a diskutovat bezpečnostní témata a doporučené způsoby řešení rizikových situací			
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady zdroj	výstupy
4.2.3.1 V lokálních médiích zveřejnit v průběhu roku vždy alespoň 5 výstupů o bezpečnostních rizicích a činnosti APK				
i. Příprava kampaně (stanovení témat, harmonogram)	2016	MPL, SML, NNO, ASZ	MVČR	kampaň je připravena
ii. Realizace kampaně	2017-2019	MPL, SML, NNO, ASZ	jiné zdroje	kampaň je realizována
4.2.3.2 Od roku 2017 uspořádat ročně nejméně 2 veřejné besedy na téma bezpečnostní rizika				
i. Rámcový plán	Od 2016	SML, NNO, další subjekty	jiné zdroje	vznikne plán
ii. Příprava a realizace	Od 2017	SML, NNO, další subjekty	jiné zdroje	budou realizovány 2 veřejné besedy

Priorita	4.3 Prevence rizikového chování a závislostí			
Hlavní cíl	4.3.1 Vytvořit koncepci a systém pro prevenci sociálně rizikového chování u dětí a mládeže			
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady zdroj	výstupy
4.3.1.1 Do roku 2018 vytvořit a schválit koncepci prevence rizikového chování dětí a mládeže pro město Liberec.				
i. Zpracování koncepce	2017	SML, MPL, školy, další subjekty	jiné zdroje	koncepce je zpracována
ii. Schválení dokumentu	2018	SML, MPL, školy, další subjekty	jiné zdroje	koncepce je schválena
iii. Implementace	2018	SML, MPL, školy, další subjekty	jiné zdroje	koncepce je implementována
4.3.1.2 Do roku 2018 zavést systém včasné intervence pro děti, mládež i dospělé.				
i. Plánování systému	2017	SML, OSPOD, NNO, MPL, PČR	jiné zdroje	systém je naplánován

ii.	Realizace systému	2018-2019	SML, OSPOD, NNO, MPL, PČR		systém je zaveden
Hlavní cíl		4.3.2 Podpořit projekty zaměřené na prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (ve školách i v rámci volného času)			
Specifické cíle / kroky		Termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy
4.3.2.1 V letech 2017-2019 uspořádat besedy alespoň pro 1 500 dětí na témata týkající se rizikového chování.					
i.	Podání žádosti	2017	NNO	OPZ 1 600 000,00 Kč SC 2.1.1	žádost je podána
ii.	Realizace	2018-2019	NNO		služba je realizována
4.3.2.2 Do roku 2018 zapojit 20 škol do dlouhodobého programu primární prevence rizikového chování.					
i.	Příprava programu	2017	NNO, MPL, PČR	jiné zdroje	program je připraven
ii.	Realizace	Od 2018	NNO, MPL, PČR	jiné zdroje	je zapojeno 20 škol
4.3.2.3 V letech 2017-2019 zorganizovat každoročně alespoň 2 příměstské tábory, celkem pro 200 dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.					
i.	Projektové žádosti	2017	NNO, p.o.	OPZ / MŠMT / MV	žádosti jsou podány
ii.	Realizace projektů	2017-2019	NNO, p.o.		200 účastníků
Hlavní cíl		4.3.3 Rozvíjet služby zaměřené na práci s drogově závislými			
Specifické cíle / kroky		Termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	Výstupy
4.3.3.1 Navýšit od roku 2018 počet pracovníků terénních programů zacílených na drogově závislé na 4 úvazky.					
i.	Projektová žádost	2017	NNO	OPZ SC 2.1.1. viz bod 5.1.1.1	žádosti jsou podány
ii.	Žádost o navýšení kapacity v rámci krajské sítě	2017	NNO	OPZ viz bod 5.1.1.1	4 úvazků TP

iii.	Navýšení úvazků	2018-2019	NNO	OPZ viz bod 5.1.1.1	
4.3.3.2 Od roku 2017 udržet úvazky K-Centra Liberec ve výši 4,0 a tím poskytovat služby <i>Harm reduction</i> a odborných konzultací pro minimálně 700 klientů ročně (cca 8.000 kontaktů / 160 konzultací)					
i.	Projektová žádost	2017	NNO	OPZ viz bod 5.1.1.1	udržení 4 úvazky K-centra / min. 700 klientů ročně
ii.	Žádost o navýšení kapacity v rámci krajské sítě	2017	NNO	KÚLK	žádosti jsou podány
iii.	Navýšení úvazků	2018-2019	NNO	KÚLK	úvazky jsou navýšeny
4.3.3.3 Vytvořit do roku 2019 nové prostory vhodné pro provoz kontaktního centra (v rámci „Domu humanity“ – viz návrhová část bydlení).					
i.	Vyhledání prostor	2017	NNO	IROP SC 2.1.1. viz bod 1.1.2.10	prostory jsou vyhledány
ii.	Podání projektu	2018	NNO	IROP viz bod i.	projekt je podán
iii.	Rekonstrukce prostor	2019	NNO	IROP viz bod i.	prostory jsou rekonstruovány
4.3.4.4 Přesunout do roku 2019 terapeutickou komunitu pro léčbu závislostí do větších prostor a navýšit tak kapacitu služby z 15 na 30 lůžek.					
i.	Podání projektu	2017	NNO	IROP 32 000 000,00 Kč SC 2.1.1	projekt podán / navýšení kapacity o 15 lůžek
ii.	Nákup objektu	2017 či 2018	NNO	IROP viz bod i.	objekt zakoupen
iii.	Rekonstrukce objektu	2018	NNO	IROP viz bod i.	objekt zrekonstruován
iv.	Přesunutí služby	2019	NNO	IROP viz bod i.	služba přesunuta

3.1. Sociální služby

Oblast sociální služby definuje 5 priorit, které reagují na hlavní problémy v této oblasti. **První priorita** se zaměřuje na problém **závislosti** (OPL i nelátkových) a rizikového chování u dětí, mládeže i dospělých. Cíle navržené v této prioritě zahrnují nejen **podporu kapacit primární a sekundární prevence** včetně konceptu *harm reduction*¹¹, ale také na rozvoj nízkoprahových zařízení jako jednoho z neúčinnějších nástrojů pro motivaci k pozitivnímu způsobu života zejména u dětí a mládeže. **Druhá priorita** se soustředí na problém **sociálního vyloučení**. Hlavními cíli jsou zde následující: posílení terénních služeb prevence, posílení služeb sociální práce pro osoby bez přístřeší a to včetně zdravotnické práce, která by měla nabýt podoby mobilní zdravotnické služby. Dále je pod tuto prioritu zařazen cíl **sítovat a koordinovat v Liberci služby** související se sociálním vyloučením. **Třetí priorita** se zaměřuje na **zdravotní aspekty sociálního vyloučení** a klade si za cíl nejen posílení bezbariérovosti sociálních služeb, ale také systematizaci řešení specifických typů bezdomovectví. **Čtvrtá priorita** pokrývá problém dluhů a podporuje posílení nezávislého dluhového poradenství v Liberci. Součástí této priority je i výzkum finanční gramotnosti. **Pátá priorita** hovoří o problému **absence participace sociálně vyloučených osob na veřejném životě** města. Zde je uveden rozvoj **komunitní práce** pořádání pravidelných komunitních setkání a schůzí v rámci SVL. Jejich zapojení do veřejného života pozitivní formou může vést ke zmírnění dopadu sociálního vyloučení jak na tyto osoby, tak na celou veřejnost. Jedná se o výrazně participativní prioritu, kde je realizace otevřená velkému množství subjektů.

¹¹ zaměření služby na asistenci při drogové závislosti či rizikové konzumaci s cílem redukovat negativní důsledky rizikového chování, například šíření infekčních chorob (pozn. LK)

5. Sociální služby

Priorita	5.1 Podpora a rozšíření nabídky služeb primární a sekundární prevence rizikového chování, zejména užívání OPL, a to u dětí, mládeže a dospělých			
Hlavní cíl	5.1.1 V Liberci od roku 2017 posílit a rozšířit programy prevence závislostí (OPL i nelátkových) a tyto služby poskytovat minimálně 1200 klientům ročně.			
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy
5.1.1.1 Od roku 2017 zajistit v rámci terénního programu pro uživatele OPL nejméně 4 terénních pracovníků tři dny v týdnu a poskytovat služby minimálně 400 klientům ročně.				
i. Podání projektu	2017	NNO	OPZ 6 400 000,00 Kč SC 2.1.1.	žádost je podána
ii. Realizace služby	2017 - 2019	NNO	OPZ	400 podpořených osob
5.1.1.2 Od roku 2017 udržet úvazky K-Centra Liberec ve výši 4,0 a tím poskytovat služby <i>Harm reduction</i> a odborných konzultací pro minimálně 700 klientů ročně (cca 8.000 kontaktů / 160 konzultací)				
i. Podání projektu	2017	NNO	OPZ SC 2.1.1. viz bod 5.1.1.1	projekt je podán / udržení 4,0 úvazky / minimálně 700 klientů ročně
ii. Realizace služby	2017-2019	NNO	OPZ	cca 8.000 kontaktů / 160 konzultací ročně
5.1.1.3 Do roku 2019 podpořit vznik centra integrujícího Dům na půli cesty, K-centrum, zázemí pro terénní práci a programy sociální prevence („Dům Humanity“ – viz návrhová část Bydlení).				
i. Podání projektu	2017	NNO	IROP SC 2.1.1. viz bod 1.1.2.10	projekt je podán
ii. Zahájení rekonstrukce	2018	dodavatel	IROP viz bod 5.1.1.3	rekonstrukce je zahájena
iii. Realizace služeb	od 2019	dodavatel	OPZ viz bod 5.1.1.1	služby jsou realizovány

5.1.1.4 Od roku 2018 poskytovat při K-Centru v Liberci zdravotnické služby pro 20 klientů denně jeden den v týdnu (8 hodin - 0,2 úvazek)

i.	Podání projektu	2017	NNO	OPZ	projekt je podán
ii.	Realizace služby	2018	NNO	OPZ	zdravotnická služba je poskytována

5.1.1.5 Od roku 2018 poskytovat při K-Centru v Liberci služby psychiatra pro 20 klientů 8 hodin týdně (0,2 úvazek).

i.	Podání projektu	2017	NNO	OPZ	projekt je podán
ii.	Realizace služby	2018	NNO	OPZ	služba je realizována

5.1.1.6 Zajistit od roku 2018 v Liberci služby lékaře předepisujícího substituční léčbu pro uživatele OPL

i.	Podání projektu	2017	NNO	OPZ	projekt je podán
ii.	Realizace služby	2018	NNO	OPZ	služba je realizována

5.1.1.7 Od roku 2017 poskytovat adiktologické a sociální poradenství 20 osobám ve výkonu trestu v liberecké věznici.

i.	Podání projektu	2017	NNO	OPZ viz bod 5.1.1.1	projekt je podán
ii.	Realizace služby	2018	NNO	OPZ	služba je realizována pro 20 klientů

5.1.1.8 Udržet a posílit fungování ambulantní poradny v Liberci pro látkové a nelátkové závislosti (dispozice 3,0 úvazky a služba pro 500 klientů). Služby následné péče pro 60 klientů ročně, 3 úvazky, 14 lůžek (z toho 4 pro matky s dětmi) – služba se poskytuje ambulantní i pobytovou formou

i.	Podání projektu	2017	NNO	SML, KÚLK	projekt je podán
ii.	Realizace služby	2018	NNO	SML, KÚLK	výstupy viz text bodu

5.1.1.9 Od roku 2017 umožnit osobám závislým na OPL přístup k azylovému bydlení a také poskytnout možnost zařazení do systému dostupného bydlení.

i.	Nastavení spolupráce	2017	NNO, SML		spolupráce je nastavena
----	----------------------	------	----------	--	-------------------------

5.1.1.10 Od roku 2018 udržet léčbu závislostí v terapeutické komunitě a rozšířit komunitu na kapacitu 30 klientů.

i.	Podání projektu	2017	NNO	IROP 32 000 000,00 Kč SC 2.1.1.	projekt je podán
ii.	Adaptace zázemí	2017-2018	NNO/dodavatel	IROP viz bod i.	zázemí je adaptováno
iii.	Realizace služby	2018	NNO	OPZ	kapacita 30 klientů pro pobytovou službu

5.1.1.11 Od roku 2018 poskytovat zdravotní služby formou sociální sanitky, které podpoří 150 klientů ročně.

i.	Podání projektu	2017	NNO/ KNL	OPZ 6 100 000,00 Kč SC 2.1.1.	sanitka ošetří 150 klientů ročně
ii.	Realizace služby	2018-2019	NNO/ KNL	OPZ	

5.1.1.12 Od roku 2017 poskytovat základní sociální poradenství a služby *Harm reduction* nejméně 20 pracovním v sexbyznysu ročně.

i. realizace služby	2017-2019	NNO	jiné zdroje	20 klientů
---------------------	-----------	-----	-------------	------------

Hlavní cíl	5.1.2 Od roku 2017 podpořit v Liberci fungování minimálně 4 NZDM s denní kapacitou 140 klientů, které disponují 12 úvazky v přímé práci a poskytují zázemí pro pozitivní trávení volného času pro minimálně 300 klientů ročně
-------------------	--

Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy
-------------------------	--------	--------------	-----------------	---------

5.1.2.1 Od roku 2017 posílit kapacity stávajících NZDM a tím podpořit minimálně 160 klientů ročně.

i.	Projekty	2017	SML, NNO	IPRÚ + IPLK + státní dotace	projekty jsou podány
ii.	Posílení kapacit	2017	SML, NNO	IPRÚ + IPLK + státní dotace	kapacity jsou posíleny
iii.	Realizace služby	2017	SML, NNO	OPZ + státní dotace	160 klientů ročně

5.1.2.2 V roce 2017 založit minimálně 2 nové NZDM a podpořit 140 klientů ročně s okamžitou kapacitou 70 klientů.

i.	projekt, výběr zázemí	2016-2017	SML, NNO	IPRÚ + IPLK + státní dotace	zázemí je vybráno
ii.	adaptace na NZDM	2017	SML, NNO	IPRÚ + IPLK + státní dotace	NZDM jsou adaptovány
iii.	realizace služby	2017	SML, NNO	OPZ + státní dotace	140 klientů ročně
5.1.2.3 Od roku 2017 realizovat 5 pobytových víkendů, příměstských táborů a táborů pro cílovou skupinu dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.					
i.	Podání projektu	2016-2017	SML, NNO	jiné zdroje	projekty jsou podány
ii.	realizace služby	2017	SML, NNO		služba je realizována

Priorita	5.2 Úspěšné začlenění sociálně vyloučených osob a osob vyloučením ohrožených do běžného způsobu života				
Hlavní cíl	5.2.1 Od roku 2017 zajistit poskytování terénní služby sociální prevence v přirozeném prostředí pro minimálně 500 osob z cílové skupiny				
Specifické cíle / kroky	termín	Zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy	
5.2.1.1 Zajistit terénní programy v Liberci 10 úvazky a poskytovat služby minimálně 500 klientům ročně.					
i. Projekty	2017	SML/NNO	OPZ 10 400 000,00 Kč OPZ SC 2.1.1.	projekty jsou podány	
ii. Realizace	2017-2019	SML/NNO	OPZ	500 podpořených osob ročně	
5.2.1.2 Od roku 2017 zajistit 5,0 úvazku terénních pracovníků při obci a tím poskytovat služby minimálně 150 klientům ročně.					
i. Podání projektu	2017	SML	OPZ 10 050 000,00 Kč OPZ SC 2.1.1.	projekt je podán	
ii. Realizace služby	2017-2019	SML	OPZ	150 podpořených osob ročně	
5.2.1.3 Od roku 2017 zajistit v Liberci působení 5,0 úvazku pracovníků SAS s okamžitou kapacitou 5 rodin s dětmi (podpora za rok 200 rodin).					
i. Projektové žádosti	2017	NNO	IPLK/ KÚLK	žádosti jsou podány	
ii. Realizace služby	2017-2019	NNO	IPLK/ KÚLK	okamžitá kapacita 5 rodin / 200 rodin ročně	
5.2.1.4 Do roku 2019 rozšířit kapacitu sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi s PAS (poruchy autistického spektra) na kapacitu 80 rodin ročně tak, aby byly dostupné i rodinám v SVL, ohrožených chudobou a sociálním vyloučením					
i. Projektové žádosti	2017	NNO	OPZ, jiné zdroje	žádosti jsou podány	

ii.	Rozšíření kapacit	2018-2019	NNO	OPZ, jiné zdroje	kapacity jsou rozšířeny
Hlavní cíl	5.2.2 Od roku 2017 rozvíjet sociální služby pro osoby bez přístřeší, které podpoří 150 klientů ročně				
	Specifické cíle / kroky	Termín	Zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy
5.2.2.1 Od roku 2018 udržet fungování nízkoprahového denního centra pro osoby bez přístřeší s 1,0 úvazkem a tím poskytovat služby 350 klientům ročně.					
i.	podání projektu	2016-2017	SML/NNO	IROP/IPRÚ	projekty jsou podány
ii.	vyhledání zázemí	2017	NNO	IROP/IPRÚ	zázemí je vyhledáno
iii.	realizace služby	2018	NNO	OPZ	služba je realizována
5.2.2.2 Od roku 2018 zprovoznit denní stacionář pro lidi bez přístřeší.					
5.2.2.3 Od roku 2018 poskytovat při denním stacionáři zdravotnické služby v rozsahu 15 hodin týdně.					
5.2.2.4 V azylovém domě poskytovat dočasné ubytování osobám bez přístřeší.					
5.2.2.5 Od roku 2018 poskytovat při azylovém domě zdravotnické služby 10 hodin týdně (bezinfekčnost).					
5.2.2.6 Od roku 2018 poskytovat v novém azylovém domě pro ženy dočasné ubytování pro 30 žen ročně.					
5.2.2.7 Od roku 2018 zajistit v novém azylovém domě pro ženy služby pediatra v rozsahu 0,2 úvazku.					
5.2.2.8 Při noclehárně v Kateřinkách poskytovat nocleh 100 osobám ročně.					
Hlavní cíl	5.2.3 Od roku 2017 systémově řešit specifické typy bezdomovectví				
	Specifické cíle / kroky	Termín	Zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy
5.2.3.1 V roce 2017 podpořit vznik pracovní skupiny pro case management cílové skupiny specifických typů bezdomovectví (trojkombinace, čtyřkombinace, stárnoucí drogově závislí, senioři s psychickou poruchou); frekvence setkávání: pravidelně 4xročně + případově					
i.	organizace skupiny	2017	NNO, SML		skupina je organizována
5.2.3.2 Posílit terénní sociální služby zaměřené na zdraví a hygienu, včetně možnosti využívat služby sociální sanitky.					

i. realizace	od 2018	NNO, SML	OPZ SC 2.1.1. viz bod 5.1.1.11	150 podpořených osob ročně
5.2.3.2 Zajistit služby psychiatra pro potřeby CS v kombinaci bezdomovectví-psychická porucha-závislost, a to v rozsahu 1,0 úvazku.				
i. jednání s psychiatrickými kapacitami	2017	NNO, SML, KN	OPZ	jsou vedena jednání
5.2.3.3 Podpořit řešení bytové situace pro specifické typy bezdomovectví.				
i. podání projektu	2017	NNO	OPZ	projekt je podán
Hlavní cíl	5.2.4. Podpořit systematizaci a koordinaci řešení problému sociálního vyloučení v Liberci			
Specifické cíle / kroky	Termín	Zodpovědnost	Náklady / zdroj	výstupy
5.2.4.1 Od roku 2017 navýšit úvazek protidrogového koordinátora na 0,5 úvazku.				
i. navýšení úvazku	2017	SML	SML	navýšení na 0,5 úvazek
5.2.4.2 od roku 2017 zajistit 0,5 úvazek koordinátora plánování sociálních služeb				
i. zřízení pozice	2017	SML	ÚV	vznikne 0,5 úvazek
5.2.4.3 od roku 2017 zajistit pozici romského koordinátora s dotací 0,5 úvazku				
i. zřízení pozice		SML	ÚV	vznikne 0,5 úvazek
5.2.4.4 od roku 2017 zajistit pozici sociálního pracovníka státní správy				
i. zřízení pozice		SML	MPSV	vznikne 0,5 úvazek
5.2.4.5 Zpracovat pro Liberec strategické dokumenty pro oblast koordinace sociálních služeb				
i. Aktualizace komunitního plánu	2018	SML, dodavatel	Komunitní plánování, SML	vznikne KPSS
ii. Metodika sítě služeb pro Liberec	Vzniká	SML, dodavatel	Komunitní plánování, SML	vznikne metodika sítě služeb

5.2.5.6 Podpořit vznik pracovní skupiny pro spolupráci s akademickou sférou (nejlépe s TUL). Tato skupina definuje konkrétní zakázky SPSZ směrem k univerzitě, a koordinuje spolupráci.

i. vznik skupiny (nastavení pravidel)	2017	SML, NNO	SML, ASZ, další zdroje	vznikne pracovní skupina
ii. práce skupiny (koordinace zakázek)	2017-2019	SML, NNO	SML, ASZ, další zdroje	skupina pracuje

Priorita	5.3 Zpřístupnění sociálních služeb zdravotně znevýhodněným osobám ohroženým sociálním vyloučením			
Hlavní cíl	5.3.1 Zajistit bezbariérovost v zařízeních sociálních služeb			
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	Výstupy
5.3.1.1 Do roku 2018 vybudovat bezbariérové přístupy do zařízení sociálních služeb.				
i. Zmapovat potřebnost	2017	NNO, SML	IROP	potřebnost je zmapována
ii. Projektové žádosti	2017	NNO, SML	IROP	projekt podán
iii. Adaptace zařízení	2017-2018	NNO, SML, dodavatel	IROP	zařízení je adaptováno
5.3.1.2 Vybudovat bezbariérový přístup do poradny Děčko.				
i. Podání projektu	2017	NNO	IROP	projekt je podán
ii. Adaptace	2018	NNO, dodavatel	IROP	zařízení je adaptováno
Hlavní cíl	5.3.2 Podpořit vznik Centra ucelené rehabilitace pro sociálně vyloučené osoby se zdravotním postižením			
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	Náklady / zdroj	Výstupy
5.3.2.1 Do roku 2019 zřídit Centrum ucelené rehabilitace pro osoby se zdravotním postižením s celkovou kapacitou minimálně 30 osob ročně v terénní i ambulantní formě dostupné pro jednotlivce i rodiny ohrožené sociálním vyloučením.				

i. Podání projektu	2017	NNO	IROP	projekt je podán
ii. Výběr a adaptace prostor	2017-2018	NNO / dodavatel	IROP	prostory jsou adaptovány
iii. Zahájení provozu centra	2019	NNO	OPZ	vznik centra pro 30 osob

Priorita	5.4 Aktivní řešení dluhové problematiky				
Hlavní cíl	5.4.1 Od roku 2017 zajistit dostupnost odborného sociálního a dluhového poradenství v celé lokalitě pro nejméně 500 lidí ročně.				
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	Výstupy	
5.4.1.1 Posílit kapacity dluhového poradenství nejméně o 1,0 úvazku zaměřeného na dluhy, tak aby služba byla zajištěna 5 dní v týdnu.					
i. Podání projektu	2017	NNO	OPZ 4 510 000, 00 Kč SC 2.1.1.	vznikne nejméně 1 úvazek a pokrytí služby 5 dní v týdnu	
ii. Realizace služby	2017	NNO	OPZ	služba je realizována	
5.4.1.2 U terénních pracovníků podpořit od roku 2017 jejich kompetence v dluhové problematice. Tito TP mají aktivizovat klienty k řešení dluhové problematiky v dluhové poradně.					
i. úvodní dluhové semináře	2016	SML/NNO/A SZ	OPZ	semináře jsou realizovány	
ii. školení TP	2017	SML/NNO/A SZ	OPZ viz body 5.2.1.1 a 5.2.1.2 (TP) a 5.4.1.1	semináře jsou realizovány	
5.4.1.3 Od roku 2018 zajistit kurzy finanční gramotnosti pro 500 osob z cílové skupiny, proškolené také soc. a terénní pracovníky jednotlivých organizací.					
i. Podání projektů	2017	NNO	OPZ SC 2.1.1. viz bod 2.1.2.1 a 5.4.1.1	500 osob projde kurzy finanční gramotnosti	

ii.	Realizace služby	2018-2019	NNO	OPZ	služba realizována	je
5.4.1.4 Od roku 2018 realizovat informační kampaň a další osvětové akce v oblasti finanční gramotnosti a dluhového poradenství zacílenou na cílovou skupinu ohrožených sociálním vyloučením nebo osoby sociálně vyloučené.						
i.	Příprava kampaně	2017	SML, ASZ, NNO,	OPZ viz ostatní dluhové body	kampaň připravena	je
ii.	Realizace kampaně	2017	SML, ASZ, NNO,	OPZ viz ostatní dluhové body	kampaň realizována	je

Priorita	5.5 Participace obyvatel SVL na veřejném a společenském životě				
Hlavní cíl	5.5.1 Od roku 2018 zapojit do komunitní práce 20 osob ročně.				
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	Výstupy	
5.5.1.1 Do roku 2018 iniciovat službu komunitní práce pro 20 klientů SVL.					
i.	Zřízení služby	2017	SML	OPZ 8 300 000,00 Kč SC 2.1.1.	je podpořeno 20 klientů
ii.	Terénní práce	2018-2019	SML	OPZ viz bod i.	je podpořeno 20 klientů
iii.	Aktivity (akce, činnosti...)	2018-2019	SML	OPZ viz bod i.	je podpořeno 20 klientů
Hlavní cíl	5.5.2. V roce 2017 podpořit vznik Centra pro veřejně prospěšné a komunitní aktivity se službou Denního stacionáře a Sociálně terapeutických dílen pro osoby ohrožené sociálním vyloučením.				
Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy	
5.5.2.1 V roce 2017 podpořit vznik Centra pro veřejně prospěšné a komunitní aktivity s okamžitou kapacitou 10 klientů pro Denní stacionář a roční kapacitou 20 klientů pro Sociálně terapeutickou dílnu.					

i.	Podání projektu	2017	NNO, další právnické osoby	IROP 3 150 000,00 Kč SC 2.1.1.	projekt podán / 10 klientů okamžitá kapacita
ii.	Výběr zázemí	2017	NNO, další právnické osoby	IROP	zázemí je vybráno
iii.	realizace	2017-2019	NNO, další právnické osoby	IROP	služba je realizována

5.5.2.2 V roce 2017 podpořit při výše uvedeném Centru vznik služby Denního stacionáře pro osoby ohrožené sociálním vyloučením s okamžitou kapacitou 10 klientů a sociálně terapeutické dílny s kapacitou 20 klientů ročně.

i.	Projektová žádost	2017	NNO, další právnické osoby	OPZ 6 000 000,00 Kč SC 2.1.1.	viz bod 5.2.2.1
ii.	Realizace služby	2018	NNO, další právnické osoby	OPZ viz výše bod i.	viz bod 5.2.2.1

5.5.2.3 Ve výše uvedeném centru provozovat služby komunitní práce

i.	Projektová žádost	2017	NNO, další právnické osoby	OPZ viz bod 2.2.2.6	žádost je podána / 5 zaměstnanců
ii.	Realizace	2018-2019	NNO, další právnické osoby	OPZ viz bod 2.2.2.6	služba je realizována

Hlavní cíl 5.5.3 Od roku 2018 pořádat v SVL pravidelné domovní / komunitní schůze

Specifické cíle / kroky	Termín	zodpovědnost	náklady / zdroj	výstupy
-------------------------	--------	--------------	-----------------	---------

5.5.3.1 Od roku 2018 zapojit 5 domovníků do pořádání 20 domovních schůzí

i.	Realizace	2018-2019	SML	OPZ viz bod 1.2.1.3	5 domovníků organizuje 20 schůzí
----	-----------	-----------	-----	--------------------------------------	---

5.5.3.2 Od roku 2018 pořádat minimálně 10 komunitních schůzí ročně pro obyvatele SVL

i.	Realizace	2018-2019	NNO	OPZ viz bod	je pořádáno 10 schůzí pro CS
----	-----------	-----------	-----	------------------------------	-------------------------------------

			5.5.1.1	
5.5.3.3 Od roku 2018 bezplatně vyčlenit prostory pro pořádání komunitních schůzí				
i. Hledání prostor	2017	SML	SML	prostory vyhledány jsou
ii. Realizace schůzí	2018	SML	SML	schůze realizovány jsou
5.5.3.4 Od roku 2017 participativně zapojit obyvatele SVL do komunitního plánování a dalších platforem				
i. Analýza možností	2016	SML, NNO, ASZ	OPZ	možnosti analyzovány jsou
ii. realizace	2017-2019	SML, NNO, ASZ	OPZ viz bod 5.5.1.1 a další	služba realizována je
5.5.3.5 Od roku 2017 pravidelně komunikovat s obyvateli SVL a reflektovat jejich potřeby v komunitním plánu. (besedy, platformy, focus groups, komunitní plán, komunitní a domovní schůze...).				
2. Plán a koordinace	2017	SML, NNO, ASZ	OPZ	vznikne plán
3. Realizace	2017-2019	SML, NNO, ASZ	OPZ viz bod 5.5.1.1 a další	potřeby reflektovány jsou v plánu

4. Implementační část

4.1 Řídící a realizační struktury

Role manažera SPSZ

Manažer SPSZ úzce spolupracuje s lokálním konzultantem Agentury a postupně přebírá jeho koordinační roli v lokalitě, kterou nejpozději v posledním roce spolupráce převezme celou. V době přípravy plánu připravuje podklady pro jednání pracovní skupiny Projekty a implementace, monitoruje přípravu plánu, účastní se jednání Pracovních skupin a informuje obec i její orgány o všech stránkách spolupráce s Agenturou. Pravidelně sleduje a vyhodnocuje úspěšnost v dosahování cílů formulovaných v SPSZ a připravuje revizi SPSZ dle předepsané metodiky. Ve spolupráci s Agenturou se podílí na projektovém poradenství, jak ve fázi přípravy projektů, tak ve fázi realizace. K řídicím orgánům ESIF je za lokalitu jako kontaktní osoba a garant, tedy ten, kdo zná projektové záměry v lokalitě, zná podrobně SPSZ, zejména stav přípravy, schvalovací procesy v lokalitě, postup přípravy plánu.

Role Lokálního partnerství a lokálního konzultanta

Lokální partnerství Liberec koordinuje postup účastnických subjektů v oblasti začleňování sociálně vyloučených obyvatel v Liberci. Rozhodnutí Lokálního partnerství Liberec nicméně nejsou pro jednotlivé subjekty právně závazná.

Hlavním manažerem Lokálního partnerství je lokální konzultant Agentury a jeho zástupcem je manažer SPSZ za město. Členem Lokálního partnerství Liberec je zástupce subjektu, který byl přizván ke spolupráci v rámci Lokálního partnerství. Všichni členové mají rovné postavení, mají právo účastnit se jednání, hlasovat při jednání, vznášet návrhy, připomínky, navrhnout nové členy, navrhnout odvolání členů.

Jednání Lokálního partnerství Liberec svolává jeho manažer, a to zpravidla dvakrát za rok. Program jednání navrhuje manažer Lokálního partnerství ve spolupráci s jeho členy. Jednání Lokálního partnerství Liberec vede jeho manažer, příp. zástupce manažera.

Jmenování členové Lokálního partnerství Liberec mohou v případě závažných důvodů místo své osoby na jednání vyslat určeného zástupce. Ve výjimečných případech, neumožňujících přítomnost člena Lokálního partnerství ani jeho zástupce, mohou členové Lokálního partnerství zaslat manažerovi písemné vyjádření k předloženým bodům programu, nejpozději den před zasedáním Lokálního partnerství Liberec.

V rámci Lokálního partnerství Liberec jsou vytvářené pracovní skupiny zaměřené na specifická témata, definovaná v průběhu činnosti lokálního partnerství.

Hlasování členů probíhá veřejně. Lokální partnerství je usnášeníschopné, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů. Každý člen Lokálního partnerství Liberec má jeden hlas, v případě nepřítomnosti řádného člena přechází jeho hlasovací právo na jmenovaného zástupce, který se zúčastní jednání. Návrh je přijat min. nadpoloviční většinou hlasů

přítomných členů Lokálního partnerství, ale manažer Lokálního partnerství vždy usiluje o maximálně možný konsenzus všech přítomných členů Lokálního partnerství.

Pracovní skupina Projekty a implementace

Pracovní skupina Projekty a implementace je složena vždy z vedení města, projektového manažera města (manažera SPSZ), zástupce Agentury (lokálního konzultanta a konzultanta pro inkluzivní vzdělávání) a významných předkladatelů a realizátorů projektů. Jejím úkolem je sestavit a sledovat indikátory v SPSZ (počáteční, průběžné a konečné o průběhu a výsledcích práce a dopadech na cílové skupiny). Dále tato pracovní skupina sestavuje zásobník projektů, které mají být v rámci SPSZ realizovány, dohlíží na jejich vzájemnou provázanost, efektivitu, účelnost v návaznosti na identifikované potřeby a indikátory. Při realizaci projektů dohlíží na jejich propojování, efektivní synergie a vyhodnocování, včetně dopadů na cílové skupiny.

Role tzv. užších tematických skupin

Během poslední fáze přípravy SPSZ bylo realizováno několik užších tematických skupin, určených primárně pro zájemce o určitý konkrétní problém (prostupné bydlení, specifické typy bezdomovectví, vznik bezpečnostní skupiny při městě, spolupráce s TUL), které se nekryly s velkými tematickými pracovními skupinami. Tyto skupiny zůstaly otevřené všem možným zájemcům z řad LP (ti byli informováni elektronickou poštou), takže každý člen LP mohl na skupinu vyslat svého zástupce. Je pravděpodobné, že tento formát bude použit i při další práci na realizaci SPSZ, přičemž koordinace těchto skupin je otázkou dalšího plánování.

Z těchto užších tematických skupin vzešly následující závěry:

- vznikne bezpečnostní skupina při SML
- vznikne skupina pro case management specifických typů bezdomovectví
- vznikne skupina pro spolupráci s TUL (tato skupina definuje možnosti konkrétních zakázek směrem k TUL)¹²

Role obyvatel SVL a veřejnosti

Obyvatelé SVL mají možnost se účastnit tematických pracovních skupin, seminářů a prezentací LP na akcích pro veřejnost, informovat se prostřednictvím místních periodik a účastnit se zastupitelstva města. Všechny informace z pracovních skupin a lokálních partnerství budou uvedeny na webu města <http://www.liberec.cz/cz/radnice/strategie-projekty/komunitni-planovani/socialni-zaclenovani/>. V průběhu plánování SPSZ doposud

¹² Tyto závěry jsou také uvedené v návrhové části SPSZ

neproběhlo žádné veřejné setkání s obyvateli SVL, a realizace takových setkání je jedním z úkolů popsanych v návrhové části SPSZ.

4.2 Realizace opatření, monitoring plnění plánu a jeho aktualizace

Subjekty zodpovědné za realizaci záměrů z tohoto plánu jsou uvedeny přímo u jednotlivých opatření. V několika případech zatím nebylo možné zodpovědný subjekt určit a bude tak učiněno na základě dalšího vývoje a jednání. Je možné, že některé projekty budou realizovány na základě spolupráce několika subjektů.

Monitoring plnění naplánovaných opatření může provádět každý člen Lokálního partnerství, konkrétně zodpovědný za něj bude lokální konzultant Agentury. Strategický plán tvoří pouze určitý rámec pro spolupráci statutárního města Liberce a Agentury pro sociální začleňování. V průběhu platnosti může být doplňován a aktualizován. Podněty k aktualizaci budou projednány v rámci odpovědných pracovních skupin a dále budou schváleny Lokálním partnerstvím.

První revize plnění obsahu dokumentu je naplánována na první polovinu roku 2018, tedy přibližně v polovině období vyhrazeného pro spolupráci města a Agentury pro sociální začleňování. V případě nutnosti může být tato revize provedena po nejméně 12 měsících od schválení SPSZ.

5. Přílohy

5.1 Kvantitativní indikátory

Název ukazatele	Definice	Jednotka	Výchozí hodnota	
ZAMĚSTNANOST				
Počet uchazečů v evidenci ÚP	Počet uchazečů (celkově a ze sociálně vyloučených lokalit - pokud lze určit) v evidenci úřadu práce v posledním kalendářním roce (únor a září kvůli sezónnosti); celkem, déle než 5 měsíců, déle než 1 rok, z toho se základním vzděláním, muži/ženy	uchazeč	Počet uchazečů v evidenci ÚP k 31. 12. 2015	
			celkem	4 961
			dosažitelní	4 786
			nad 5 m.	3 199
			nad 12 m.	2 059
			z toho ZŠ	1 557
			v SVL	146
			muži	2 241
			ženy	2 720
			k 28. 2. 2015 (celkem)	5 565
			k 30. 9. 2015 (celkem)	5 175
k 29. 2. 2016 (celkem)	4 956			
k 30. 9. 2016 (celkem)	4 307			
Počet uchazečů vyřazených ze sankčních důvodů z evidence ÚP	Počet uchazečů ze sociálně vyloučených lokalit obce/města kteří byli za poslední 3 roky vyřazeni z evidence úřadu práce	uchazeč o zaměstnání	za rok 2013	Nepodařilo se zjistit (změna databázového systému)
			za rok 2014	1 603
			za rok 2015	1 645
Počet uchazečů v evidenci ÚP, kteří využili nástrojů APZ	Počet uchazečů (za celou obec), kteří za poslední kalendářní rok prošli aktivizačními programy VPP, SÚPM	uchazeč - účastník programu	celkem za 2015	1 649
			VPP	897

			SÚPM	752
Počet uchazečů v evidenci ÚP, kteří úspěšně prošli poradenskými a tréninkovými programy	Počet uchazečů (za celou obec), kteří za rok 2015 úspěšně prošli poradenskými a tréninkovými programy (motivace, diagnostika, poradenství, trénink, zprostředkování)	uchazeč - účastník programu	celkem za 2015 v okrese Liberec	290
			pracovní diagnostika	49
			Job club MIX	61
			řízení vlastní kariéry	31
			sestavení životopisu	30
			nácvik sebe prezentace a komunikace	31
			zvýšení povědomí v oblasti finanční gramotnosti	11
			zvýšení povědomí o pracovně-právních vztazích a právech zaměstnance	52
			individuální psychologické poradenství	5
bilanční diagnostika	20			
Počet uchazečů v evidenci ÚP, kteří dokončili rekvalifikace	Počet uchazečů (za celé město), kteří za rok 2015 úspěšně dokončili rekvalifikaci, (výčet)	uchazeč - účastník kurzu	za rok 2015	736
			Nejčastější zaměření RK:	<ul style="list-style-type: none"> • Řidičský průkaz sk. „C“, „CE“, „D“ • Průkaz profesní způsobilosti řidiče pro sk. „C“, „D“ • Obsluha motovozíku a elektrovozíku • Svařování (různé druhy svárů) • Pracovník v sociálních službách • Základy obsluhy osobního počítače, obsluha osobního počítače • Účetnictví a daňová evidence s využitím výpočetní techniky • Oblast služeb: manikúra, pedikúra, kosmetické

			služby, kadeřnické práce	
Kapacita rekvalifikací	Počet uchazečů, kteří byli za poslední kalendářní rok zařazeni do rekvalifikací	Uchazeč	kapacita rekvalifikací za rok 2015	811
			Počet zabezpečovaných rekvalifikačních kurzů	57
			Počet podaných zájmů o zvolenou rekvalifikaci	519
Počet uchazečů v evidenci ÚP zařazených do systému prostupného zaměstnávání	Počet uchazečů, kteří za poslední kalendářní rok postoupili v systému prostupného zaměstnávání	uchazeč blížící se trhu práce	počet uchazečů, kteří postoupili v systému prostupného zaměstnávání za rok 2015	5
Počet pracovních míst pro nízkokvalifikované	Počet volných pracovních míst na lokálním trhu práce z toho v rámci "podporovaných pozic"	pracovní místo	Počet volných pracovních míst pro nekvalifikované	
			k 28. 2. 2015	452
			k 30. 9. 2015	717
			k 31. 12. 2015	824
			k 28. 2. 2016	682
			k 30. 9. 2016	910
			z toho v rámci „podporovaných pozic“	cca 80 %
Počet sociálních podniků	Počet sociálních podniků	sociální podnik	Počet sociálních podniků v Liberci	
			aktuálně	1 (Texman)
			v přípravě	2 nové (Buona Strada, Loktu She)

SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ

Počet příjemců příspěvků/dávek	Počet příjemců těchto příspěvků a dávek v obci: státní sociální podpora (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek), hmotná nouze, příspěvek na živobytí, mimořádná okamžitá pomoc za rok 2015	vyplacená dávka	Počet vyplacených dávek státní sociální podpory (za rok 2015) <i>Počet dávek NSD je včetně Chrastavy a Jablonného v Podještědí (detašovaná pracoviště LBC)</i>	
			přídavek na dítě	50 489
			příspěvek na bydlení	39 573
			rodičovský příspěvek	43 581
			Počet vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi (za rok 2015) <i>Počet dávek NSD je včetně Chrastavy a Jablonného v Podještědí (detašovaná pracoviště LBC)</i>	
			příspěvek na živobytí	28 192
			doplatek na bydlení	12 913
mimořádná okamžitá	571			
Počet osob zapojených do komunitních aktivit	Počet obyvatel ze sociálně vyloučených lokalit zapojených do komunitních aktivit za rok 2015	osoba	Nepodařilo se zjistit.	
Počet případů rodin řešených OSPOD	Počet případů rodin řešených OSPOD za rok 2015, z toho počet nových případů	rodina	Počet případů rodin řešených OSPOD (2015)	3066
			z toho nových případů	1667
Počet případů rodin s nařízeným soudním dohledem	Počet případů rodin s nařízeným soudním dohledem za rok 2015, z toho počet nových případů	rodina	Počet případů rodin s nařízeným soudním dohledem (2015)	158
			z toho nových případů	55

Počet rodin, jimž OSPOD uložil sankce	Počet rodin s uloženými sankcemi, počet a druh sankcí uložených OSPOD za rok 2015	rodina	Sankce ze strany OSPOD neuloženy.	
Počet rodin s nařízeným předběžným opatřením	Počet rodin ze sociálně vyloučených lokalit s nařízeným předběžným opatřením za rok 2015	rodina	Nepodařilo se zjistit (OSPOD údaj nesleduje).	
Počet rodin, v nichž byla nařízena ústavní výchova, umístění do ústavní/náhradní/příbuzenské péče	Počet rodin, v nichž byla nařízena ústavní výchova, umístění do ústavní/náhradní/příbuzenské péče za rok 2015	rodina	Počet rodin, u nichž byla nařízena náhradní péče (2015)	108
			ústavní péče	39
			pěstounská péče a péče jiné osoby: nepřibuzenská	15
			pěstounská péče a péče jiné osoby: příbuzenská	54
Počet rodin, jimž bylo dítě navraceno zpět do péče	Počet rodin, jimž bylo dítě navraceno zpět do péče za rok 2015	rodina	Počet rodin, jimž bylo dítě navraceno zpět do péče (2015)	9
Počet rodin, jimž byly pozastaveny sankce, soudní dohled apod.	Počet rodin za rok 2015, jimž byly pozastaveny sankce, soudní dohled apod.	rodina	Počet případů zrušení soudního dohledu u sledovaných rodin (2015)	11
Počet rodin, které využily služby ke změně.	Počet osob/rodin, které využívají služby ke změně za rok 2015	rodina	Nepodařilo se zjistit (OSPOD údaj nesleduje).	
Počet rodin, které využily možnosti řešení své situace v rámci případové/rodinné konference	Počet rodin, které se účastnily případových a rodinných konferencí za rok 2015	rodina	Počet rodin, které se zúčastnily případových a rodinných konferencí (2015)	66

Výše dluhů podle jednotlivých typů	Výše dluhů obyvatel sociálně vyloučených lokalit (na nájemném, za odpady, rozpětí zadlužení podle situační analýzy atd.) za rok 2015	Kč	Počet dlužníků MěÚ (k 31. 3. 2016)	418	
			Celková pohledávka dlužníků vůči městu (k 26. 10. 2014)	12 153 155 Kč	
Počet osob/domácností, se sjednanými splátkovými kalendáři/instituty zvláštního příjemce	Počet osob/domácností se splátkovými kalendáři/instituty zvláštního příjemce za rok 2015	osoba/domácnost se splátkovým kalendářem/institute m zvláštního příjemce	Počet splátkových kalendářů k dluhům na nájemném u městských bytů za rok 2015 (k 20. 7. 2015)	39	
			Počet nájemníků městských bytů s institutem zvláštního příjemce (k 20. 4. 2016)	2	
Počet osob/rodin, které využívají programy finanční a dluhové gramotnosti	Počet osob/rodin, které využívají programy finanční gramotnosti za rok 2015	osoba/domácnost	Realizátor kurzu	Počet účastníků (2015)	
			ÚP: poradenský kurz	11	
Počet sociálních služeb	Počet registrovaných sociálních služeb dostupných pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit v roce 2015 dle jednotlivých druhů a poskytovatelů	sociální služba	Typ služby	Počet služeb	Poskytovatelé
			§37 - Odborné sociální poradenství	6	<ul style="list-style-type: none"> • `D` občanské sdružení • ADVAITA, z. ú. • Bílý kruh bezpečí, o.s. • Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p. o. • Člověk v tísni, o.p.s. • Laxus o.s.
			§57 - Azylové domy	3	<ul style="list-style-type: none"> • Návrat, o.p.s. • Oblastní charita Liberec
			§58 - Domy na půl cesty	1	<ul style="list-style-type: none"> • Most k naději

			§59 - Kontaktní centra	1	• Most k naději
			§60a - Intervenční centra	1	• Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p. o.
			§61 - Nízkoprahová denní centra	1	• NADĚJE o.s.
			§62 - Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2	• Člověk v tísni, o.p.s. • MAJÁK o.p.s.
			§63 - Noclehárny	1	• NADĚJE o.s.
			§64 - Služby následné péče	1	• ADVAITA, z. ú.
			§68 - Terapeutické komunity	1	• ADVAITA, z. ú.
			§69 - Terénní programy	8	• Člověk v tísni, o.p.s. • Most k naději • NADĚJE o.s. • Občanské sdružení D.R.A.K. • Romodrom, o.p.s. • Rozkoš bez rizika
Počet občanských iniciativ organizovaných s podporou komunitní práce	Počet iniciativ, akcí, setkání apod., které si občané zcela nebo z velké části organizují sami (včetně výčtu), za rok 2015	iniciativa	Nepodařilo se zjistit.		
Kapacita sociálních služeb	Roční a okamžitá kapacita jednotlivých registrovaných sociálních služeb dostupných pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit v roce 2015	uživatel/kontakt/intervence/lůžko (okamžitá kapacita/roční kapacita)	Typ služby	Kapacita (sít' 2016)	
			§37 - Odborné sociální poradenství	110	
			§57 - Azylové domy	59	
			§58 - Domy na půl cesty	10	
			§59 - Kontaktní centra	50	
			§60a - Intervenční centra	12	
§61 - Nízkoprahová	35				

			denní centra	
			§62 - Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	95
			§63 - Noclehárny	24
			§64 - Služby následné péče	20
			§65 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	119
			§67 - Sociálně terapeutické dílny	54
			§68 - Terapeutické komunity	15
			§69 - Terénní programy	100
Kapacita občanských iniciativ organizovaných s podporou komunitní práce	Kapacita iniciativ, akcí, setkání apod., které si občané zcela nebo z velké části organizují sami v roce 2015	osoba	Nepodařilo se zjistit.	
Počet metodických produktů	Počet metodik, plánů a strategií vztahujících se k sociálním službám, službám pro rodiny a finanční gramotnosti v obci	produkt	Strategické plány	<ul style="list-style-type: none"> Komunitní plán sociálních služeb a služeb sociálního charakteru v regionu Liberec na období 2014–2016 Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji pro období 2014–2017
			Analytické dokumenty města	<ul style="list-style-type: none"> Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberce, 2015 Dílní analýzy sociálních služeb na území statutárního města Liberec, 2015

BYDLENÍ				
Počet dávek na bydlení	Počet dávek (příspěvků a doplateků) na bydlení v obci za rok 2015	dávek	Počet vyplacených dávek na bydlení (za rok 2015) <i>Počet dávek NSD je včetně Chrastavy a Jablonného v Podještědí (detašovaná pracoviště LBC)</i>	
			příspěvek na bydlení	39 573
			doplatek na bydlení	12 913
Výše vyplacených dávek na bydlení	Výše vyplacených dávek (příspěvků a doplateků) na bydlení za rok 2015	Kč	Výše vyplacených dávek na bydlení <i>Výše dávek NSD je včetně Chrastavy a Jablonného v Podještědí (detašovaná pracoviště LBC)</i>	
			příspěvek na bydlení	175 793 255 Kč
			doplatek na bydlení	60 616 473 Kč
Počet osob/rodin, které přišly o bydlení	Počet osob/rodin, které přišly v posledním kalendářním roce o bydlení v obecním bytovém fondu v roce 2015	osoba/rodina	Počet výpovědí z nájmu za rok 2015 (k 20. 7. 2015)	8
Počet osob/rodin, které úspěšně procházejí programu podporovaného/prostupného bydlení	Počet osob zařazených do programu prostupného/podporovaného bydlení	osoba/rodina	Počet osob v systému prostupného bydlení (k 1. 10. 2016)	9
Počet osob/rodin, u kterých bylo zamezeno ztrátě bydlení	Počet osob/rodin, kterým se podařilo v roce 2015 udržet si bydlení (pomocí preventivního nástroje např. splátkového kalendáře)	osoba/rodina	Počet splátkových kalendářů k dluhům na nájmemném u městských bytů za rok 2015 (k 20. 7. 2015)	39

Počet programů podporovaného/prostupného bydlení	Počet programů podporovaného/prostupného bydlení	program	Městský program dostupného bydlení (viz <i>Rámec pro realizaci obecního plánu sociálního bydlení na území statutárního města Liberec, 2015</i>)		
Počet programů domovnictví a domovních samospráv	Počet programů domovnictví a domovních samospráv zaměřených na obyvatele sociálně vyloučených lokalit	program	0		
Počet sociálních služeb zaměřených na krizi bydlení	Počet sociálních služeb zaměřených na krizi bydlení (noclehárny, azylové domy apod.)	služba	Typ služby	Počet služeb	Poskytovatel
			§57 - Azylové domy	3	<ul style="list-style-type: none"> Návrat, o.p.s. Oblastní charita Liberec
			§58 - Domy na půl cesty	1	<ul style="list-style-type: none"> Most k naději
			§63 - Noclehárny	1	<ul style="list-style-type: none"> NADĚJE, o. s.
Počet ubytoven	Počet ubytoven, kde jsou ubytováni sociálně vyloučení (podle provozovatele - město, NNO, soukromý majitel a cílové skupiny: rodiny s dětmi vs. jednotlivci bez dětí)	objekt/byt	Ubytovací zařízení na území Liberce		
			Celková kapacita		přibližně 1 455 lůžek + 20 bytů
			Z toho pro rodiny s dětmi		Přibližně 261 lůžek (některé podmíněné věkem dítěte)
Počet sociálních bytů podle jednotlivých kategorií	Počet sociálních bytů ve vlastnictví obce/ve vlastnictví třetích (pronajímajících) osob vč. NNO		Celkový počet bytů ve vlastnictví města (k 1. 9. 2015)		1 219
			A. Sociální byty		1162
			1. Sociální byty standardního typu (z toho 2 pro azylanty)		221
			2. Startovací byty (z toho 6 pro azylanty)		168

	3. Byty pro příjmově vymezené osoby	94
	4. Byty s věcně usměrňovaným nájemným	230
	5. Byty zvláštního určení (bezbariérové/upravitelné)	125
	6. Byty zvláštního určení (domy s pečovatelskou službou)	324
	7. Vstupní byty	21
	B. Byty určené organizacím (služební byty)	26
	C. Ubytování nízkého standardu, noclehárna	10 + 32 lůžek
	1. ubytování nízkého standardu (poskytnutí přístřeší)	10
	2. noclehárna	32 lůžek
	Další byty postavené se státní dotací, kde je statutární město Liberec spoluvlastníkem nemovitostí (bytová družstva)	1 151

PREVENCE KRIMINALITY				
Počet trestných činů a přestupků	Typy a počet trestných činů a přestupků za rok 2015	trestný čin/přestupek	Počet přestupků v Liberci evidovaných MP (2015)	11 698
			Počet trestných činů za územní odbor Liberec (2015)	5 045
			Vraždy	4
			Násilné činy	416
			Mravnostní činy	40
			Krádeže vloupáním	803
			Krádeže prosté	1 645
			Majetkové činy	2861
			Hospodářské činy	548
			Ostatní činy	498
Zbývající činy	682			
Míra drogové závislosti	Kvalifikovaný odhad terénních pracovníků	podíl	Podle odhadů neziskové organizace Most k naději je v Liberci přibližně 900 problémových uživatelů drog , převážně pervitinu.	
Počet heren a zastaváren	Počet heren a zastaváren v blízkosti SVL za rok 2015	počet zařízení	Počet herních míst v Liberci (2015)	86
			Počet VHP v Liberci (2015)	325
			Počet zastaváren v Liberci (aktuálně podle ziveobce.cz)	6
Počet programů prevence kriminality	Počet a druh programů prevence kriminality zaměřených na sociálně vyloučené lokality za rok 2015.	program	Strategický plán	Plán prevence kriminality města Liberec pro období 2016–2018
			Přednášková činnost MP	Primární prevence (témata: pravidla bezpečného chování, základy právního vědomí, šikana, kyberšikana, extremismus, bezpečný pohyb v silničním provozu)
			Dobrovolníci	Kurýři prevence kriminality

5.2 Čerpání rozpočtu

Celkový rozpočet SPSZ (v rámci KPSVL) a jeho čerpání:

Oblast	Priorita	Ob. cíl	Sp. cíl	Opatření	Částka celkem (Kč)	Finanční zdroj
1. Bydlení	1.1	1.1.2	1.1.2.2	i.	14.850.000 Kč	IROP
	1.1	1.1.2	1.1.2.4	i.	163.700.000 Kč	IROP
	1.1	1.1.2	1.1.2.5.	i.	12.100.000 Kč	OPZ
	1.1	1.1.2	1.1.2.6	i.	2.300.000 Kč	IROP
	1.1	1.1.2	1.1.2.10	i.	18.500.000 Kč	IROP
	1.1	1.2.1	1.2.1.3	i.	6.700.000 Kč	OPZ
2. Zaměstnanost	2.1	2.1.1	2.1.1.1	i.	8.750.000 Kč	OPZ
	2.1	2.1.1	2.1.1.2	i.	3.750.000 Kč	OPZ
	2.1	2.1.2	2.1.2.1	i.	5.900.000 Kč	OPZ
	2.2	2.2.2	2.2.2.6	i.	11.400.000 Kč	OPZ
4. Bezpečnost	4.1	4.1.1	4.1.1.2	i.	9.000.000 Kč	OPZ
	4.3	4.3.2	4.3.2.1	i.	1.600.000 Kč	OPZ
5. Sociální služby	5.1	5.1.1	5.1.1.1.	i.	6.400.000 Kč	OPZ
	5.1	5.1.1	5.1.1.10	i.	32.000.000 Kč	IROP
	5.1	5.1.1	5.1.1.11	i.	6.100.000 Kč	OPZ
	5.2	5.2.1	5.2.1.1	i.	10.400.000 Kč	OPZ
	5.2	5.2.1	5.2.1.2	i.	10.050.000 Kč	OPZ
	5.4	5.4.1	5.4.1.1	i.	4.510.000 Kč	OPZ
	5.5	5.5.1	5.5.1.1	i.	8.300.000 Kč	OPZ
	5.5	5.5.2	5.5.2.1	i.	3.150.000 Kč	IROP
	5.5	5.5.2	5.5.2.2	i.	6.000.000 Kč	OPZ
SPSZ celkem:					345.460.000 Kč	

Čerpání v Koordinovaném přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám z ESI fondů

Fond	Operační program	Prioritní osa	Investiční priorita	Specifický cíl	Alokace	Operační program celkem
ESF	OPZ	2	2.1	2.1.1	99.560.000 Kč	

				2.1.2	11.400.000 Kč	110.960.000 Kč
EFRR	IROP	2	9A	2.1	234.500.000 Kč	234.500.000 Kč
			9C	2.2	0 Kč	
			10	2.4	0 Kč	
KPSVL celkem:						345.460.000 Kč

Operační program Zaměstnanost (Prioritní osa 1, Investiční priorita 2.1)

Oblast	SPSZ				Operační program zaměstnanost	Alokace
	Priorita	Ob. cíl	Sp. cíl	Opatření	Specifický cíl	
1. Bydlení	1.1	1.1.2	1.1.2.5.	i.	2.1.1: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - výzva pro KPSVL	12.100.000 Kč
	1.2	1.2.1	1.2.1.3	i.		6.700.000 Kč
2. Zaměstnanost	2.1	2.1.1	2.1.1.1	i.		8.750.000 Kč
	2.1	2.1.1	2.1.1.2	i.		3.750.000 Kč
	2.1	2.1.2	2.1.2.1	i.		5.900.000 Kč
4. Bezpečnost	4.1.	4.1.1.	4.1.1.2	i.		9.000.000 Kč
	4.3	4.3.2	4.3.2.1	i.		1.600.000 Kč
5. Sociální služby	5.1	5.1.1	5.1.1.1.	i.		6.400.000 Kč
	5.1	5.1.1	5.1.1.11	i.		6.100.000 Kč
	5.2	5.2.1	5.2.1.1	i.		10.400.000 Kč
	5.2	5.2.1	5.2.1.2	i.	10.050.000 Kč	
	5.4	5.4.1	5.4.1.1	i.	4.510.000 Kč	
	5.5	5.5.1	5.5.1.1	i.	8.300.000 Kč	
	5.5	5.5.2	5.5.2.2	i.	6.000.000 Kč	
2. Zaměstnanost	2.2.	2.2.2.	2.2.2.6	i.	2.1.2: Rozvoj sektoru sociální ekonomiky – výzva KPSVL	11.400.000 Kč
					OPZ celkem:	110.960.000 Kč

Integrovaný regionální operační program (Prioritní osa 2)

Oblast	SPSZ				Integrovaný regionální operační program	Alokace
	Priorita	Ob. cíl	Sp. cíl	Opat.	Investiční priorita	
1. Bydlení	1.1	1.1.2	1.1.2.2	i.	9 A: Investice do zdravotnické a sociální infrastruktury, které přispívají k celostátnímu, regionálnímu a místnímu rozvoji, snižování nerovností, pokud jde o zdravotní stav, podporou sociálního začlenění díky lepšímu přístupu k sociálním, kulturním a rekreačním službám a přechodem od institucionálních ke komunitním službám	14.850.000 Kč
	1.1	1.1.2	1.1.2.4	i.		163.700.000 Kč
	1.1	1.1.2	1.1.2.6	i.		2.300.000 Kč
	1.1	1.1.2	1.1.2.10	i.		18.500.000 Kč
5. Sociální služby	5.1	5.1.1	5.1.1.10	i.	9 C: Poskytování podpory sociálním podnikům	32.000.000 Kč
	5.5	5.5.2	5.5.2.1	i.		3.150.000 Kč
2. Zaměstnanost			.	.		
					IROP celkem:	234.500.000 Kč

5.3 Seznam zkratek

AD	Azylový dům
APK	Asistent prevence kriminality
ARPZPD	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CS	Cílová skupina
CZPLK	Centrum zdravotně postižených Libereckého kraje
IPLK	Individuální projekt Libereckého kraje
IPRÚ	Integrovaný program rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
KC	Komunitní centrum
KN	Krajská nemocnice
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
KPP	Kurýr prevence kriminality
KÚLK	Krajský úřad Libereckého kraje
LK	Lokální konzultant
MAS/MAP	Místní akční skupina / místní akční plán
MML	Magistrát města Liberec
MPI	Místní plán inkluze
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPL	Omamné a psychotropní látky
OPVVV	Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání
OPZ	Operační program Zaměstnanost
OSP	Odborné sociální poradenství
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PB	Prostupné bydlení
PP	Primární prevence
RM	Rada Města
SAS	Sociálně aktivizační služby
SIC	Sociálně informační centrum
SML	statutární město Liberec
SOZVZ	Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
SS	Sociální služby
SÚPM	Společensky účelné pracovní místo
SVJ	Společenství vlastníků jednotek
SV	Sociální vyloučení
SVL	Sociálně vyloučení lokality
SZÚ	Společensky zodpovědná ubytovna
ÚP	Úřad práce
VPP	Veřejně prospěšné práce
VT	Výkon trestu
VZ	Veřejná zakázka
ZM	Zastupitelstvo města
ZSSS	Základní síť sociálních služeb

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2016

5.4 Místní plán inkluze (vzdělávání)

MÍSTNÍ PLÁN INKLUZE VE VZDĚLÁVÁNÍ PRO STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC (MPI)

PŘÍLOHA STRATEGICKÉHO PLÁNU SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ PRO STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC (SPSZ)

2016-2019

Místní plán inkluze

1. Úvod

Nositel plánu

Nositel Místního plánu inkluze (dále jen „MPI“) je město Liberec. Tento plán je přílohou současně vznikajícího dokumentu Strategický plán sociálního začleňování pro SML (dále jen „SPSZ“). MPI má za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání ve městě v rámci vzdělávací soustavy. MPI je tvořen na dobu tří let. Důraz je kladen na zajištění souladu MPI s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty.

Nositel plánu je koordinátorem přístupu k proinkluzivním opatřením všech aktérů v oblasti vzdělávání v daném území, zajišťuje podmínky pro systematický přístup k dětem všech věkových i sociálních kategorií s cílem maximalizovat počet dětí v hlavním vzdělávacím proudu. Tím bude dosaženo snížení počtu dětí vyloučených či vyloučením ohrožených.

Významná úloha nositele plánu v roli koordinátora aktivit MPI, spočívá v jeho komunikaci s odbornou i laickou veřejností a se všemi zapojenými institucemi. Řada opatření na podporu inkluzivního vzdělávání je v Liberci ve větší či menší míře realizovaná. MPI je pro jeho nositele strategickým dokumentem a základním rámcem nejen pro vytváření nových proinkluzivních opatření, ale také pro udržení a rozvoj opatření stávajících.

Vzhledem k tomu, že cílovými skupinami opatření zahrnutých do MPI jsou buď přímo, nebo nepřímo děti a mládež, vnímá nositel plánu jako nutnost tato opatření naplňovat, neboť se jedná o investici do budoucnosti, která zlepší kvalitu života nejen cílové skupině, ale společnosti v daném území jako celku.

Tvorba plánu

Místní plán inkluze je výsledkem spolupráce jednotlivých aktérů Lokálního partnerství, podklady pro jeho vytvoření vznikaly zejména v rámci pracovní skupiny Vzdělávání, jejímiž členy jsou: SML (náměstek pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu, vedoucí oddělení školství, manažer SPSZ), Krajský úřad Libereckého kraje (odbor sociálních věcí, odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu) MŠ Motýlek Liberec, ZŠ U Soudu Liberec, ZŠ Orlí Liberec, MAS Podještědí, Člověk v tísni o.p.s., MAJÁK o. p. s., Centrum Kašpar, Kontakt, Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s., D.R.A.K. z. s., Romodrom o. p. s., Středisko výchovné péče, Úřad práce ČR, Úřad vlády – Odbor pro sociální začleňování (dále jen „Agentura“).

Při tvorbě plánu byl kladen důraz na zajištění souladu MPI s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty. Východiskem pro plánování v oblasti vzdělávání byly vedle národních dokumentů (APIV 2016 – 2018¹³, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020)¹⁴, dokument Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje na období 2016 – 2020¹⁵, dokument Draft dalšího rozvoje předškolního a základního vzdělávání ve městě Liberec do roku 2020 (dále jen „Draft“)¹⁶ a Strategický rámec MAP pro ORP Liberec (dále jen „MAP“)¹⁷. MPI má za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v Liberci bez ohledu na zřizovatele či právní formu spolupracujících subjektů.

Hlavní cíl MPI

MPI si klade za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v rámci místní vzdělávací soustavy. Je třeba hledat a najít způsoby, jak podpořit v zapojených školách a organizacích takové vzdělávací metody, přístupy a organizační postupy, které zamezí sociálnímu vyloučení dětí a žáků ve vzdělávání.

Komunikační a osvětové aktivity

S ohledem na úlohu nositele plánu jako koordinátora aktivit MPI, která spočívá v jeho komunikaci s odbornou i laickou veřejností, se všemi zapojenými institucemi, a jejíž význam je při naplňování proinkluzivních opatření nezpochybnitelný, jsou nedílnou součástí strategie také komunikační aktivity. Jejich naplňování bude realizováno formou seminářů, přednášek, studijních stáží a pracovních setkání na různých úrovních odbornosti (ředitelé škol a školských zařízení, rodiče, úředníci samospráv, veřejnost). Jedním z cílů je propojit relevantní aktéry, zvláště zástupce předškolního, základního a středního vzdělávání. Plánovanou osvětovou aktivitou je pozitivní působení na širokou veřejnost prostřednictvím zveřejňování článků s tuzemskými a zahraničními příklady dobré praxe s uvedením spojitosti a možného přenesení do místních podmínek. Prostor pro zveřejnění článků je na internetových stránkách a ve zpravodajích zapojených samospráv a škol.

¹³ http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf

¹⁴ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3>

¹⁵ <http://www.edulk.cz/LinkClick.aspx?fileticket=Jg6Qb1BiiiQ%3d&tabid=160&mid=756>

¹⁶ <http://www.liberec.cz/files/dokumenty/odbory/odbor-skolstvi-kultury/draft-dalsiho-rozvoje-predskolniho-zakladniho-vzdelavani-ve-meste-liberec-do-roku-2020.pdf>

¹⁷ http://www.podjestedi.cz/wp-content/uploads/2016/08/Strategicky-ramec-MAP_Liberecko_082016.pdf

Přístup laické a odborné veřejnosti k inkluzivnímu vzdělávání je často zatížen mediálními mýty a důsledky negativních kampaní. V případě laické veřejnosti se k tomu přidává i neznalost problematiky vzdělávání obecně. Do pracovní skupiny Vzdělávání jsou aktivně zapojeni zástupci laické veřejnosti a jejich volení zástupci samospráv se zástupci odborné veřejnosti. Všichni si vzájemně efektivně mohou vysvětlit případné nejasnosti a diskutovat o nastavení společných cílů a aktivit v oblasti vzdělávání. Důraz je kladen na intenzivní zapojení všech aktérů do procesu plánování MPI, a to již při definování cílů na samém počátku. Maximálním zapojením aktérů je zajištěna jejich zainteresovanost v procesu tvorby a realizace MPI, skrze ně následně dochází k předávání informací široké veřejnosti.

Jednou z možností, jak zlepšit obraz inkluzivního vzdělávání, jež je negativně zatížen mediálními mýty, je předávání příkladů dobré praxe. Díky zapojení SML do spolupráce s Agenturou je možné zajistit předávání široké škály příkladů dobré praxe z pohledu různých aktérů, konkrétně z pohledu škol, samosprávy, veřejnosti a také neziskových organizací.

V rámci komunikačních a osvětových aktivit je nezbytné více zaměřit pozornost na rodiny, které žijí v sociálním vyloučení nebo jsou sociálním vyloučením ohroženy. Pověření terénní pracovníci budou s nimi efektivně komunikovat tak, aby mohly být lépe vnímány jejich potřeby či obavy a tato část společnosti přestala být vyloučená z hlavního vzdělávacího proudu. Cíle bude dosaženo užší spoluprací s organizacemi působícími v oblasti sociálních služeb.

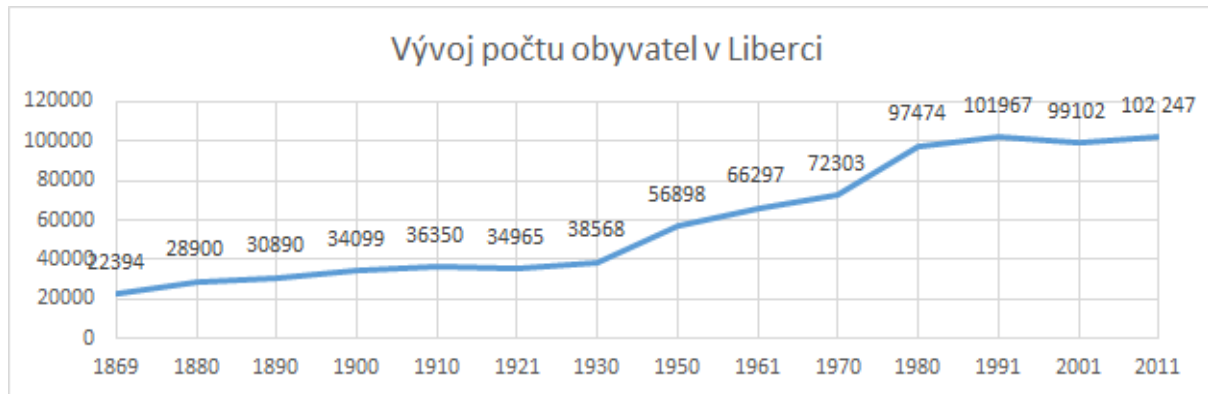
Charakteristika města Liberec pro potřebu tvorby MPI s ohledem na sociální vyloučení

Místní plán inkluze pokrývá území statutárního města Liberec, ve kterém je uplatňován koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen „KPSVL“). Statutární město Liberec se nachází v severních Čechách pod Jizerskými horami nedaleko polských a německých hranic, na tzv. trojmezí. Je pátým největším městem v České republice a zároveň metropolí Libereckého kraje (největší a nejlidnatější město v kraji, přirozené centrum zaměstnanosti, vzdělanosti, kultury a sportu). Sídlí zde Krajský úřad Libereckého kraje. Jako správní centrum je Liberec obcí s rozšířenou působností, která zahrnuje 28 obcí a má 142 929 obyvatel. Jak ukazuje graf č. 1, počet obyvatel průběžně narůstá. K 31. 12. 2015, činil 102 562 osob. Město je rozděleno na 33 městských obvodů a jeden obvod samostatný - Vratislavice nad Nisou.

Moderní historie je spjata převážně s textilní výrobou, kterou po přechodu na tržní hospodářství postupně nahradil automobilový průmysl, zaměřený především na subdodavatelské práce pro velké automobilky. S orientací výroby souvisí také

rozšíření nestabilního a finančně nevýhodného zaměstnání tzv. prekarizované práce, nebo práce přes pracovní agentury.

Graf č. 1 – Vývoj počtu obyvatel v Liberci, Zdroj: ČSÚ

Podíl nezaměstnaných osob v Liberci k 30. 4. 2016 činil 6,73 %. Dokument *Zpráva o stavu romské menšiny Libereckého kraje za rok 2014* uvádí, že v Liberci je odhadovaný počet Romů 2.500 osob, z toho je 1.750 osob sociálně vyloučených.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

IDENTIFIKOVANÉ SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY (DÁLE JEN „SVL“)

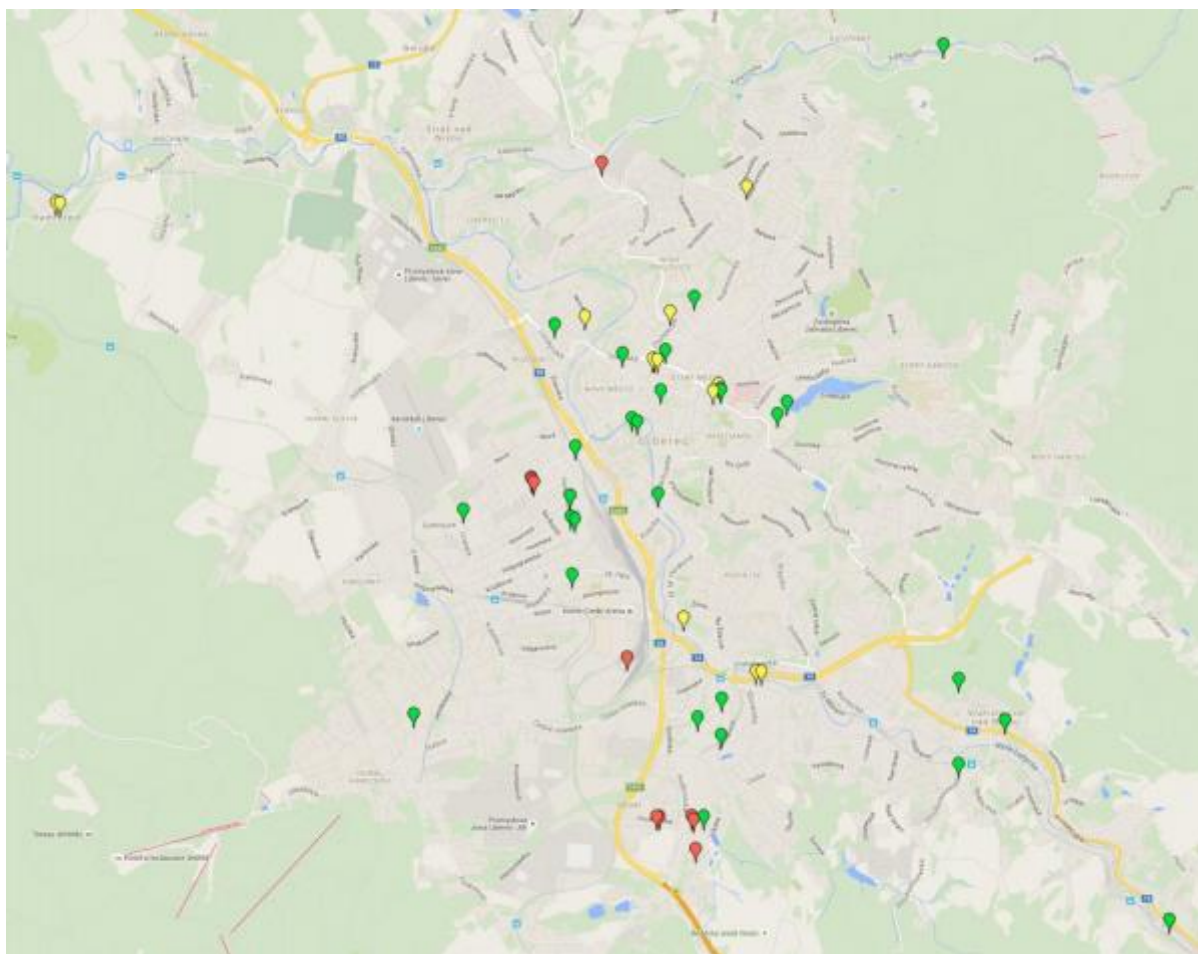
Podrobný výčet sociálně vyloučených lokalit lze nalézt v dokumentu *Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberec 2015*.¹⁸ Ve stejné zprávě jsou také uvedeny lokality vyloučením ohrožené a veškerá ubytovací zařízení, kde se vyskytuje zvýšená koncentrace lidí závislých na dávkách v hmotné nouzi, ze kterých pokrývají svoje náklady na bydlení.

¹⁸ http://www.liberec.cz/files/vizitky_prilohy/analyza-socialne-vyloucenych-lokalit-ubytoven-uzemi-mesta-liberce_verejna-verze.pdf

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Mapa č. 1 – Mapa sociálně vyloučených lokalit (červeně), rizikových lokalit (žlutě) a ubytovacích zařízení (zeleně).

Zdroj: *Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberec 2015*

Na mapě č. 1 můžeme pozorovat rozptýlení sociálně vyloučených lokalit, potenciálně ohrožených míst a ubytoven po městě. Z grafického znázornění je patrné, že lokality nevytvářejí žádnou ucelenou koncentraci v podobě domovních bloků či celých čtvrtí, ale jedná se víceméně o „ostrůvky“ sociálního vyloučení, které však nejsou izolovány od okolní zástavby. Úskalím širokého rozptýlu lokalit je především nepřehlednost situace a obtížné zacílení integračních opatření, což souvisí i se soukromým vlastnictvím lokalit.

Ve zprávě z výzkumu Situační analýza Liberec z roku 2016 se žádné další SVL neobjevily. K jediné změně došlo přeřazením lokality Machnín ze skupiny ohrožených do skupiny sociálně vyloučených lokalit. Skupina potenciálně rizikových či ohrožených lokalit byla po rozhovorech s poskytovateli terénních sociálních služeb

rozšířena o lokalitu nacházející se v ulicích Rybářská a Truhlářská ve čtvrti Nové Město. Žádná z identifikovaných lokalit či ubytoven není ve vlastnictví města.

Ohroženost sociálním vyloučením se netýká pouze Romů. Sociální vyloučení je možné definovat jako stav, v němž se ocitají lidé, kteří mají ztížený přístup k institucím, společenským sítím, ekonomickým a kulturním statkům, a participaci na chodu většinové společnosti, na níž jsou ovšem závislí. Tyto bariéry může představovat například zadlužení, rozvod, ztráta bydlení či zaměstnání, rozvoj duševní nemoci, alkoholismus atp., vzniklé jak v důsledku životní krize, tak mohou být tyto bariéry dlouhodobě „pěstovány“ v rámci stabilních společenských sítí. Sociálně vyloučení se svým životním podmínkám přizpůsobují a osvojují si specifické vzorce chování, které jsou mnohdy v rozporu s hodnotami majority. Za faktory indikující ohrožení sociálním vyloučením můžeme považovat mj. dlouhodobou nezaměstnanost nebo pobírání sociálních dávek v hmotné nouzi.

Počet ohrožených lokalit ve městě je pravděpodobně ještě vyšší, nicméně dochází zde k velice rychlým změnám a situace je nepřehledná. V potenciálně rizikových lokalitách žije přibližně 305 – 325 osob lidí. Kvalita bydlení v těchto místech je nízká, nájemné se pohybuje v závislosti na velikosti bytu a zálohové platby za vodu. S náklady na další služby spojené s užíváním bytu se celkové náklady na bydlení vyšplhají až na 8 000 – 18 000 Kč na jeden byt.

Sledované lokality v Liberci vykazují různou mírou sociálního vyloučení, většinou se však jedná o jednotlivé objekty, které nejsou výrazně prostorově odděleny od okolní zástavby. U části z nich nelze dokonce považovat za sociálně vyloučené všechny obyvatele a daná místa potom lépe vystihuje termín *lokality s vyšším podílem sociálně vyloučených osob*, nebo také *lokality s vyšším podílem osob ohrožených chudobou*. Část obyvatel těchto lokalit totiž znaky sociálního vyloučení nenese, podíl sociálně vyloučených osob je zde ovšem vyšší než v jiných částech města. Kromě sociálně vyloučených lokalit, nebo lokalit vyloučením ohrožených jsou v Liberci také sociálně vyloučení jedinci a rodiny i mimo tyto lokality. Podle kvalifikovaných odhadů do této skupiny spadá dalších až 6 až 7 % obyvatel Liberce.

2. Analytická část

Charakteristika školství ve SML

Statutární město Liberec zřizuje 20 samostatných základních škol, z nichž jedna je speciální, 30 samostatných mateřských škol a dále jedna spojená ZŠ a MŠ. Na území Liberce jsou dvě Základní umělecké školy (z nichž jedna je součástí ZŠ) a Dům dětí a mládeže Větrník.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů:

Liberecký kraj

Zřizuje zde tři speciální ZŠ a MŠ, 11 středních škol, z nichž jedna má součást MŠ, další dvě mají součást vyšší odbornou školu. Je příznivé, že na území města zřizuje také Pedagogicko-psychologickou poradnu a tři Speciálně pedagogická centra (při speciálních školách). V rejstříku škol a školských zařízení je uvedena rovněž vzdělávací organizace Centrum vzdělanosti Libereckého kraje - zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Soukromé školy

V Liberci působí dvě základní školy (z toho jedna je speciální), osm mateřských škol, osm středních škol. Rovněž zde jsou dvě vysoké školy a to:

Vysoká škola Karla Engliš, a.s.

Metropolitní univerzita Praha

Církevní škola

Křesťanská základní škola a mateřská škola J. A. Komenského.

Veřejná vysoká škola

Technická univerzita v Liberci

Podrobné údaje o všech školách na území města Liberce jsou uvedeny na webu SML v sekci Strategie a projekty / Lokální partnerství, spolu s dokumentem MPI na odkazu: <http://www.liberec.cz/cz/radnice/strategie-projekty/lokalni-partnerstvi/lokalni-partnerstvi.html>

Předškolní vzdělávání

V Liberci disponuje nejvyšší kapacitou míst (cca 3000) pro předškolní vzdělávání SML jako zřizovatel 31 MŠ. Vzdělávací nabídku dětem s potřebou podpory z důvodu zdravotního handicapu kromě speciálních tříd v obecních školách nabízejí také dvě

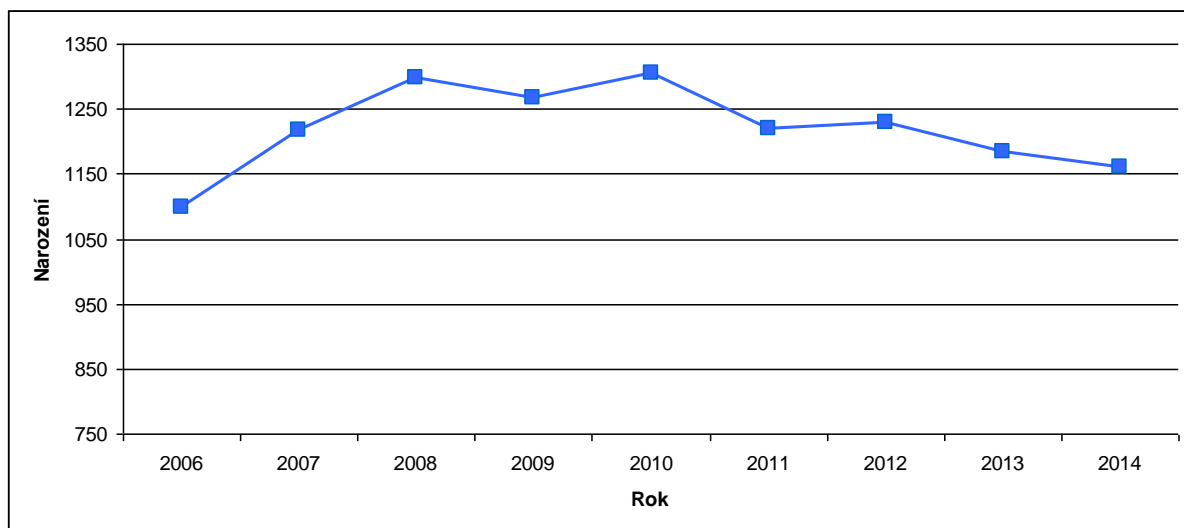

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

speciální MŠ zřizované Libereckým krajem. Při nemocnici je rovněž MŠ zřízena Libereckým krajem. Jedna církevní a osm soukromých mateřských škol nabídku vzdělávání pro děti předškolního věku doplňují. V posledních letech se porodnost v Libereckém kraji pozvolna snižuje (viz Graf č. 2) a případně uvolněné kapacity bude možné naplnit dětmi v povinném posledním roce předškolního vzdělávání (dle platné legislativy od 1. 9. 2017). Již nyní jsou v souladu s potřebami rodičů zařazovány do škol také děti mladší tří let.

Graf č. 2 – Vývoj počtu narozených ve správním obvodu obce s pověřeným úřadem Liberec od roku 2005 do roku 2014

Zdroj: ČSÚ, 2015

Město jako zřizovatel v minulosti operativně reagovalo na demografický vývoj úpravou kapacit MŠ. Významný vliv na naplněnost mateřských škol má také skutečnost, že do Liberce dojíždějí rodiče malých dětí za prací a děti se snaží umístit do MŠ v místě pracoviště (v roce 2015 to bylo cca 65 dětí). **Asi 4 % dětí ve věku 3-6 let z rodin ohrožených sociálním vyloučením do MŠ nedochází (kvalifikovaným odhadem se jedná o 100 dětí).** S některými z těchto dětí pracují NNO v rámci předškolního klubu a v rámci SAS (sociálně-aktivizačních služeb). Kapacita těchto služeb je sice omezená, avšak v souvislosti s úbytkem počtu dětí v odpovídajících věkových kategoriích a následkem toho s uvolněním míst v MŠ je zde zaznamenán v posledním roce příznivý vývoj. Rodiče jsou např. v předškolním klubu informováni o možnostech, následně děti sami přihlásí do MŠ.

V mateřských školách v Liberci je dlouhodobě zřizováno 14 speciálních tříd, zaměřených zejména na práci s dětmi s logopedickými vadami, podporu zde dostávají i děti s dalšími handicapy. Za účelem zkvalitnění předškolního vzdělávání pro ohrožené děti v Liberci byla podána žádost o financování projektu „Inkluzivní vzdělávání...“ do výzvy OP VVV. Součástí návrhu bylo mj. rozšíření kapacit předškolního klubu, spolupráce neformálních center, podpora adaptace dětí v MŠ, a další vzdělávání pro pedagogy MŠ. Projekt byl podpořen a je přímým doložením snahy SML reagovat na současnou situaci a předškolní vzdělávání znevýhodněných dětí dále zkvalitňovat.

V Liberci je zřízena jedna přípravná třída.

Je součástí školy Základní škola, Liberec, Kaplického 384, příspěvková organizace a je určena dětem, pro které je místně dostupná. Ve školním roce 2015/2016 ji navštěvovalo 14 dětí. Žádosti o zřízení další přípravné třídy jsou obvykle z finančních důvodů zamítnuty, Libereckým krajem, v jehož kompetenci je vydávání souhlasu se zřízením přípravných tříd. Do této třídy chodí zejména děti, které při zápisu do ZŠ dostanou odklad kvůli nedostatečné připravenosti na zahájení povinné školní docházky. Nejedná se jen o romské děti. Povinný poslední rok docházky do MŠ pro všechny předškoláky situaci pravděpodobně změní, je však otázkou, zda to bude pro děti jen přínosem.

Základní vzdělávání

Ze složení žáků na základních školách je zřejmé, že **zařazení sociálně znevýhodněných žáků není segregované. Většina jich dochází do cca sedmi ZŠ z celkového počtu 27 základních škol všech zřizovatelů v Liberci. Jednotlivci pak docházejí do všech ZŠ v Liberci.** Rozmístění koresponduje s rozložením bydliště většího počtu romských a sociálně znevýhodněných žáků, a také se snahou sociálně znevýhodněných sdružovat se do škol, kde je atmosféra pro ně příznivá. Současný stav má nejen historické kořeny. Důvodem je rovněž následování starších sourozenců, jiných příbuzných či kamarádů ze stejné lokality. Volné kapacity základních škol neumožňují ředitelům zákonným způsobem odmítat žáky s bydlištěm mimo jejich spádový obvod.

Některé ZŠ poskytují možnost doučování (samy nebo ve spolupráci s NNO), dále poskytují podle svých možností nabídku volnočasových aktivit. Pedagogové se účastní vzdělávacích aktivit. Množství asistentů pedagoga na jednotlivých školách

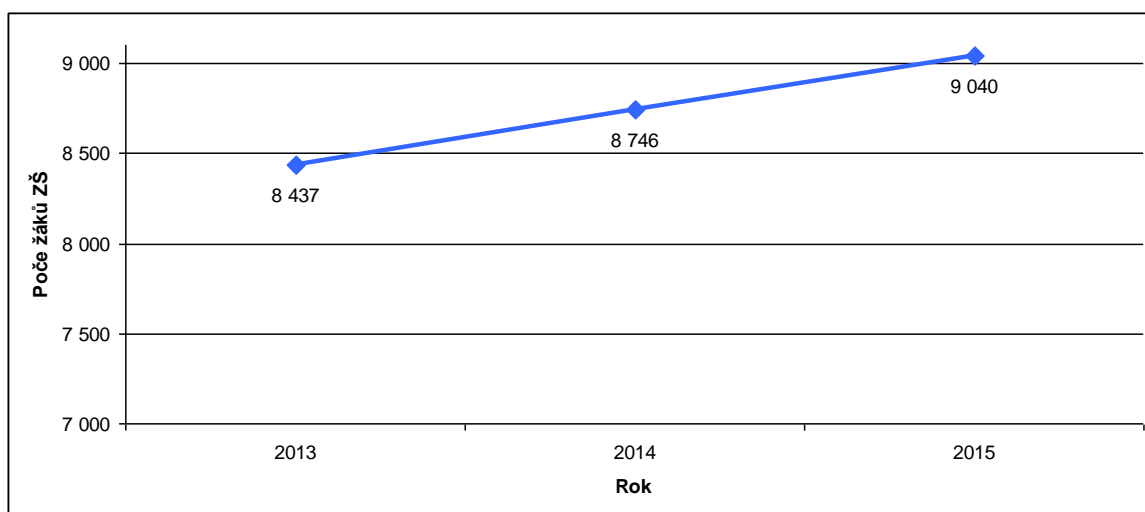

není vysoké, chybí psychologové a speciální pedagogové. Kapacita školských poradenských zařízení nepostačuje potřebné masivní podpoře pedagogů, kteří pracují s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Školy mají výchovné poradce, kteří se věnují kariérenímu poradenství a školní metodiky prevence, kteří dohlížejí na prevenci rizikového chování.

Nově, v souladu s legislativou účinnou od 1. 9. 2016, ředitel na každé škole zodpovídá za poskytnutí podpory všem dětem, žákům a studentům se SVP. Jednou z možností, jak naplnit legislativu v praxi je pověření pedagoga školy, který bude vykonávat pozici koordinátora inkluze. Zpravidla to bude výchovný poradce, který bude komunikovat nejprve s pedagogy ve škole. Pozice koordinátora by měla být garantem vzniku případných Plánů podpory pro žáky s potřebou podpůrných opatření 1. stupně.

Pokud i tak bude mít žák ve výuce problémy, koordinátor zahájí jednání se školským poradenským zařízením a rodinou. Podpůrná opatření od 2. stupně podpory výše jsou nároková a ze zákona budou finančně zabezpečena. Tato skutečnost je přínosem pro školu a především pro děti, žáky a studenty neboť dosud financování podpory bylo pouze omezené. Pro sociálně znevýhodněné byla možnost především financování asistenta pedagoga a několik dalších finančních podpor rovněž z rozvojových programů MŠMT, tj. nesystémových a nenárokových.

Žáci základních škol se každoročně účastní dní otevřených dveří jednotlivých SŠ, dále burzy škol **EDUCA MYJOB LIBEREC** a spolupracují s místními středními školami i jiným způsobem. Osvědčila se praxe, kdy SŠ umožní žákům ZŠ navštívit laboratoře, či odborné učebny a připraví pro ně program. Podobné aktivity nabízí v návaznosti na krajský projekt na podporu technického vzdělávání TechYes např. SPŠ strojní, SPŠ stavební, SŠ strojní, stavební a dopravní, SŠ v ul. Na Bojišti.

Graf č. 3 – Vývoj počtu žáků ZŠ na území statutárního města Liberec od roku 2013 do roku 2015, Zdroj: MŠMT, 2015

Střední vzdělávání

Ve městě Liberec se nachází 19 středních škol různých zřizovatelů. SML nezřizuje žádnou střední školu. I tak je zde nabídka s širokým spektrem studijních oborů, kde školy nabízejí vzdělávání od učebních oborů až po obory vyšší odborné školy (dále jen „VOŠ“). Všeobecné vzdělávání poskytují v Liberci čtyři gymnázia, z nichž tři zřizuje Liberecký kraj a jedno je soukromé. Na dvou je poskytován také obor Gymnázium - vybrané předměty v cizím jazyce. Jsou to školy:

- Gymnázium F.X. Šaldy, Liberec 11, Partyzánská 530, příspěvková organizace,
- Střední škola a Mateřská škola, Liberec, Na Bojišti 15, příspěvková organizace.

Další krajská škola poskytuje kromě oborů Gymnázium také obory Předškolní a mimoškolní pedagogika a Pedagogické lyceum:

- Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Liberec, Jeronýmova 425/27, příspěvková organizace.

Soukromá škola poskytuje pouze obor Gymnázium:

- Podještědské gymnázium, s.r.o.

Pět dalších středních škol poskytuje maturitní obory (kategorie M i L0), dvě z nich také obory VOŠ. Jedná se o školy, zřizované Libereckým krajem:

- Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Liberec, Šamánkova 500/8, příspěvková organizace
- Střední průmyslová škola stavební, Liberec 1, Sokolovské náměstí 14, příspěvková organizace
- Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Liberec 1, Masarykova 3, příspěvková organizace
- Střední průmyslová škola textilní, Liberec, Tyršova 1, příspěvková organizace
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Liberec, Kostelní 9, příspěvková organizace

Sledovaná cílová skupina sociálně znevýhodněných žáků je na středních školách zastoupena spíše na oborech H, případně E, které nabízejí následující krajské školy:

- již zmíněná zdravotnická škola, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Liberec, Kostelní 9, příspěvková organizace
- již zmíněná škola s gymnaziálním oborem, Střední škola a Mateřská škola, Liberec, Na Bojišti 15, příspěvková organizace
- Střední škola strojní, stavební a dopravní, Liberec II, Truhlářská 360/3, příspěvková organizace

- Střední škola gastronomie a služeb, Liberec, Dvorská 447/29, příspěvková organizace
- Střední odborná škola, Liberec, Jablonecká 999, příspěvková organizace

Poslední zmíněná škola poskytuje především obory E nejen pro žáky se SVP, rovněž nabízí obor kategorie J (Obchodní škola) a obory kategorie C (Praktická škola jednoletá, Praktická škola dvouletá).

Z hlediska budoucího uplatnění pro žáky, kteří získají na těchto školách výuční list, je možné pokračovat ve studiu nástavbových oborů, které nabízejí kromě SOŠ Jablonecká, tři střední školy s obory H (SŠ a MŠ Na Bojišti, SŠSSD Truhlářská a SŠGS Dvorská).

Oborovou nabídku doplňují soukromé školy, kterých je na území SML zřizováno osm:

- DOCTRINA - střední škola, základní škola a mateřská škola, s.r.o.
- již zmíněné Podještědské gymnázium, s.r.o.
- Střední škola tvorby a designu nábytku, s.r.o.
- Střední odborná škola obchodní s.r.o.
- Střední škola právní - Právní akademie, s.r.o.
- Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.
- Střední škola uměleckořemeslná a oděvní Liberec, s.r.o.
- Střední odborné učiliště nábytkářské a střední odborná škola, s.r.o.

Střední školy spolupracují se základními školami v Liberci, případně v celém kraji, protože potenciální uchazeči o studium střední školy nejsou limitováni spádovými obvody a navíc mají možnost ubytování v Domovech mládeže v Liberci.

Přesné údaje o tom, zda a do kterých středních škol nastupují sociálně znevýhodnění žáci základních škol, nejsou k dispozici. Dále chybí údaje o úspěšnosti těchto žáků ve studiu na středních školách a učilištích a o jejich zaměstnanosti.

Zájmové a neformální vzdělávání

Domov dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace je školským zařízením pro zájmové činnosti a volnočasové aktivity, které zřizuje SML.

Ve školním roce 2016/2017 nabízí 104 volnočasových a zájmových kroužků. Poplatek za účastníka je vybírán 1300 až 2100 Kč ročně. Slevy pro rodiny v hmotné nouzi nejsou pevně stanovené, ale jsou možné po osobní dohodě. Kromě placených

kroužků se děti a mládež mohou účastnit bezplatných aktivit V-klubu. DDM spolupracuje se školami i s NNO, stejně jako s dalšími institucemi. Ve školním roce 2015/2016 docházelo do kroužků DDM 1291 dětí a žáků. Jednalo se také o sociálně znevýhodněné a romské žáky, jejich přesnější počet není evidován.

SML zřizuje dvě Základní umělecké školy:

- Základní umělecká škola, Liberec, Frýdlantská 1359/19, příspěvková organizace

Škola nabízí vzdělání v několika oborech a to: výtvarný, hudební (individuální výuka hry na hudební nástroje, kolektivní výuka – sborový zpěv a orchestr), taneční, dramatický obor.

V roce 2015/2016 navštěvovalo školu v hudebním oboru 1156 žáků, ve výtvarném 340 žáků, v tanečním 220 žáků a v dramatickém 161 žáků.

Školné činí pro individuální výuku hry na hudební nástroje 1800 Kč za pololetí. Ostatní obory jsou méně nákladné: výtvarný 950 – 1200 Kč, dramatický nebo taneční 850 – 1150 Kč. Do ZUŠ Liberec nedocházelo ve zmíněném školním roce žádné dítě ohrožené sociálním vyloučením. Pokud ano, zákonní zástupci o této skutečnosti ZUŠ neinformovali. ZUŠ Liberec od školního roku 2016/2017 neposkytuje slevy, ve výjimečných případech může slevu poskytnout ředitel. Rozhodnutí lze vydat pouze na základě dobrovolně předložených dokumentů a bez možnosti jejich ověření. Což se z hlediska udržení vyváženosti rozpočtu školy jeví jako problém.

- Základní škola a základní umělecká škola, Liberec, Jabloňová 564/43, příspěvková organizace

Škola poskytuje vzdělání v hudebním oboru pro 400 žáků. Kolektivní výuka (sborový zpěv, orchestr apod.) stejný počet - sborový zpěv, rovněž hra v orchestru od 5. ročníku ZUŠ. Půlroční školné je 1200 Kč. V případě hmotné nouze a složité sociální situace rodiny je možné projednat na základě písemné žádosti a eventuálním doložení soc. odboru možnost odkladu, snížení nebo zproštění úhrady za vzdělávání (školného). V současnosti sociálně vyloučené žáky nijak nesledují, vždy je to individuální a jedná se o statisticky zanedbatelný počet.

Komunitní středisko KONTAKT Liberec, p. o. SML

Příspěvková organizace mimo jiné zajišťuje:

- klientům informační a vzdělávací činnost a volnočasové aktivity pro děti zaměřené na sport, kulturu a vzdělávání, v rámci předcházení sociálnímu vyloučení u příslušníků etnik, národnostních menšin a cizinců,
- dobrovolnickou činnost, která je realizována prostřednictvím Dobrovolnického centra AMIKUS zaměřeného na děti, seniory a zdravotně znevýhodněné občany,
- spolupracuje s příspěvkovými organizacemi SML

Nestátní neziskové organizace působící na území SML

Tato pasáž uvádí informace o NNO, které se zapojily do Pracovní skupiny Vzdělávání v rámci Lokálního partnerství a předpokládají svou účast v aktivitách Strategického plánu sociálního začleňování, nebo podle strategické části MPI.

Člověk v tísni, o. p. s.

Působí na adrese Tatranská 597, Liberec. Je nevládní neziskovou organizací vycházející z myšlenek humanismu, svobody, rovnosti a solidarity. Lidskou důstojnost a svobodu považujeme za základní hodnoty. Věříme, že lidé kdekoli na světě mají mít právo rozhodovat o svých životech a společně sdílet práva vyjádřená Všeobecnou deklarací lidských práv¹⁹.

Liberecká pobočka Člověka v tísni zaměřená na programy sociální integrace vznikla v roce 2002. Místa našeho působení jsou Chrastava, Mimoň, Liberec, Nové Město pod Smrkem, Hrádek nad Nisou, Česká Lípa, obce a města ve Frýdlantském výběžku, Ralsko. Zajišťujeme terénní sociální práci s jednotlivcem a rodinou, nízkoprahový klubem pro mládež, vzdělávací aktivity, jako jsou podpora vzdělávání v rodinách, karierní poradenství, předškolní klub.

Občanské sdružení D.R.A.K. z. s. - Liberec

Sídlí na adrese Oblačná 450/1. Jedná se o službu zaměřenou na rodiny s dětmi do 26 let. Posláním služby je zajistit rodinám v nepříznivé životní situaci podporu

¹⁹ <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=czc>

v takové míře, aby byly schopny za pomoci sociálního pracovníka svou nepříznivou situaci řešit. Další cílovou skupinou jsou senioři a osoby se zdravotním postižením a osoby s tělesným a kombinovaným postižením. Odborné sociální poradenství je zaměřeno zejména na poskytování poradenství v oblasti sociálních systémů, kompenzačních pomůcek, v oblasti vzdělávání, a v oblasti práva a psychologie.

Součástí sociálních služeb v občanském sdružení D.R.A.K. z. s. je odborná pedagogická činnost s poradenstvím zaměřená na sociálně slabé rodiny s dětmi. Náplň aktivit pro děti a jejich rodiče je různorodá a vychází z jejich individuálních potřeb. V rámci poskytování pedagogických služeb sdružení provozuje pohybové aktivity, výtvarně – tvořivé aktivity, doučování, poradenství pro rodiče. Navazují spolupráci nejen s rodiči a dětmi, ale také se základními školami, respektive s třídními učiteli dětí. V průběhu roku pořádají zájmové akce.

MAJÁK o. p. s.

Sídlo obecně prospěšné společnosti se nachází v objektu bývalé mateřské školy na adrese Konopná 776, Liberec 14.

Posláním MAJÁKU je napomáhat při řešení negativních sociálních jevů rozšířených mezi dětmi, mládeží a mladými dospělými, a to jak preventivním působením na základních a středních školách, tak při řešení již vzniklých rizikových situací pomocí odpovídajících programů, volnočasových aktivit a sociálních služeb.

Poskytované služby:

- 1) Programy primární prevence na základních a středních školách
- 2) Nízkoprahové sociální služby
- 3) Organizace diskusních a zájmových klubů, seminářů a dílen pro mládež
- 4) Pořádání táborů, koncertů, sportovních a dalších akcí se zaměřením na prevenci rizikového způsobu života u cílových skupin
- 5) Zprostředkování služeb jiných poskytovatelů s cílem zajistit komplexní péči
- 6) Nabídka výkonu obecně prospěšných prací při výkonu alternativních trestů pro mladistvé

Romodrom o.p.s.

Adresa kanceláře je: Příční 279, 460 07 Liberec VII Horní Růžodol

Společnost poskytuje sociální služby a nabízí vzdělávací programy lidem, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením, nebo se ocitli v nepříznivé životní situaci. Romodrom byl založen jako občanské sdružení v roce 2001 s cílem pomoci zejména lidem romského etnika. Brzy však zjistili, že téma sociálního vyloučení je mnohem širším problémem a týká se čím dál větší skupiny obyvatel. Cílem Romodrom o. p. s. je pomoci těmto lidem hledat řešení v jejich nelehkých situacích a posilovat jejich kompetence při řízení svých osudů.

Při naplňování tohoto cíle se řídí zásadami:

- poznat dobře prostředí, ve kterém rodina žije
- pracovat s ohledem na specifické podmínky v těchto rodinách
- porozumět příčinám nepříznivé situace
- řešit sociální situaci komplexně jako soubor souvisejících příčin a následků
- hledat taková řešení, která povedou k osamostatnění klienta

SWOT analýza

Charakteristika vzdělávacího systému statutárního města Liberec s důrazem na vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a potřeby škol, školských zařízení a dalších aktérů, kteří se podílejí na výchově a vzdělávání

Silné stránky

- Dobrá úroveň komunikace mezi všemi aktéry, zájem o problematiku, kvalitní vedení ze strany města
- Existence předškolního klubu pro ohrožené děti (Člověk v tísni o. p. s.)
- Dobrá dostupnost předškolního vzdělávání – místně i kapacitně, přípravná třída při ZŠ Kaplického
- Speciální třídy MŠ se zaměřením na všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- Program doučování znevýhodněných dětí (MAJÁK o. p. s., Člověk v tísni o. p. s.)
- Výchovní poradci ve školách, kariérní poradenství, burzy škol
- Široká nabídka hrazených volnočasových a zájmových aktivit (DDM, ZUŠ, skatepark, školy, sportovní kluby, NNO, TJ Lokomotiva Liberec, knihovna, oblastní galerie, muzeum, divadla...), v omezeném rozsahu i bezplatných

- DVPP včetně školení a kurzů zaměřených na inkluzi, specifika znevýhodněných žáků, práci s heterogenní skupinou apod.
- Snaha o sblížení kultur a pochopení kulturních specifik (akce Mezinárodní den Romů, Hudební festival národnostních menšin Libereckého kraje, Letní festival cizinců a národnostních menšin: Liberec - jedno město pro všechny, Roma Spirit, Romský festival Khamoro a další aktivity)
- Kvalitní spolupráce s PPP Liberec
- Široká vzdělávací nabídka středních škol v Liberci
- Individuální projekty Libereckého kraje:
 - „Podpora a rozvoj sociálních služeb pro rodiny a děti v Libereckém kraji“
 - „Nastavení systémové podpory rodin s dětmi v Libereckém kraji“
- Stipendijní program pro žáky středních škol zřizovaných Libereckým krajem ve vybraných oborech vzdělání

Slabé stránky

- Nesystémové financování služeb rané péče pro ohrožené děti ve městě (proto malá kapacita předškolního klubu pro ohrožené děti a SAS)
- Množství dětí ve věku 3-6 let z rodin ohrožených sociálním vyloučením nedochází do mateřských škol
- Nedostatek specializovaných pracovníků v mateřských školách - speciální pedagogové, asistenti pedagoga
- Nekompletní školní poradenská pracoviště na základních školách (mají většinou jen výchovného poradce a metodika primární prevence, chybí speciální pedagogové, případně psychologové)
- Neexistující supervize pro pedagogy
- Nedostatečná informovanost a proto i připravenost pedagogů na inkluzivní vzdělávání
- Chybějící údaje o vzdělávací dráze znevýhodněných žáků po dokončení ZŠ
- Nedostatečná podpora žáků se SVP při přechodech mezi stupni vzdělávání
- Nedostatečná personální kapacita města pro vedení procesu zavádění inkluzivních opatření a administraci projektů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Chybějící komunikační strategie města ohledně inkluze
- Nedostatečné volně přístupné prostory pro volnočasové a zájmové aktivity dětí a žáků

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Hrozby

- Zamítnutí grantových žádostí, nedostatečná finanční a materiální podpora
- Nedostatek specialistů a odborných pracovníků na trhu práce (speciální pedagogové, psychologové, asistenti pedagoga)
- Nejistota plynoucí z nově zaváděných legislativních změn
- Nepochopení inkluzivních opatření
- Krajský akční plán (KAP) – inkluzivní vzdělávání se nestalo prioritou Libereckého kraje na následující tři roky
- Nepřipravenost všech aktérů na realizaci procesů inkluze
- Neschopnost se přizpůsobit novým metodám práce
- Neochota akceptovat změny
- Přetížení ze zvyšujících se nároků a syndrom vyhoření pedagogů a pracovníků školských poradenských zařízení
- Nedostatečná kapacita dalších zapojených aktérů (NNO, terénní pracovníci...)
- Kumulace ohrožených dětí na několika málo školách, následný odliv dětí z majority na jiné školy
- Minimální podpora škol po linii státní správy v zavádění legislativních změn do praxe

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Příležitosti

- Využití dostupných odborníků (např. speciální pedagogové v MŠ speciálních, ZŠ praktických a ZŠ speciálních)
- Využití finančních prostředků grantové výzvy OP VVV, IROP a OPZ k podpoře legislativních změn rovného přístupu ke vzdělání
- Spolupráce s ASZ a z toho plynoucí možnost podávat žádosti také ve výzvách KPSVL
- Rozvoj vzdělávací infrastruktury
- Další profesní rozvoj pedagogických pracovníků a posílení jejich odborného zázemí
- Realizace aktivit Místního akčního plánu (MAP)
- Možnost rozvíjet nastavený systém primární prevence ve školách na území SML
- Získávání a zapojení dalších externích partnerů do inkluzivních aktivit (spolupráce se zaměstnanci: ZOO, divadel, muzea, oblastní galerie; hasiči, policie, vojáci...)
- Spolupráce a výměna zkušeností mezi partnery (ZŠ, MŠ, NNO)
- Vyhledání spolupracujících rodičů z vyloučených lokalit, jejich získávání pro myšlenku důležitosti proinkluzivních opatření a využití jejich vlivu na ostatní členy komunity
- Podpora procesu začleňování dětí do MŠ jejich vlastními rodiči z vyloučených lokalit
- Vytváření příležitostí k poznávání a pochopení kulturních specifik a odlišností
- Osvětová práce s nejširší rodičovskou veřejností
- Sdílení příkladů dobré praxe z jiných obcí ČR a obcí v zahraničí
- Získávání zkušeností ze zahraničí
- Služby rané péče pro ohrožené děti ve městě (předškolní klub pro ohrožené děti a SAS)
- Vyšší míra spolupráce odboru školství a sociálních věcí s odborem sociální péče

Zpracovala Ing. Markéta Nešporová, v Liberci 1. 11. 2016

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Strategická část Místního plánu inkluze

Strategická vize

Na území statutárního města Liberec jsou uplatňovány vzdělávací metody, přístupy a organizační postupy, které za spolupráce všech aktérů účinně podporují rovný přístup ke vzdělávání dětí, žáků a studentů, zvláště dětí a žáků z odlišného kulturního prostředí a dětí a žáků s odlišnými životními podmínkami.

Strategické cíle

Na základě analytické části MPI stanovujeme hlavní strategické cíle MPI Liberec. Specifické cíle a opatření jsou uvedeny níže. Strategické cíle odpovídají tomu, že pracovníci SML mají většinou dobře zmapované nedostatky a potřeby v oblasti sociálního vyloučení, uvědomují si potřebnost proinkluzivních opatření, ale naráží na neochotu a obavy většinové veřejnosti či kolegů z Magistrátu města Liberec. V rámci všech strategických cílů se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování mezi důležitými aktéry města a dále na otevřenou komunikaci s veřejností.

Stanovujeme tyto strategické cíle:

Maximální počet dětí se za spolupráce všech aktérů účastní předškolního vzdělávání a široké škály volnočasových a zájmových aktivit.

Žáci absolvují povinnou školní docházku za spolupráce všech aktérů přednostně v hlavním vzdělávacím proudu podporování v úspěchu v adekvátně dimenzovaných (personálně, finančně, odborně, metodicky vedených) školách (zvláště základních).
Žáci od 6 do 15 let věku mají k dispozici širokou škálu volnočasových a zájmových aktivit.
Maximální počet žáků středních škol za spolupráce všech aktérů úspěšně ukončí střední stupeň vzdělání.

3. Maximální počet dětí se za spolupráce všech aktérů účastní předškolního vzdělávání a široké škály volnočasových a zájmových aktivit.

S ohledem na novelu 178/2016 Sb. školského zákona, která zavádí od 1. 9. 2017 povinný předškolní rok pro všechny děti, jsou všechny MŠ povinny pracovat se všemi dětmi, včetně dětí z odlišného kulturního prostředí a dětí s odlišnými životními podmínkami, co nejdříve a zavést účinné postupy, jak rodiny ve vyloučených lokalitách vhodně oslovit. V rámci tohoto strategického cíle se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování přímo v mateřských školách a na vybudování účinného systému podpory dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich rodičů.

Specifický cíl:

- a. Od školního roku 2017/2018 jsou děti v MŠ soustavně podporovány v úspěšnosti při vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu, zvláště 10% z celkového počtu dětí z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami (tj. asi 350 dětí)

Opatření	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
----------	--------------	------------	--------	--------	--------------	---------------

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
1. 1. 1.	Od školního roku 2017/2018 jsou kapacity školních poradenských pracovníků (tj. speciálních pedagogů, psychologů) navýšeny podle potřeb MŠ.	Aktivity škol	Počet úvazků podle potřeb MŠ	Šablony	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Školy	
1. 1. 2.	Od školního roku 2017/2018 je inkluze na MŠ metodicky podpořena odborníkem pro oblast práce s dětmi z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově 10,0 úvazků pedagogů je metodicky podpořeno	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
1. 1. 3.	Školy v Liberci disponují od roku 2017 pozicemi školní asistent pro personální zajištění práce s rodičem a dítětem podle potřeb MŠ.	Aktivity škol	Minimálně celkově počet 2,5 úvazků školních asistentů v různých MŠ	Šablony	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Školy	
1. 1. 4.	Personální zajištění (např. pedagog nad rámec svých pracovních povinností) práce s rodičem a dítětem podle potřeb MŠ.	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově 3,0 úvazky v různých MŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
1. 1. 5.	Od školního roku 2017/2018 je 15 rodičů zapojeno do zážitkových aktivit s dětmi.	Aktivity spolupráce	15 rodičů je zapojeno do zážitkových aktivit s dětmi	OP VVV	Od školního roku 2017/2018	NNO ve spolupráci se školami	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
1. 1. 6.	Od roku 2017 fungují v Liberci minimálně dva předškolní kluby, které navštěvuje 30 dětí ročně. (Projekt SML „Vzdělávejme se společně“)	Aktivity spolupráce	Dva předškolní kluby, které navštěvuje 30 dětí ročně	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2016	SML ve spolupráci s NNO a TU	
1. 1. 7.	Předškolní kluby realizují od roku 2017 pravidelné tzv. adaptační dny jedenkrát měsíčně ve spolupráci s MŠ za účelem motivace 30 dětí a jejich rodin k zápisu ke standardnímu předškolnímu vzdělávání.	Aktivity spolupráce	Motivace 30 dětí a jejich rodin k zápisu do standardního předškolního vzdělávání	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2016	SML ve spolupráci s NNO a se školami	
1. 1. 8.	Od roku 2017 podpoří SAS a terénní sociální práce ca 80 rodin ohrožených sociálním vyloučením k umístění předškolních dětí do MŠ hlavního vzdělávacího proudu.	Aktivity spolupráce	SAS a terénní sociální práce podpoří ca 80 rodin ohrožených sociálním vyloučením, aby byly děti umístěny do MŠ.	OP Z a Úřad vlády (případně dotační program MŠMT)	Realizace od 2017	Liberecký kraj	
1. 1. 9.	Od roku 2017 se školní asistenti nebo asistenti pedagoga v MŠ vzdělávají v programech zvyšování úrovně kompetencí.	Aktivity škol	Počet úvazků školních asistentů nebo asistentů pedagoga podle potřeb MŠ se vzdělává	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	SML ve spolupráci s TU	
1. 1. 10.	Pedagogové MŠ si vyměňují zkušenosti z praxe při vzdělávání dětí se SVP s pedagogy z jiných MŠ.	Aktivity spolupráce	Minimálně 20 zapojených pedagogů MŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	

Opatření	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav	
1. 1. 11.	Pedagogové MŠ spolupracují s pedagogy ZŠ a úspěšně vedou děti se SVP k začleňování do hlavního proudu základního vzdělávání.	Aktivity škol	Minimálně 20 zapojených pedagogů MŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
1. 1. 12.	Město jako zřizovatel podporuje docházku dětí do MŠ a od školního roku 2017/2018 přispívá na zajištění standardního stravování dětí se SVP.	Aktivity spolupráce	Minimálně 4 děti se SVP podpořeny ročně	Obědy do škol pro děti od 3 do 15 let (MPSV, FEAD/SR)	Projektová žádost 2016 Realizace od září 2016	Školy	
1. 1. 13.	Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ – DVPP v rozsahu 16 hodin (a - Čtenářská pregramotnost b - Matematická pregramotnost e - Inkluze)	Aktivity škol	Minimálně 30 pedagogů MŠ se vzdělává	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Školy	
1. 1. 14.	Informační a osvětová kampaň	Aktivity spolupráce	Letáky, brožury	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	

4. Žáci absolvují povinnou školní docházku za spolupráce všech aktérů přednostně v hlavním vzdělávacím proudu podporování v úspěchu v adekvátně dimenzovaných (personálně, finančně, odborně, metodicky vedených) školách (zvláště základních).

Strategický cíl je zaměřen na žáky ve věku povinné školní docházky. V rámci něho se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování a na vybudování účinného systému podpory žáků a rodičů se speciálními vzdělávacími potřebami. Všichni žáci jsou odpovídajícím způsobem směřováni k maximálnímu využití potenciálu každého z nich. Učitelé a ředitelé si uvědomují praktická rizika a malou připravenost škol na změnu ve vzdělávacím přístupu směrem k individualizaci. Přitom opakovaně upozorňují na nedostatečné finance pro personální zajištění (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky). Z jednání pracovní skupiny dále vyplývá obava nejen z financí, ale i z nedostupnosti vhodného personálu v regionu (např. dobří asistenti pedagoga nebo obecně speciální pedagogové, psychologové).

Specifický cíl:

- a. Od školního roku 2017/2018 jsou žáci ve věku povinné školní docházky soustavně podporováni v úspěšnosti při vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu, zvláště 10% z celkového počtu žáků z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami (tj. asi 900 žáků)

Opatření	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
2. 1. 1. Podpora školních poradenských pracovišť ve zprostředkující a koordinující roli směrem k dalším subjektům vzdělávání v komunitě (PPP, logopedická péče, OSPOD, NNO, lékař atd.). Školy v Liberci pilotně ověří pozici koordinátor inkluze ve škole.	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově: 5,5 úvazku při ZŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
2. 1. 2.	Školy v Liberci disponují od roku 2017 pozicemi školní asistent (minimálně 0,5 úvazku)	Aktivity škol	Minimálně celkově: 11,5 úvazků při ZŠ	Šablony	Projektová žádost 2016/ 2017 Realizace od 2017	Školy	
2. 1. 3.	Od roku 2017 se 9 asistentů (5 školních a 4 asistenti pedagoga) v ZŠ vzdělává v programech zvyšování úrovně kompetencí.	Aktivity škol	10 asistentů se vzdělává	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
2. 1. 4.	Pedagogové ZŠ si vyměňují zkušenosti z praxe při vzdělávání žáků se SVP s pedagogy z jiných ZŠ.	Aktivity spolupráce	Minimálně 27 zapojených pedagogů ZŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
2. 1. 5.	Pedagogové ZŠ spolupracují s pedagogy MŠ a úspěšně vedou děti se SVP k začleňování do hlavního proudu základního vzdělávání.	Aktivity škol	Minimálně 13 zapojených pedagogů ZŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
2. 1. 6.	Město jako zřizovatel podporuje zdravý životní styl a od školního roku 2017/2018 přispívá na zajištění standardního stravování žáků se SVP.	Aktivity spolupráce	Minimálně 130 žáků se SVP podpořeno ročně	MŠMT (např. Women for women) MPSV (Liberecký kraj)	Projektová žádost 2016 Realizace od září 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
2. 1. 7.	Od roku 2017 bude minimálně 90 žáků účastníkem kroužků s činnostmi, při kterých jsou rozvíjeny prosociální, kognitivní a emoční dovednosti	Aktivity škol	minimálně 150 žáků účastníkem kroužků	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
2. 1. 8.	Od roku 2017 bude zajištěna metodická podpora pro pedagogy ZŠ pro oblast práce s dětmi z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami.	Aktivity škol	Metodická podpora pro minimálně 12 pedagogů ZŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
2. 1. 9.	NNO nově zajišťuje pro žáky 4. – 9. tříd ZŠ, či pro žáky 1. – 4. ročníků SŠ programy kariérního poradenství. (Povinně 40 hodin bagatelní podpory.)	Aktivity spolupráce	10 žáků individuálně podpořených	OP VVV	Projektová žádost 2017 Realizace od 2017	NNO ve spolupráci se školami	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
2. 1. 10.	Úřad práce Liberec (případně NNO) a příspěvkové organizace zajišťují pro žáky 4. – 9. tříd ZŠ (případně SŠ) doplňkové programy kariérního poradenství.	Aktivity spolupráce	1050 podpořených žáků ročně	Státní rozpočet, případně OP Z	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017/2018	ÚP (případně NNO) ve spolupráci se školami	
2. 1. 11.	Ve školním roce 2016/2017 (září – prosinec/2016) proběhne se strany SML pilotní program kariérního rozvoje založený na získávání zkušeností žáků přímo v prostředí firem. Jedná se o ZŠ Kaplického a ZŠ Česká, určeno pro 5. – 9. ročníky.	Aktivity spolupráce	500 podpořených žáků	SML	Projektová žádost 2016 Realizace 2016/2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami a zaměstnavateli	
2. 1. 12.	Od roku 2017/2018 působí na 16 ZŠ v Liberci kariérový poradce.	Aktivity škol	Na 17 ZŠ v Liberci působí kariérový poradce v celkové výši úvazku 4,9.	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace 2017/-2018 – 2019/2020	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
2. 1. 13.	Od 2017/2018 si kariérní poradci vzájemně předávají zkušenosti a zvyšují úroveň svých kompetencí. Např. schůzky, semináře, workshopy, návaznost na projekt SML 2. 1. 11.	Aktivity škol	kariérní poradci minimálně 15 ZŠ mezi sebou spolupracují	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
2. 1. 14.	Od 2017/2018 probíhají workshopy mezi zaměstnavateli a žáky 4. – 9. tříd ZŠ v zájmu propojování světa „školy“ a světa „práce“. Zapojeno bude alespoň 16 škol a aspoň pět zaměstnavatelů.	Aktivity spolupráce	Workshopů se účastní alespoň 18 škol a aspoň pět zaměstnavatelů. Zajišťuje koordinátor inkluze případně kariérový nebo výchovný poradce.	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
2. 1. 15.	Od roku 2018 je v Liberci zaveden funkční systém včasné intervence, následně jsou pořádány rodinné a případové konference.	Aktivity spolupráce	zaveden funkční systém včasné intervence (prostřednictvím programu na PC)	SML, jiné zdroje	Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s aktéry	
2. 1. 16.	Od roku 2018 je v Liberci zaveden funkční systém včasné intervence, následně jsou pořádány rodinné a případové konference. Aktéři: OSPOD, ŠPZ, škola, NNO, lékař atd.). Aktivity např. koordináční schůzky, odborná školení, sdílení dobré praxe s jiným úřadem	Aktivity spolupráce	zaveden funkční systém včasné intervence založený na spolupráci aktérů	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s aktéry	
2. 1. 17.	Od roku 2017 bude zřízena pozice koordinátora inkluze pro SML, např. formou spolupráce s vytípanou ZŠ	Aktivity spolupráce	Pozice koordinátor inkluze SML na 1,0 úvazek	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s aktéry	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
2. 1. 18.	Od roku 2017 bude zřízena pozice metodik asistentů (pedagoga a školních) pro SML, např. formou spolupráce s vytipovanou ZŠ	Aktivity spolupráce	Pozice metodik asistentů SML na 1,0 úvazek	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s aktéry	
2. 1. 19.	Zaměstnanci úřadu a SML zřizovaných škol či školských zařízení pojedou na studijní stáž do zahraničí sdílet přístupy zřizovatelů a vedení škol k začleňování dětí a žáků se SVP.	Aktivity spolupráce	Studijní stáž pro 12 osob do vybrané lokality (úřad, školy)	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s aktéry	
2. 1. 20.	Informační a osvětová kampaň	Aktivity spolupráce	Letáky, brožury	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	
2. 1. 21.	Podpora odborné veřejnosti v oblasti inkluzivního vzdělávání (např. semináře)	Aktivity spolupráce	Semináře podle potřeb SML	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	

5. Žáci od 6 do 15 let věku mají k dispozici širokou škálu volnočasových a zájmových aktivit.

Strategický cíl je zaměřen na věkovou kategorii odpovídající základnímu vzdělávání. Maximální počet žáků má možnost odpovídajícím způsobem trávit svůj volný čas a tím jsou chráněni před působením rizikových vlivů. Cílem je umožnit co nejvyššímu počtu žáků realizovat se ve volném čase při vhodných volnočasových aktivitách a využít svůj potenciál k rozvoji své osobnosti pro další uplatnění ve společnosti. Chceme stabilizovat a rozšířit podnětné školní i mimoškolní prostředí, podporujeme rozvoj neformálních a preventivních aktivit zvláště při práci s cílovou skupinou žáků z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami.

Jsou podporovány aktivity NNO, které se věnují neformálnímu vzdělávání, volnočasovým aktivitám a sociální práci. NNO spolupracují se školami v systematickém přístupu k formálnímu i neformálnímu vzdělávání. Všechny činnosti podporují klíčové kompetence, gramotnost a školní úspěch žáků.

Specifický cíl:

- a. V Liberci je od roku 2017 zajištěna pro žáky od 6 do 15 let široká škála volnočasových a zájmových aktivit. Nízkoprahové a některé volnočasové aktivity jsou poskytovány žákům bezplatně.

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
3. 1. 1.	Nadále bude zajištěn provoz všech současných NZDM v Liberci, která ročně navštěvuje minimálně 250 dětí a mládeže.	Aktivity spolupráce	Roční návštěva NZDM 250 dětí a mládeže	OP Z, státní dotace na poskytování sociálních služeb	Projektová žádost 2016 Realizace 2017 až 2019	LK ve spolupráci s NNO	IP LK zahájen 1. 10. 2016 Financování sociálních služeb od 1. 1. 2017

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
3. 1. 2.	V Liberci vzniknou v roce 2017 dvě nová NZDM a bude podpořena spolupráce stávajícího školského zařízení s NNO, které poskytují certifikované programy primární prevence.	Aktivity spolupráce	Roční kapacita nových NZDM bude 300 klientů	OP Z, IROP, státní dotace na poskytování sociálních služeb	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	LK ve spolupráci s NNO a DDM	IP LK zahájen 1. 10. 2016 Financování sociálních služeb od 1. 1. 2017
3. 1. 3.	Bude rekonstruováno sedm hřišť při ZŠ, která budou od roku 2019 zpřístupněna veřejnosti	Aktivity škol	Je rekonstruováno sedm hřišť při ZŠ, je nutné zajistit adekvátní finanční zdroje.	IROP	2019	SML	
3. 1. 4.	Do roku 2018 dojde k úpravě brownfields a dalších nevyhovujících ploch v centru města na volnočasové plochy a relaxační zóny	Aktivity spolupráce	Grafický výstup – plány konkrétních lokalit	SML	Vytipování vhodných míst 2017	SML	
3. 1. 5.	Od roku 2017 bude posílena pozice protidrogového koordinátora města		Stanovení pracovního úvazku protidrogového koordinátora na 0,5 v roce 2017	SML	Od 2017	SML	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
3. 1. 6.	Od školního roku 2017/2018 je v rámci sociálních služeb (NZDM, eventuálně formou SAS) doučováno 80 žáků v každém školním roce.	Aktivity spolupráce	Doučováno 80 žáků v každém školním roce	OP Z, státní dotace na poskytování sociálních služeb	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	LK ve spolupráci s NNO a školami	IP LK zahájen 1. 10. 2016 Financování sociálních služeb od 1. 1. 2017
3. 1. 7.	Od školního roku 2017/2018 je v rámci vzdělávacích služeb doučováno 40 žáků po dobu projektu.	Aktivity spolupráce	Doučováno 40 žáků po dobu projektu	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	SML ve spolupráci s NNO, školami a školskými zařízeními	Částečně realizováno od 1. 9. 2016 z OP VVV projekt K.O.Z.A.
3. 1. 8.	Od školního roku 2017/2018 je 15 rodičů zapojeno do zážitkových aktivit se žáky.	Aktivity spolupráce	15 rodičů zapojeno do zážitkových aktivit	OP VVV	Školní rok 2017/2018	NNO, školy	
3. 1. 9.	Informační a osvětová kampaň	Aktivity spolupráce	Letáky, brožury	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	

6. Maximální počet žáků středních škol za spolupráce všech aktérů úspěšně ukončí střední stupeň vzdělání.

V rámci strategického cíle se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování na středních školách. Jde především o spolupráci pedagogů základních a středních škol, při které budou sdíleny příklady dobré praxe. Dále je to možnost žáků základních škol navštívit střední školy a aktivně se seznámit s jejich prostředím za přítomnosti pedagogů středních škol.

Specifický cíl:

- a. Od školního roku 2017/2018 jsou metodicky i jinak odborně podpořeni pedagogové ZŠ i SŠ v oblasti práce se žáky z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami a prostřednictvím pedagogů jsou podpořeni i žáci či studenti.

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
4. 1. 1.	Podpora školních poradenských pracovišť ve zprostředkující a koordinující roli směrem k dalším subjektům vzdělávání v komunitě (PPP, logopedická péče, OSPOD, NNO, lékař atd.). Školy v Liberci pilotně ověří pozici koordinátor inkluze ve škole.	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově: počet úvazků podle potřeb SŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
4. 1. 2.	Od roku 2017 bude zajištěna metodická podpora pro pedagogy ZŠ a SŠ pro oblast práce se žáky z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami.	Aktivity škol	Metodická podpora pro pedagogy podle potřeb ZŠ a SŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2018	Realizátor Magistrát města Liberec ve spolupráci se školami	

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
4. 1. 3.	Bude zajištěna metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti spolupráce se školními asistenty.	Aktivity škol	Metodická podpora pro počet pedagogů podle potřeb SŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor Magistrát města Liberec ve spolupráci se školami	
4. 1. 4.	Od roku 2017 bude žákům nabídnuta možnost podpory ze strany MŠMT „Podpora sociálně znevýhodněným romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol a konzervatoří“ (např. koordinátorem inkluze)	Aktivity škol	Osloveni žáci SŠ nebo studentů VOŠ podle jejich skutečného počtu	MŠMT	Projektová žádost 2016 Realizace 2017 až 2019	Střední školy	
4. 1. 5.	Nadále bude zajištěn provoz všech současných NZDM v Liberci, která celoročně navštěvuje mládež	Aktivity spolupráce	Roční návštěva NZDM podle jejich kapacity	OP Z, státní dotace na poskytová ní sociál. služeb	Projektová žádost 2016 Realizace 2017 až 2019	NNO	IP LK zahájen 1. 10. 2016 Financování sociálních služeb od 1. 1. 2017
4. 1. 6.	V Liberci vzniknou v roce 2017 dvě nová NZDM a bude podpořena spolupráce stávajícího školského zařízení s NNO, které poskytují certifikované programy primární prevence.	Aktivity spolupráce	Roční kapacita nových NZDM bude 300 klientů	OPZ,IROP státní dotace na poskytová ní sociál. služeb	Projektová žádost 2016 Realizace 2017 až 2019	NNO, DDM	IP LK zahájen 1. 10. 2016 Financování sociálních služeb od 1. 1. 2017

Opatření		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
4. 1. 7.	Od roku 2017 budou žáci ZŠ na střední škole účastníkem kroužku s činnostmi, při kterých jsou rozvíjeny prosociální, kognitivní a emoční dovednosti.	Aktivity spolupráce	počet žáků účastníkem kroužku podle možností SŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace 2017 až 2019	Střední školy a ZŠ	
4. 1. 8.	Informační a osvětová kampaň	Aktivity spolupráce	Letáky, brožury	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	

Aktivity „Infrastruktura pro vzdělávání“ jsou zmapovány v rámci projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání Liberecko na odkazu:
<http://www.podjestedi.cz/map-liberecko/investicni-priority-seznam-projektovych-zameru/>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Implementační část

Popis řízení implementace MPI včetně řídicí a realizační struktury a komunikace nositele

Příprava MPI byla na úrovni vedení konzultována s náměstkem pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu SML a byla projednávána pod metodickým vedením lokálních konzultantů Agentury. Vedení PS Vzdělávání vytvořilo na základě schváleného Strategického plánu sociálního začleňování SML základní teze MPI, které byly diskutovány s relevantními aktéry v oblasti vzdělávání ve městě Liberci:

- Základní a mateřské školy zřizované SML
- Neziskové organizace, které projevily zájem zapojit se do projektových záměrů SML v oblasti KPSVL nebo které mají zájem realizovat v rámci KPSVL vlastní projekty
- Lokální konzultant pro inkluzivní vzdělávání
- Odbor školství a sociálních věcí SML
- Krajský úřad Libereckého kraje (Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu a Odbor sociálních věcí)
- Úřad práce Liberec

Po zpracování připomínek výše uvedených subjektů byl MPI finálně zpracován a předložen členům PS Vzdělávání k diskusi a ke schválení. MPI byl dále poskytnut k odbornému posouzení Agentuře. V poslední fázi byl předložen k odsouhlasení Radě a Zastupitelstvu SML.

Identifikace a řízení rizik MPI

Jako možná rizika pro realizaci MPI byly identifikovány:

a) nedostatek finančních prostředků na realizaci aktivit MPI

Opatření na eliminaci rizik: průběžná komunikace s ŘO OP VVV a s Agenturou ve věci dotačních příležitostí, monitorování výzev OP VVV, důsledná příprava projektových žádostí ve vhodných vyhlášených výzvách, průběžné hodnocení realizace projektů v oblasti vzdělávání, monitorování projektů jednotlivých základních a mateřských škol, vzájemná informovanost a komunikace s NNO a dalšími organizacemi o projektech SML a dalších organizací s využitím informačních a komunikačních prostředků projektu.

Odpovědnost: Odbor školství a sociálních věcí SML, PS Vzdělávání

b) nedostatek personálních kapacit pro realizaci aktivit projektů SML zejména v oblasti personální podpory škol, NNO a dalších organizací

Opatření na eliminaci rizik: spolupráce se studenty pedagogických oborů, spolupráce s Úřadem práce, inzerce na webových stránkách škol a organizací a SML, vysoká úroveň komunikace všech aktérů řízená městem a včasná informovanost škol a dalších zapojených

organizací, včasná informovanost škol vůči SML o případných problémech v oblasti personálních kapacit

Odpovědnost: školy a zapojené organizace, zastřešující metodická podpora Odboru školství a sociálních věcí SML

c) legislativní změny, změny podmínek dotací a již vyhlášených výzev, apod.

Opatření k eliminaci rizika: konzultace kroků s poskytovatelem dotace, účast zástupců na informačních seminářích, spolupráce s Agenturou a dalšími partnery.

Popis realizace partnerské spolupráce

Do tvorby MPI se zapojili tito aktéři:

SML (náměstek pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu, vedoucí oddělení školství, manažer SPSZ), Krajský úřad Libereckého kraje (Odbor sociálních věcí, Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu), MŠ Motýlek Liberec, ZŠ U Soudu Liberec, ZŠ Orli Liberec, MAS Podještědí, Člověk v tísní o.p.s., MAJÁK o.p.s., Centrum Kašpar, Kontakt, Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s., D.R.A.K. z.s., Středisko výchovné péče, Úřad práce ČR Zapojení relevantních aktérů předpokládá SML na základě aktivit v rámci opatření, která jsou uvedena ve Strategické části MPI. Aktéři se budou podílet i na evaluaci a monitorování MPI.

Komunikace nositele k MPI:

Zajištění informovanosti škol, rodičů, odborné i laické veřejnosti prostřednictvím komunikačních a informačních nástrojů:

- jednotlivé školy: webové stránky, informační materiály pro rodiče, informační nástěnky škol, apod.
- Odboru školství a sociálních věcí: informační e-maily, pravidelná metodická setkání pro vedení škol ve SML, webové stránky SML, budoucí informační kampaň SML ke KPSVL, apod.
- další organizace zapojené do realizace MPI

Organizační schéma MPI:

Úrovně řízení MPI:

- Lokální partnerství a Pracovní skupina Vzdělávání
- Odbor školství a sociálních věcí: vedoucí oddělení školství
- Manažer strategického plánování sociálního začleňování SML
- Projektové týmy KPSVL

Konzultační a metodická podpora: Agentura

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Administrativní kapacita MPI:

Pracovníci pro oblast vzdělávání Odboru školství a sociálních věcí SML, koordinátoři aktivit a další odpovědné osoby projektů SML v oblasti vzdělávání, povinně zřizované projektové týmy KPSVL, PS Vzdělávání při KPSVL a partnerské subjekty.

Monitorování a hodnocení plnění MPI

Evaluace plánu bude z úrovně SML probíhat jednou ročně dle závazných postupů MPI. Podklady pro roční evaluaci plánu bude zástupce SML shromažďovat od relevantních subjektů zapojených do realizace MPI průběžně (jednou za půl roku). Odpovědným subjektem bude Odbor školství a sociálních věcí SML, shromažďování podkladů a dat budou provádět zástupci města ve spolupráci se členy PS Vzdělávání a také s realizátorem projektů pro oblast vzdělávání. Evaluace bude probíhat na všech základních a mateřských školách, v neziskových a dalších organizacích, které budou zapojeny do aktivit MPI formou dotazníkového šetření jednou ročně. O výsledcích šetření bude po jejich zpracování informovat vedení PS Vzdělávání pověřený pracovník SML. Vedení PS Vzdělávání bude pravidelně informovat členy PS a ostatní aktéry KPSVL o průběžných i celkových ročních výsledcích evaluace MPI.

Zpracovala Ing. Markéta Nešporová, v Liberci 1. 11. 2016

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.